Cynulliad Cenedlaethol Cymru

Rheolau Sefydlog Cynulliad Cenedlaethol Cymru

Mai 2011

Cynulliad Cenedlaethol Cymru yw'r corff sy'n cael ei ethol yn ddemocrataidd i gynrychioli buddiannau Cymru a'i phobl, i ddeddfu ar gyfer Cymru ac i ddwyn Llywodraeth Cymru i gyfrif.

© Hawlfraint y Goron 2011

Gellir atgynhyrchu'n ddi-dâl destun y rhannau hynny o'r ddogfen hon sy'n cynnwys Rheolau Sefydlog Cynulliad Cenedlaethol Cymru fel y'i gwnaed gan Ysgrifennydd Gwladol Cymru ym Mawrth 2007 (ac eithrio'r Arfbais Frenhinol a logo Cynulliad Cenedlaethol Cymru) ar unrhyw ffurf neu mewn unrhyw gyfrwng cyn belled â'i fod yn cael ei atgynhyrchu'n fanwl-gywir ac nad yw'n cael ei ddefnyddio mewn cyd-destun camarweiniol. Mae'n rhaid cydnabod bod y deunydd yn hawlfraint y Goron a nodi teitl y ddogfen.

Dylid cyfeirio unrhyw ymholiadau ynglŷn â hawlfraint y deunydd hynny at yr Adran Drwyddedu, HMSO, St Clements House, 2-16 Colegate, Norwich, NR3 1BQ.

Ffacs: 01603 723000 neu e-bost: licensing@cabinet-office.x.gov.uk

© Hawlfraint Comisiwn Cynulliad Cenedlaethol Cymru 2011

Gellir atgynhyrchu'n ddi-dâl destun y rhannau hynny o'r ddogfen hon sy'n cynnwys diwygiadau a wnaed i'r Rheolau Sefydlog gan Gynulliad Cenedlaethol Cymru ar unrhyw ffurf neu mewn unrhyw gyfrwng cyn belled a'i fod yn cael ei atgynhyrchu'n fanwl-gywir ac nad yw'n cael ei ddefnyddio mewn cyd-destun camarweiniol. Mae'n rhaid cydnabod bod y deunydd yn hawlfraint Comisiwn Cynulliad Cenedlaethol Cymru a nodi teitl y ddogfen.

Dylid cyfeirio unrhyw ymholiadau ynglŷn â hawlfraint yn y deunydd hynny at Comisiwn Cynulliad Cenedlaethol Cymru, Caerdydd CF99 1NA.

Cynulliad Cenedlaethol Cymru

Rheolau Sefydlog Cynulliad Cenedlaethol Cymru

Mai 2011

CYNNWYS

Dehongli

1 Aelodau

1.1 Llw neu Gadarnhad Teyrngarwch
1.3 Grwpiau Gwleidyddol
1.5 Taliadau
1.8 Ymddiswyddiadau a Swyddi Gwag
1.10 Rolau a Chyfrifoldebau Gwahanol Aelodau Etholaeth ac Aelodau Rhanbarthol

1 Aelodau: Atodiad

1 Disgrifio'r Aelodau
2 Ymdrin â Materion Etholaeth/Rhanbarth
3 Achosion Etholwyr Unigol
4 Codi Materion gydag Aelod o'r Llywodraeth
5 Aelodau yn Gweithredu yn eu Hardaloedd
6 Ymweliadau Ysgolion
7 Ymholiadau Ffôn
8 Staff yr Aelodau
9 Gorfodi

2 Buddiannau Ariannol a Buddiannau Eraill yr Aelodau

2.1 Cofrestru Buddiannau Ariannol a Buddiannau Eraill
2.6 Datgan Buddiannau cyn Cymryd Rhan mewn Unrhyw Drafodion yn y Cynulliad
2.8 Lobïo am Dâl neu Gydnabyddiaeth
2.9 Gwahardd Pleidleisio
2.10 Gwahardd Aelodau a Thynnu Hawliau a Breintiau yn ôl
2.12 Cytundebau ar gyfer Darparu Gwasanaethau

2 Buddiannau Ariannol a Buddiannau Eraill yr Aelodau: Atodiad

1 Cyffredinol
5 Y Buddiannau Cofrestradwy

3 Cofnodi Cyflogaeth Aelodau'r Teulu Gyda Chymorth Arian y Comisiwn

4 Cofnodi'r Amser y bydd Aelod yn Ymwneud â Gweithgarwch Cofrestradwy

4.1 Cyffredinol
4.3 Hysbysiad
4.7 Cyhoeddi
4.8 Ffurf yr Hysbysiad a'r Cofnod

5 Cofnodi Aelodaeth o Gymdeithasau

6 Y Llywydd a'r Dirprwy

6.1 Ethol y Llywydd a'r Dirprwy
6.15 Swyddogaethau'r Llywydd
6.22 Cadeiryddion Dros Dro yn y Cyfarfodydd Llawn
6.24 Llywydd Dros Dro
6.25 Ymddiswyddiad neu Ddiswyddiad y Llywydd neu'r Dirprwy

7 Comisiwn y Cynulliad
7.1 Penodi'r Aelodau
7.7 Ymddiswyddo neu Ddiswyddo
7.11 Cyfarwyddiadau Arbennig neu Gyffredinol i'r Comisiwn

8 Gweinidogion Cymru a Dirprwy Weinidogion Cymru
8.1 Enwebu Prif Weinidog Cymru
8.4 Ymddiswyddiad etc. Prif Weinidog Cymru neu Aelod arall o'r Llywodraeth

9 Cwnsler Cyffredinol Llywodraeth Cynulliad Cymru
9.1 Penodi
9.3 Cymryd Rhan yn Nhrafodion y Cynulliad
9.5 Diswyddo neu Ymddiswyddo
9.9 Arfer Swyddogaethau Dros Dro

10 Penodiadau etc. i Swydd Gyhoeddus
10.1 Cymhwyso
10.5 Dull Penodi
10.6 Ystyriaeth y Pwyllgor
10.7 Diswyddo
10.9 Dim Gwelliannau i Gynigion

11 Trefn Busnes
11.1 Y Pwyllgor Busnes
11.9 Amserlen y Cynulliad
11.11 Busnes Wythnosol
11.17 Categorïau o Fusnes y Cyfarfodydd Llawn
11.22 Hysbysiad Busnes

12 Busnes yn y Cyfarfodydd Llawn
12.1 Cyfarfodydd Llawn
12.7 Cyfarfodydd Llawn yn dilyn Etholiad Cynulliad
12.14 Trefn Busnes y Cyfarfodydd Llawn
12.19 Cynigion
12.29 Cynigion Gweithdrefnol
12.36 Penderfynu ar Gynigion a Gwelliannau
12.50 Datganiadau
12.52 Datganiadau Personol
12.54 Cwestiynau Llafar
12.69 Dadleuon Brys
12.72 Dadleuon Byr

13 Y Drefn yn y Cyfarfodydd Llawn
13.1 Rheolau'r Dadleuon
13.9 Cadw Trefn
13.15 Sub Judice
13.16 Cysylltiadau â'r Farnwriaeth

14 Cwestiynau Ysgrifenedig, Datganiadau Ysgrifenedig a Datganiadau Barn
14.1 Cwestiynau Ysgrifenedig

14.6 Datganiadau Ysgrifenedig
14.9 Datganiadau Barn

15 Gweithdrefnau Gosod a Chyflwyno

16 Sefydlu Pwyllgorau a'u Cylchoedd Gorchwyl
16.1 Cyffredinol
16.5 Pwyllgorau Eraill
16.6 Parhad Pwyllgorau

17 Gweithredu Pwyllgorau
17.1 Cyffredinol
17.3 Aelodaeth Pwyllgorau
17.17 Is-bwyllgorau
17.21 Cadeiryddion
17.25 Ymddygiad mewn Pwyllgorau
17.28 Sub Judice
17.29 Cysylltiadau â'r Farnwriaeth
17.31 Cworwm
17.34 Pleidleisio
17.40 Natur Agored y Pwyllgorau
17.46 Cyfarfodydd
17.48 Dirprwyon mewn Cyfarfodydd
17.49 Presenoldeb mewn Cyfarfodydd
17.53 Cyfarfodydd â Phwyllgorau Eraill
17.55 Cynghorwyr Pwyllgorau
17.56 Adroddiadau Pwyllgorau

18 Y Pwyllgor Cyfrifon Cyhoeddus
18.1 Cyffredinol
18.2 Swyddogaethau
18.5 Aelodaeth

19 Cyllid
19.1 Y Pwyllgor
19.2 Swyddogaethau

20 Gweithdrefnau Cyllid
20.1 Cyffredinol
20.2 Llywodraeth Cynulliad Cymru
20.13 Y Comisiwn
20.21 Yr Archwilydd Cyffredinol
20.23 Yr Ombwdsmon
20.25 Cynigion Cyllideb Blynyddol
20.30 Cynigion Cyllideb Atodol
20.38 Defnyddio Gormod o Adnoddau

21 Materion Cyfansoddiadol a Deddfwriaethol
21.1 Y Pwyllgor neu Bwyllgorau
21.2 Swyddogaethau

22 Safonau Ymddygiad
22.1 Y Pwyllgor

22.2 Swyddogaethau
22.3 Aelodaeth
22.6 Cyfarfodydd
22.9 Adroddiadau

23 Deisebau'r Cyhoedd
23.1 Y Pwyllgor neu Bwyllgorau
23.2 Ffurf Deisebau
23.4 Derbyniadwyedd Deisebau
23.8 Gweithredu ar Ddeiseb
23.11 Cau Deisebau

24 Diffiniad o Aelod sy'n Gyfrifol am Ddeddfwriaeth
24.1 Cyffredinol
24.3 Deddfwriaeth Llywodraeth
24.6 Deddfwriaeth Pwyllgor
24.11 Deddfwriaeth Comisiwn
24.14 Deddfwriaeth Aelod

25 Gorchmynion Cymhwysedd Deddfwriaethol
25.1 Cyffredinol
25.4 Ffurf Gorchmynion Arfaethedig a Sut i'w Gosod
25.7 Ystyriaeth Fanwl ar Orchymyn Arfaethedig
25.12 Cyflwyno Gorchymyn Drafft
25.13 Y Memorandwm Esboniadol i Gyd-fynd â Gorchymyn Drafft
25.15 Yr Ystyriaeth Derfynol
25.19 Cyhoeddi Hysbysiad Gwrthod
25.20 Tynnu Gorchymyn Arfaethedig neu Orchymyn Drafft yn ôl
25.21 Gorchymyn Arfaethedig neu Orchymyn Drafft yn Methu
25.25 Gorchmynion Arfaethedig Pwyllgor a Gorchmynion Drafft Pwyllgor
25.26 Gorchmynion Arfaethedig Aelod a Gorchmynion Drafft Aelod

26 Mesurau Cynulliad
26.1 Ffurf Mesurau Arfaethedig a Sut i'w Cyflwyno
26.6 Dogfennau i Gyd-fynd â Mesur Arfaethedig
26.7 Yr Amserlen ar gyfer Ystyried Mesur Arfaethedig
26.9 Cyfnod 1: Ystyried yr Egwyddorion Cyffredinol
26.16 Cyfnod 2: Ystyriaeth Fanwl y Pwyllgor
26.29 Cyfnod 3: Ystyriaeth Fanwl gan y Cynulliad
26.45 Y Cyfnod Adrodd
26.47 Cyfnod 4: Y Cyfnod Terfynol
26.52 Ailystyried Mesurau Arfaethedig a Basiwyd
26.57 Darpariaethau Cyffredinol mewn Perthynas â Gwelliannau i Fesurau Arfaethedig
26.67 Cydsyniad Ei Mawrhydi a Dug Cernyw
26.68 Penderfyniadau Ariannol
26.75 Hysbysu ynghylch Mesurau a Gymeradwywyd
26.76 Mesurau Arfaethedig yn Methu, yn Cael eu Gwrthod neu'n Cael eu Tynnu'n ôl

26.80 Mesurau Arfaethedig Pwyllgor
26.84 Mesurau Arfaethedig Comisiwn
26.85 Mesurau Arfaethedig Aelod
26.95 Mesurau Brys Arfaethedig Llywodraeth

27 Is-ddeddfwriaeth (ac eithrio Is-ddeddfwriaeth sy'n Ddarostyngedig i Weithdrefn Cynulliad Arbennig)
27.1 Memoranda Esboniadol
27.2 Cynnig ar gyfer Dirymu (Gweithdrefn Penderfyniad Negyddol)
27.5 Cynnig ar gyfer Cymeradwyo (Gweithdrefn Penderfyniad Cadarnhaol)
27.10 Peidio â Diwygio Offerynnau
27.11 Tynnu Offerynnau yn ôl
27.12 Cyfrifo Dyddiau
27.13 Cynigion Eraill mewn Perthynas ag Offerynnau neu Offerynnau Drafft
27.14 Cymhwyso'r Rheol Sefydlog at Is-ddeddfwriaeth Arall

28 Gweithdrefn Cynulliad Arbennig

29 Cydsyniad mewn Perthynas â Biliau Senedd y DU
29.1 Biliau Senedd y DU sy'n Gwneud Darpariaeth y mae Angen Cydsyniad y Cynulliad ar ei chyfer
29.2 Memorandwm Cydsyniad Deddfwriaethol
29.6 Cynnig Cydsyniad Deddfwriaethol

30 Hysbysu mewn Perthynas â Biliau Senedd y DU
30.1 Biliau Senedd y DU sy'n Gwneud Darpariaeth y mae Angen Hysbysu'r Cynulliad yn ei chylch
30.2 Datganiadau Ysgrifenedig mewn Perthynas â Biliau Perthnasol Senedd y DU

31 Adroddiadau ar y Trafodion

32 Ymddygiad y Cyhoedd

33 Ail-wneud y Rheolau Sefydlog, eu Diwygio a'u Hatal
33.1 Ail-wneud y Rheolau Sefydlog a'u Diwygio
33.6 Atal y Rheolau Sefydlog

DEHONGLI

Yn y Rheolau Sefydlog hyn:

ystyr **"Aelod"** yw Aelod o'r Cynulliad a etholwyd naill ai dros un o etholaethau'r Cynulliad neu dros un o ranbarthau etholiadol y Cynulliad;

ystyr **"aelod o'r llywodraeth"** yw Prif Weinidog Cymru, un o Weinidogion Cymru, y Cwnsler Cyffredinol neu un o Ddirprwy Weinidogion Cymru;

ystyr **"Archwilydd Cyffredinol"** yw Archwilydd Cyffredinol Cymru a benodir o dan baragraff 1 o Atodlen 8 i'r Ddeddf;

ystyr **"blwyddyn Cynulliad"** yw'r cyfnod rhwng 1 Mai yn y naill flwyddyn a 30 Ebrill yn y flwyddyn ganlynol;

ystyr **"Clerc"** yw Clerc y Cynulliad a benodir o dan adran 26(1) o'r Ddeddf;

ystyr **"y Comisiwn"** yw Comisiwn y Cynulliad fel y'i diffinnir yn adran 27 o'r Ddeddf;

ystyr **"Cwnsler Cyffredinol"** yw Cwnsler Cyffredinol y llywodraeth a benodir o dan adran 49 o'r Ddeddf;

ystyr **"Cynulliad**" yw'r cyfnod rhwng etholiad Cynulliad a diddymu'r Cynulliad;

ystyr **"Dirprwy"** yw'r Dirprwy Lywydd a etholir o dan adran 25(1)(b) o'r Ddeddf;

ystyr **"diwrnod gwaith"** yw unrhyw ddiwrnod ac eithrio:

(i) dydd Sadwrn neu ddydd Sul;

(ii) Noswyl Nadolig, Dydd Nadolig, Dydd Iau Cablyd neu Ddydd Gwener y Groglith;

(iii) diwrnod sy'n ŵyl banc yng Nghymru o dan Ddeddf Bancio a Thrafodion Ariannol 1971; neu

(iv) diwrnod sydd wedi'i neilltuo ar gyfer diolchgarwch neu alar cyhoeddus.

ystyr **"y Ddeddf**" yw Deddf Llywodraeth Cymru 2006;

ystyr **"etholiad Cynulliad**" yw etholiad cyffredinol a gynhelir o dan y Ddeddf;

ystyr **"gorchymyn cymhwysedd deddfwriaethol"** yw un o Orchmynion yn y Cyfrin Gyngor o dan adran 95 o'r Ddeddf;

ystyr "**y Goruchaf Lys**" yw Goruchaf Lys y Deyrnas Unedig a sefydlwyd o dan adran 23(1) o Ddeddf Diwygio Cyfansoddiadol 2005;

mae **"Gweinidogion Cymru"** i'w ddehongli yn unol ag adran 45(2) o'r Ddeddf;

ystyr **"is-ddeddfwriaeth"** yw Gorchmynion yn y Cyfrin Gyngor, gorchmynion, rheolau, rheoliadau, cynlluniau, gwarantau, is-ddeddfau ac offerynnau eraill a wnaed neu sydd i'w gwneud o dan unrhyw un o Ddeddfau Senedd y DU neu Fesur Cynulliad, neu a wnaed neu sydd i'w gwneud o dan is-ddeddfwriaeth;

ystyr "**llywodraeth**" yw Llywodraeth Cynulliad Cymru, fel y'i diffinnir yn adran 45(1) o'r Ddeddf;

ystyr "**Ombwdsmon**" yw Ombwdsmon Gwasanaethau Cyhoeddus (Cymru) a benodir o dan Ddeddf Ombwdsmon Gwasanaethau Cyhoeddus (Cymru) 2005;

ystyr **"Prif Weinidog Cymru"** yw'r Aelod a benodir o dan adran 46(1) o'r Ddeddf;

ystyr **"trafodion y Cynulliad"** yw unrhyw drafodion i'r Cynulliad, i unrhyw un o bwyllgorau'r Cynulliad neu i is-bwyllgor pwyllgor o'r fath;

ystyr **"un o Ddirprwy Weinidogion Cymru"** yw Aelod a benodir o dan adran 50(1) o'r Ddeddf;

ystyr **"un o Weinidogion Cymru"** yw unrhyw Aelod a benodir yn un o Weinidogion Cymru o dan adran 48(1) o'r Ddeddf;

ystyr **"wedi'u cyhoeddi"** yw cyhoeddi ar wefan y Cynulliad o leiaf;

ystyr **"wedi'u gosod"** yw wedi'u gosod yn unol â Rheol Sefydlog 15;

ystyr **"wythnos eistedd"** yw wythnos pryd y bydd y Cynulliad yn eistedd mewn cyfarfod llawn;

ystyr **"wythnos pan na fydd y Cynulliad yn eistedd"** yw wythnos pan na fydd y Cynulliad yn eistedd mewn cyfarfod llawn.

Darpariaethau trosiannol
Ar unrhyw adeg ar ôl i'r darpariaethau ynghylch Deddfau'r Cynulliad (a geir yn Rhan 4 o'r Ddeddf) ddod i rym, ac nes i'r diwygiadau i'r Rheolau Sefydlog hyn sydd o ganlyniad i hynny ddod i rym:

(i) dylid dehongli cyfeiriadau yn y Rheolau Sefydlog hyn at Fesurau a Mesurau arfaethedig fel pe baent yn cynnwys cyfeiriadau at Ddeddfau Cynulliad a Biliau ar gyfer y Deddfau hynny;

(ii) dylid dehongli'r cyfeiriad yn Rheol Sefydlog 26.75 at gymeradwyaeth Ei Mawrhydi yn y Cyfrin Gyngor i Fesur Cynulliad fel cyfeiriad at Gydsyniad Brenhinol i Fil; a

(iii) dylid dehongli cyfeiriadau yn y Rheolau Sefydlog hyn at adrannau 99, 100 a 101 o'r Ddeddf fel pe baent, mewn

perthynas â Biliau ar gyfer Deddfau, yn cynnwys cyfeiriadau at adrannau 112, 113 ac 114 yn eu tro.

RHEOL SEFYDLOG 1 – Aelodau

Llw neu Gadarnhad Teyrngarwch

1.1 Pan dyngir y llw teyrngarwch, neu pan roddir y cadarnhad cyfatebol, o dan adran 23 o'r Ddeddf, rhaid iddo gael ei dyngu neu ei roi gerbron y Clerc, yn gyhoeddus neu yn breifat.

1.2 Pan fydd aelod o'r llywodraeth:

(i) yn tyngu'r llw swyddogol, neu yn rhoi'r cadarnhad cyfatebol;

(ii) yn tyngu'r llw teyrngarwch, neu yn rhoi'r cadarnhad cyfatebol,

o dan adran 55 o'r Ddeddf, rhaid iddo hysbysu'r Clerc yn ysgrifenedig o fewn un diwrnod gwaith ei fod wedi gwneud hynny.

Grwpiau Gwleidyddol

1.3 At ddibenion y Ddeddf, grŵp gwleidyddol yw:

(i) grŵp o Aelodau sy'n perthyn i'r un blaid wleidyddol gofrestredig a chanddo o leiaf dri Aelod yn y Cynulliad; neu

(ii) tri neu fwy o Aelodau sydd, a hwythau heb fod yn aelodau o blaid wleidyddol gofrestredig a gynhwysir yn Rheol Sefydlog 1.3(i), wedi hysbysu'r Llywydd eu bod yn dymuno cael eu trin fel grŵp gwleidyddol.

1.4 Y Llywydd sydd i benderfynu ar unrhyw gwestiwn ynghylch a yw unrhyw Aelod yn perthyn i grŵp gwleidyddol neu i ba grŵp gwleidyddol y mae'n perthyn.

Taliadau

1.5 Rhaid i'r Comisiwn benderfynu o dro i dro ar swm y gostyngiad i gyflog Aelod sy'n ofynnol yn ôl adran 21 o'r Ddeddf.

1.6 Rhaid i'r Comisiwn osod gerbron y Cynulliad a chyhoeddi unrhyw benderfyniad a wneir o dan Reol Sefydlog 1.5 cyn gynted ag y bo'n rhesymol ymarferol ar ôl i'r penderfyniad gael ei wneud.

1.7 Ar gynnig a wneir gan y Comisiwn, rhaid i'r Cynulliad ethol Ymddiriedolwyr i Gynllun Pensiwn Aelodau Cynulliad Cenedlaethol Cymru yn unol â Rheolau'r Cynllun.

Ymddiswyddiadau a Swyddi Gwag

1.8 Caiff Aelod ymddiswyddo o'i sedd yn y Cynulliad drwy roi hysbysiad ysgrifenedig i'r Llywydd.

1.9 At ddibenion adran 10 o'r Ddeddf, mae swydd yn wag pan fydd y Llywydd yn cael hysbysiad o ymddiswyddiad yn unol â Rheol Sefydlog 1.8, neu fel arall pan fydd y Llywydd yn datgan bod y sedd wedi dod yn wag.

Rolau a Chyfrifoldebau Gwahanol Aelodau Etholaeth ac Aelodau Rhanbarthol

1.10 Rhaid i'r Cynulliad wneud cod neu brotocol, i'w ddrafftio gan y pwyllgor sy'n gyfrifol am y swyddogaethau a ragnodir yn Rheol Sefydlog 22, yn unol ag adran 36(6) o'r Ddeddf, ynglŷn â rolau a chyfrifoldebau gwahanol Aelodau etholaeth ac Aelodau rhanbarthol. Rhaid i'r cod neu'r protocol gynnwys darpariaeth yn unol â'r pum egwyddor allweddol ganlynol a'r Atodiad i Reol Sefydlog 1:

(i) mae pob Aelod o dan ddyletswydd i fod yn hygyrch i bobl yr ardaloedd y maent wedi'u hethol i'w gwasanaethu ac i gynrychioli eu buddiannau yn gydwybodol;

(ii) wrth iddynt droi at eu dewis Aelod, dymuniadau'r etholwyr a/neu fuddiannau'r etholaeth neu'r ardal sydd o'r pwys pennaf;

(iii) mae gan bob Aelod statws cyfartal;

(iv) ni ddylai Aelodau gamliwio ar ba sail y maent wedi'u hethol na pha ardal y maent yn ei gwasanaethu; a

(v) ni ddylai Aelod ymdrin ag achos etholaeth neu fater etholaeth nad yw o fewn ei etholaeth neu ei ranbarth (yn ôl fel y digwydd), oni bai y cytunwyd ar hynny ymlaen llaw.

RHEOL SEFYDLOG 1 – Aelodau: Atodiad

Y ddarpariaeth sydd i'w chynnwys yn y cod neu'r protocol a baratoir yn unol â Rheol Sefydlog 1.10 ac yn unol ag adran 36(6) o'r Ddeddf

Disgrifio'r Aelodau

1. Darpariaeth i'r Aelodau rhanbarthol a'r Aelodau etholaeth eu disgrifio'u hunain yn gywir ac ar gyfer gofynion ynglŷn â defnyddio adnoddau'r Cynulliad, er enghraifft, deunyddiau swyddfa.

Ymdrin â Materion Etholaeth/Rhanbarth

2. Darpariaeth i'r Aelodau ymgymryd â mater sy'n effeithio ar yr etholaeth neu'r rhanbarth y'u hetholwyd iddi neu iddo gan sicrhau cwrteisi ar yr un pryd o ran materion sy'n effeithio ar fwy nag un etholaeth.

Achosion Etholwyr Unigol

3. Darpariaeth i ddiogelu hawl etholwr i droi at ei Aelod etholaeth a/neu unrhyw un o'r pedwar Aelod rhanbarthol a etholwyd yn rhanbarth yr etholwr.

Codi Materion gydag Aelod o'r Llywodraeth

4. Darpariaeth i sicrhau bod gan unrhyw Aelod yr hawl i godi mater gyda'r aelod perthnasol o'r llywodraeth ar ran etholwr yn yr ardal (yr etholaeth neu'r rhanbarth) y'i hetholwyd iddi.

Aelodau yn Gweithredu yn eu Hardaloedd

5. Darpariaeth yn adlewyrchu'r disgwyliad y bydd yr Aelodau yn gweithio ledled yr ardal (yr etholaeth neu'r rhanbarth) y'i hetholwyd iddi.

Ymweliadau Ysgolion

6. Darpariaeth ar gyfer hysbysu'r Aelodau am yr ysgolion sy'n ymweld yn swyddogol â'r Cynulliad, a'r ymweliadau hynny wedi'u trefnu gan y Comisiwn.

Ymholiadau Ffôn

7. Darpariaeth i lywio sut yr ymdrinnir ag ymholiadau ffôn i switsfwrdd y Cynulliad gan aelodau o'r cyhoedd sy'n ceisio cysylltu ag Aelod.

Staff yr Aelodau

8. Darpariaeth y dylai'r Aelodau sicrhau bod y staff sy'n gweithio iddynt, yn y Cynulliad ac yn lleol, gan gynnwys eraill sy'n gweithio ar eu rhan gydag etholwyr, yn ymwybodol o Reol Sefydlog 1.10 ac unrhyw god neu brotocol a lunnir o ganlyniad iddi, a'u bod yn gweithredu yn unol â hwy.

Gorfodi

9. Darpariaeth i unrhyw gŵyn yn erbyn Aelod mewn perthynas â'r cod neu'r protocol gael ei chyfeirio at y pwyllgor sy'n gyfrifol am y swyddogaethau a ragnodir yn Rheol Sefydlog 22.

RHEOL SEFYDLOG 2 – Buddiannau Ariannol a Buddiannau Eraill yr Aelodau

Cofrestru Buddiannau Ariannol a Buddiannau Eraill

2.1 Rhaid i'r Llywydd gadw a chyhoeddi Cofrestr o Fuddiannau'r Aelodau, a rhaid bod copïau ar gael i'r Aelodau a'r cyhoedd eu harchwilio.

2.2 Rhaid i'r buddiannau a nodir yn yr Atodiad i Reol Sefydlog 2 gael eu cofrestru yn y Gofrestr Fuddiannau drwy lenwi ffurflen a ragnodir gan y Llywydd.

2.3 Cyn pen wyth wythnos ar ôl i Aelod dyngu'r llw teyrngarwch neu roi'r cadarnhad cyfatebol, rhaid iddo lenwi'r ffurflen a ragnodir gan y Llywydd, gan nodi holl fanylion y buddiannau y mae'n ofynnol eu cofrestru o dan Reol Sefydlog 2; a rhaid i'r Aelod lofnodi'r ffurflen a'i chyflwyno i'r Clerc.

2.4 Cyn pen pedair wythnos ar ôl i unrhyw newid ddigwydd, rhaid i Aelod hysbysu'r Llywydd am y newid yn ei fuddiannau cofrestredig drwy lenwi'r ffurflen a ragnodir gan y Llywydd, a rhaid i'r Aelod lofnodi'r ffurflen a'i chyflwyno i'r Clerc.

2.5 Caiff Aelod gyflwyno'r ffurflen y cyfeirir ati yn Rheol Sefydlog 2.3 neu 2.4 drwy fynd â hi at y Clerc neu drwy drefnu i berson arall wneud hynny neu ei hanfon drwy'r post, ond rhaid peidio â barnu bod y ffurflen wedi'i chyflwyno nes i'r Clerc ei chael.

Datgan Buddiannau cyn Cymryd Rhan mewn Unrhyw Drafodion yn y Cynulliad

2.6 Yn yr amgylchiadau a bennir yn Rheol Sefydlog 2, cyn cymryd rhan mewn unrhyw drafodion yn y Cynulliad, rhaid i Aelod ddatgan ar lafar unrhyw fuddiant ariannol sydd ganddo, neu y gall fod yn disgwyl ei gael, neu, hyd y gŵyr yr Aelod, unrhyw fuddiant ariannol sydd gan bartner yr Aelod neu unrhyw blentyn dibynnol sydd gan yr Aelod, neu y gallant fod yn disgwyl ei gael, mewn unrhyw fater sy'n codi yn y trafodion hynny.

2.7 Rhaid i ddatganiad llafar o dan Reol Sefydlog 2.6 gael ei wneud mewn perthynas ag unrhyw fuddiant a bennir ym mharagraff 5 o'r Atodiad i Reol Sefydlog 2 os gallai penderfyniad penodol yn y trafodion hynny arwain at fantais ariannol uniongyrchol i'r Aelod, neu, hyd y gŵyr yr Aelod, i bartner yr Aelod neu unrhyw blentyn dibynnol sydd gan yr Aelod, a fyddai'n fwy na'r fantais a allai ddod i ran y personau y byddai'r penderfyniad yn effeithio arnynt yn gyffredinol.

Lobïo am Dâl neu Gydnabyddiaeth

2.8 Rhaid i Aelod beidio â chychwyn na dadlau o blaid unrhyw achos neu fater ar ran unrhyw gorff neu unigolyn mewn unrhyw drafodion yn y Cynulliad, nac annog unrhyw Aelod arall i gychwyn neu ddadlau o blaid unrhyw achos neu fater mewn unrhyw drafodion o'r fath, yn

gyfnewid am unrhyw dâl neu fudd mewn da, boed yn uniongyrchol neu'n anuniongyrchol, y mae'r Aelod, neu, hyd y gŵyr yr Aelod, ei bartner neu unrhyw blentyn dibynnol sydd gan yr Aelod, wedi'i gael neu'n disgwyl ei gael.

Gwahardd Pleidleisio

2.9 Os yw'n ofynnol o dan Reol Sefydlog 2.6 i Aelod ddatgan buddiant mewn mater cyn cymryd rhan mewn unrhyw drafodion yn y Cynulliad, rhaid i'r Aelod hwnnw beidio â phleidleisio ar unrhyw gynnig sy'n ymwneud â'r mater hwnnw yn y trafodion hynny. Nid yw Rheol Sefydlog 2.9 yn gymwys mewn perthynas ag arfer pleidlais fwrw o dan Reol Sefydlog 6.20.

Gwahardd Aelodau a Thynnu Hawliau a Breintiau yn ôl

2.10 Ar ôl pwyso a mesur unrhyw adroddiad y bydd y pwyllgor sy'n gyfrifol am y swyddogaethau a ragnodir yn Rheol Sefydlog 22 yn ei gyflwyno iddo ynghylch cydymffurfiad Aelod â Rheol Sefydlog 2, caiff y Cynulliad, drwy gynnig a wneir gan gadeirydd y pwyllgor sy'n gyfrifol am y swyddogaethau a ragnodir yn Rheol Sefydlog 22, benderfynu gwahardd yr Aelod hwnnw rhag mynychu unrhyw drafodion yn y Cynulliad am gyfnod a bennir yn y cynnig.

2.11 Yn ystod cyfnod gwaharddiad Aelod, ni fydd gan yr Aelod yr hawl i gael dim cyflog gan y Cynulliad ac ni chaniateir i'r Aelod fynychu unrhyw drafodion yn y Cynulliad.

Cytundebau ar gyfer Darparu Gwasanaethau

2.12 Rhaid i unrhyw Aelod sydd wedi gwneud cytundeb, neu sy'n bwriadu gwneud cytundeb, sy'n cynnwys darparu gwasanaethau yn rhinwedd ei swydd fel Aelod sicrhau bod y cytundeb:

(i) yn cydymffurfio â Rheol Sefydlog 2.8;

(ii) yn ysgrifenedig;

(iii) yn nodi natur y gwasanaethau sydd i'w darparu; a

(iv) yn pennu'r tâl neu'r budd sydd i'w dderbyn.

2.13 Cyn gynted ag y gellir ar ôl gwneud cytundeb o'r fath, a chyn pen pedair wythnos ar ôl y dyddiad hwnnw beth bynnag, rhaid i'r Aelod roi copi o'r cytundeb i'r Llywydd, a rhaid i'r copi fod yn agored i'w archwilio gan Aelodau eraill a chan y cyhoedd.

RHEOL SEFYDLOG 2 – Buddiannau Ariannol a Buddiannau Eraill yr Aelodau: Atodiad

Y buddiannau sydd i'w cofrestru yng Nghofrestr Buddiannau'r Aelodau ac sydd, at ddibenion Rheol Sefydlog 2.6, i'w datgan cyn cymryd rhan mewn unrhyw drafodion yn y Cynulliad.

Cyffredinol

1. Wrth restru eu buddiannau cofrestradwy, dylai'r Aelodau roi sylw i unrhyw benderfyniadau, codau ymarfer neu nodiadau cyfarwyddyd perthnasol y gall y Cynulliad fod wedi'u mabwysiadu yn hyn o beth.

2. Rhaid i unrhyw weithgarwch y ceir tâl amdano ym meysydd cysylltiadau cyhoeddus a chynghori ac ymgynghori gwleidyddol mewn perthynas â swyddogaethau'r Cynulliad, gael ei gynnwys yn y rhan honno o'r gofrestr sy'n ymwneud â chyflogaeth, swydd neu broffesiwn am dâl. Mae'r cyfryw weithgarwch yn cynnwys unrhyw weithgarwch sy'n gysylltiedig ag unrhyw rai o drafodion y Cynulliad, noddi digwyddiadau yn adeiladau'r Cynulliad, a chyflwyno sylwadau i'r llywodraeth neu i unrhyw aelod o'r llywodraeth honno neu i'w staff.

3. Mae mwyafrif y buddiannau a bennir yn y categorïau isod yn cynnwys cyfeiriad at fuddiannau y meddir arnynt yn annibynnol gan bartner yr Aelod neu unrhyw blentyn dibynnol sydd gan yr Aelod neu a roddir iddynt, a rhaid cofrestru'r rhain hefyd os yw'r buddiannau hynny yn hysbys i'r Aelod.

4. At ddibenion cofrestru a datgan buddiannau o dan Reol Sefydlog 2 a bennir yn yr Atodiad hwn:

    (i) ystyr partner Aelod yw priod neu bartner sifil iddo neu un o gwpl, pa un ai o'r un rhyw neu o'r rhyw arall, sy'n byw gyda'i gilydd, er nad ydynt yn briod, ac sy'n trin ei gilydd fel dau briod; a

    (ii) ystyr plentyn dibynnol yw unrhyw berson sydd, pan gofrestrir y buddiant, yn iau nag un ar bymtheng mlwydd oed neu yn iau na phedair ar bymtheng mlwydd oed ac yn derbyn addysg llawn amser drwy fynychu sefydliad addysgol cydnabyddedig ac:

        (a) sy'n blentyn i'r Aelod;

        (b) sy'n llysblentyn i'r Aelod drwy briodas neu drwy bartneriaeth sifil;

        (c) sy'n blentyn a fabwysiadwyd yn gyfreithiol gan yr Aelod;

        (ch) sy'n blentyn y mae'r Aelod yn bwriadu ei fabwysiadu yn gyfreithiol; neu

(d) sy'n blentyn y bu'r Aelod yn ei gefnogi yn ariannol am o leiaf y chwe mis calendr blaenorol.

Y Buddiannau Cofrestradwy

5. Dyma'r buddiannau cofrestradwy:

(i) swyddi cyfarwyddwyr am dâl a ddelir gan yr Aelod neu, hyd y gŵyr yr Aelod, gan bartner yr Aelod neu gan unrhyw blentyn dibynnol i'r Aelod, mewn cwmnïau cyhoeddus a phreifat gan gynnwys swyddi cyfarwyddwyr na thelir cyflog iddynt yn unigol ond lle telir cyflog drwy gwmni arall yn yr un grŵp;

(ii) cyflogaeth, swydd, masnach, proffesiwn neu alwedigaeth (ac eithrio aelodaeth o'r Cynulliad) y mae'r Aelod neu, hyd y gŵyr yr Aelod, y mae partner yr Aelod neu unrhyw blentyn dibynnol i'r Aelod yn cael tâl amdanynt, neu y mae gan yr Aelod neu, hyd y gŵyr yr Aelod, y mae gan bartner yr Aelod neu unrhyw blentyn dibynnol i'r Aelod, unrhyw fuddiant ariannol ynddynt;

(iii) enwau cleientiaid pan fydd y buddiannau y cyfeirir atynt ym mharagraffau (i) a (ii) uchod yn cynnwys gwasanaethau gan yr Aelod neu, hyd y gŵyr yr Aelod, gan bartner yr Aelod neu gan unrhyw blentyn dibynnol i'r Aelod sy'n hŷn nag un ar bymtheng mlwydd oed, sy'n deillio o'i aelodaeth o'r Cynulliad, neu sy'n gysylltiedig â hynny mewn unrhyw fodd;

(iv) rhoddion, lletygarwch, buddion materol neu fantais faterol y mae eu gwerth yn uwch na'r hyn a ragnodir mewn unrhyw benderfyniad gan y Cynulliad, a dderbynnir gan yr Aelod neu, hyd y gŵyr yr Aelod, gan bartner yr Aelod neu unrhyw blentyn dibynnol i'r Aelod, oddi wrth gwmni, sefydliad neu berson ac sy'n deillio o aelodaeth o'r Cynulliad neu'n sy'n gysylltiedig â hynny mewn unrhyw fodd;

(v) unrhyw dâl neu fudd materol arall y mae'r Aelod neu, hyd y gŵyr yr Aelod, y mae partner yr Aelod neu unrhyw blentyn dibynnol i'r Aelod yn ei gael oddi wrth unrhyw gwmni preifat neu gyhoeddus neu unrhyw gorff arall sydd wedi tendro, neu sy'n tendro, am gontract gyda'r Cynulliad, neu sy'n meddu ar gontract o'r fath;

(vi) nawdd ariannol (a) fel ymgeisydd i'w ethol i'r Cynulliad, pan fydd y nawdd mewn unrhyw achos, hyd y gŵyr yr Aelod, yn fwy na 25 y cant o gostau etholiad yr ymgeisydd, neu (b) fel Aelod o'r Cynulliad oddi wrth unrhyw unigolyn neu sefydliad. Wrth gofrestru buddiant o'r fath, rhaid i'r Aelod ddatgan a yw unrhyw nawdd o'r fath yn cynnwys

unrhyw daliad i'r Aelod neu unrhyw fudd materol neu fantais faterol;

(vii) yn ddarostyngedig i unrhyw benderfyniad gan y Cynulliad, ymweliadau tramor a wneir gan yr Aelod neu, hyd y gŵyr yr Aelod, gan bartner yr Aelod neu unrhyw blentyn dibynnol i'r Aelod, sy'n deillio o'i aelodaeth o'r Cynulliad neu sy'n gysylltiedig â hynny mewn unrhyw fodd pan na fydd cost unrhyw ymweliad o'r fath wedi'i dalu'n llwyr gan yr Aelod neu ag arian a ddarparwyd gan y Cynulliad neu gan Senedd y Deyrnas Unedig neu unrhyw sefydliad y mae'r Cynulliad yn aelod ohono;

(viii) unrhyw dir ac eiddo i'r Aelod neu, hyd y gŵyr yr Aelod, tir neu eiddo i bartner yr Aelod neu i unrhyw blentyn dibynnol i'r Aelod, y mae iddo werth sylweddol fel y'i rhagnodwyd mewn unrhyw benderfyniad gan y Cynulliad neu y ceir incwm sylweddol ohono, ac eithrio unrhyw gartref a ddefnyddir at ddibenion preswylfa bersonol gan yr Aelod, partner yr Aelod neu unrhyw blentyn dibynnol i'r Aelod;

(ix) enwau cwmnïau neu gyrff eraill y mae gan yr Aelod, naill ai ar ei ben ei hun neu gyda phartner yr Aelod neu unrhyw blentyn dibynnol i'r Aelod, neu ar eu rhan hwy, fuddiant llesiannol ynddynt, neu, hyd y gŵyr yr Aelod, y mae gan bartner yr Aelod neu unrhyw blentyn dibynnol i'r Aelod fuddiant llesiannol ynddynt, mewn cyfranddaliadau y mae eu gwerth ar y farchnad yn fwy nag un y cant o'r cyfalaf cyfranddaliadol a ddyroddwyd, neu'n llai nag un y cant ond yn fwy na swm a ragnodwyd mewn unrhyw benderfyniad gan y Cynulliad;

(x) aelodaeth neu gadeiryddiaeth gyda thâl neu'n ddi-dâl a ddelir gan yr Aelod neu, hyd y gŵyr yr Aelod, gan bartner yr Aelod neu unrhyw blentyn dibynnol i'r Aelod, ar unrhyw gorff a ariennir yn llwyr neu'n rhannol â chyllid a ddarparwyd gan y Cynulliad.

RHEOL SEFYDLOG 3 – Cofnodi Cyflogaeth Aelodau'r Teulu gyda Chymorth Arian y Comisiwn.

[Sylwch: mae gofyniad bod yn rhaid hysbysu o dan Reol Sefydlog 3 yn ychwanegol at unrhyw ofyniad bod yn rhaid i gyflogaeth partner neu blentyn dibynnol Aelod gael ei chofrestru o dan Reol Sefydlog 2. Os yw Rheol Sefydlog 2 yn ei gwneud yn ofynnol i Aelod gofrestru cyflogaeth priod neu blentyn dibynnol o dan y Rheol Sefydlog honno, rhaid i'r Aelod wneud hynny yn ychwanegol at unrhyw hysbysiad sy'n ofynnol o dan Reol Sefydlog 3.]

3.1 Rhaid i Aelod sydd ar unrhyw adeg, gyda chymorth arian y Comisiwn, yn cyflogi, naill ai'n uniongyrchol neu'n anuniongyrchol, berson y mae'r Aelod hwnnw'n gwybod ei fod yn aelod o deulu'r Aelod hwnnw neu'n aelod o deulu Aelod arall roi hysbysiad o dan Reol Sefydlog 3, a hynny heb fod yn hwyrach na'r dyddiad a bennir yn Rheol Sefydlog 3.4.

3.2 Yn Rheol Sefydlog 3:

(i) ystyr "aelod o deulu" yw:

(a) partner Aelod;

(b) plentyn, ŵyr neu wyres Aelod;

(c) rhiant, taid neu nain Aelod;

(ch) brawd neu chwaer Aelod;

(d) nai neu nith Aelod; neu

(dd) ewythr neu fodryb Aelod.

(ii) ystyr "partner" yw priod, partner sifil neu un o gwpl pa un ai o'r un rhyw neu o'r rhyw arall sy'n byw gyda'i gilydd, er nad ydynt yn briod, ac sy'n trin ei gilydd fel dau briod;

(iii) mae'r ymadroddion "plentyn", "ŵyr", "wyres", "rhiant", "taid", "nain", "brawd", "chwaer", "ewythr" a "modryb" yr un mor gymwys i hanner-perthnasau, llys-berthnasau, perthnasau maeth a pherthnasau mabwysiadol ac maent yn gymwys hefyd i bersonau sydd â'r berthynas o dan sylw â phartner yr Aelod;

(iv) ystyr "arian y Comisiwn" yw symiau a delir gan y Comisiwn ar ffurf lwfansau o dan adrannau 20, 21 neu 53 o'r Ddeddf.

3.3 Rhaid i'r hysbysiad sy'n ofynnol o dan Reol Sefydlog 3 gynnwys yr wybodaeth ganlynol:

(i) enw'r Aelod;

(ii) os yw'r cyflogai yn aelod o deulu Aelod arall neu Aelodau eraill, enw'r Aelod arall hwnnw neu enwau'r Aelodau eraill hynny;

(iii) enw llawn y cyflogai;

(iv) perthynas y cyflogai â'r Aelod (neu, os yw'n briodol, â'r Aelod neu'r Aelodau y cyfeirir atynt yn (ii));

(v) ym mha swyddogaeth y mae'r cyflogai wedi'i gyflogi, gan gynnwys unrhyw deitl swydd;

(vi) y dyddiad y dechreuodd y gyflogaeth;

(vii) os yw'r gyflogaeth wedi dod i ben, y dyddiad y daeth i ben; ac

(viii) yr oriau y mae'r cyflogai wedi'i gontractio i'w gweithio bob wythnos.

3.4 Rhaid i'r hysbysiad gael ei roi:

(i) cyn pen wyth wythnos ar ôl y dyddiad y bydd yr Aelod yn tyngu'r llw teyrngarwch neu'n rhoi'r cadarnhad teyrngarwch; neu

(ii) cyn pen pedair wythnos ar ôl:

(a) y tro cyntaf i'r aelod o deulu gael taliad gyda chymorth arian y Comisiwn;

(b) y dyddiad y daw'r cyflogai yn aelod o deulu'r Aelod hwnnw neu'n aelod o deulu Aelod arall; neu

(c) y dyddiad y daw'r Aelod yn ymwybodol am y tro cyntaf o'r ffaith bod y cyflogai yn aelod o deulu'r Aelod hwnnw neu'n aelod o deulu Aelod arall,

pa un bynnag yw'r olaf.

3.5 Os:

(i) oes hysbysiad wedi'i roi o dan Reol Sefydlog 3; a

(ii) bod unrhyw newid wedi bod yn yr wybodaeth a gynhwyswyd yn yr hysbysiad hwnnw,

rhaid i'r Aelod, cyn pen pedair wythnos ar ôl dyddiad y newid hwnnw, roi hysbysiad ynglŷn â'r newid hwnnw.

3.6 Rhaid i hysbysiad o dan Reol Sefydlog 3.1 neu o dan Reol Sefydlog 3.5 gael ei roi drwy lenwi a llofnodi'r ffurflen a ragnodir gan y Llywydd at y diben a'i chyflwyno i'r Clerc.

3.7 Rhaid i'r Llywydd gadw cofnod o'r hysbysiadau a roddir gan yr Aelodau o dan Reol Sefydlog 3 a rhaid iddo gyhoeddi'r cofnod a threfnu bod copi ar gael i'w archwilio gan yr Aelodau a chan y cyhoedd.

3.8 Mae'r Aelodau o dan ddyletswydd barhaus i sicrhau bod y cofnod o hysbysiadau yn cynnwys y manylion cywir a hysbyswyd ganddynt o dan Reolau Sefydlog 3.1 neu 3.5, a hynny drwy ei archwilio o dro i dro.

RHEOL SEFYDLOG 4 – Cofnodi'r Amser y bydd Aelod yn Ymwneud â Gweithgarwch Cofrestradwy

Cyffredinol

4.1 Pan fydd yn ofynnol i Aelod gofrestru buddiant, yn unol â Rheol Sefydlog 2.2, rhaid i'r Aelod hwnnw ar yr un pryd, pan fydd y buddiant hwnnw hefyd yn weithgarwch cofrestradwy, roi hysbysiad o dan Reol Sefydlog 4.

4.2 At ddibenion Rheol Sefydlog 4, mae "gweithgarwch cofrestradwy" yn fuddiant cofrestradwy sy'n dod o fewn naill ai:

(i) is-baragraff (i) o baragraff 5 o'r Atodiad i Reol Sefydlog 2 (swyddi cyfarwyddwyr am dâl); neu

(ii) is-baragraff (ii) o'r paragraff hwnnw (cyflogaeth, swyddi, masnachau, proffesiynau neu alwedigaethau),

ac sy'n ymwneud â'r Aelod ei hun (yn hytrach na phartner yr Aelod neu blentyn dibynnol i'r Aelod).

Hysbysiad

4.3 Mae hysbysiad i'w roi drwy gyfeirio at y bandiau canlynol:

Band 1: Llai na 5 awr yr wythnos;

Band 2: Rhwng 5 ac 20 awr yr wythnos;

Band 3: Mwy nag 20 awr yr wythnos.

4.4 Rhaid i'r hysbysiad nodi i ba un o'r bandiau hynny y bydd cyfartaledd nifer yr oriau yr wythnos y bydd yr Aelod yn ei dreulio (neu y disgwylir iddo ei dreulio) yn gwneud pob gweithgarwch cofrestradwy yn berthnasol.

4.5 Os (pa un ai o ganlyniad i newid mewn amgylchiadau neu am unrhyw reswm arall) nad yw'r hysbysiad a wneir gan Aelod mewn perthynas â gweithgarwch cofrestradwy bellach yn gywir, rhaid i'r Aelod, o fewn pedair wythnos, wneud hysbysiad arall o dan Reol Sefydlog 4.

4.6 Rhaid rhoi hysbysiad drwy lenwi a llofnodi'r ffurflen a ragnodir gan y Llywydd at y diben hwnnw a'i roi i'r Clerc.

Cyhoeddi

4.7 Rhaid i'r Llywydd gadw cofnod o'r hysbysiadau a wneir gan Aelodau o dan Reol Sefydlog 4 a rhaid iddo gyhoeddi'r cofnod a threfnu bod copi ar gael i'w archwilio gan yr Aelodau a'r cyhoedd.

Ffurf yr Hysbysiad a'r Cofnod

4.8 Caniateir cyfuno'r ffurflen a ragnodir gan y Llywydd o dan Reol Sefydlog 4.6 â'r ffurflen a ragnodir gan y Llywydd o dan Reol Sefydlog 2.2.

4.9 Caniateir cyfuno'r cofnod o hysbysiadau a gedwir gan y Llywydd o dan Reol Sefydlog 4.7 â'r Gofrestr Fuddiannau a gedwir gan y Llywydd o dan Reol Sefydlog 2.1.

RHEOL SEFYDLOG 5 – Cofnodi Aelodaeth o Gymdeithasau

5.1 Rhaid i unrhyw Aelod roi hysbysiad ynglŷn ag unrhyw aelodaeth, neu safle o reolaeth neu ofalaeth gyffredinol, mewn cymdeithas breifat neu glwb preifat sydd â gofynion ynglŷn â derbyn aelodau.

5.2 At ddibenion Rheol Sefydlog 5.1, nid yw "gofynion ynglŷn â derbyn aelodau" yn cynnwys:

(i) y gofyniad bod yn rhaid talu tanysgrifiad; na

(ii) cytuno â thelerau ac amodau aelodaeth yn y gymdeithas neu'r clwb a'u llofnodi (ac eithrio unrhyw deler ac amod sy'n ymwneud â dewis aelodau).

5.3 Rhaid i'r Llywydd gadw a chyhoeddi cofnod o hysbysiadau'r Aelodau ynglŷn â'r materion a nodir yn Rheol Sefydlog 5.1 a rhaid trefnu bod copïau ar gael i'w harchwilio gan yr Aelodau a'r cyhoedd.

5.4 Rhaid i'r hysbysiadau gael eu gwneud drwy lenwi ffurflen a ragnodir gan y Llywydd.

5.5 Cyn pen wyth wythnos ar ôl i Aelod dyngu'r llw teyrngarwch neu roi'r cadarnhad cyfatebol, rhaid iddo lenwi'r ffurflen a ragnodir gan y Llywydd a llofnodi'r ffurflen a'i chyflwyno i'r Clerc.

5.6 Cyn pen pedair wythnos ar ôl i aelodaeth neu newid aelodaeth ddigwydd, rhaid i Aelod hysbysu'r Llywydd drwy lenwi'r ffurflen ragnodedig a llofnodi'r ffurflen a'i chyflwyno i'r Clerc.

5.7 Rhaid peidio â barnu bod y ffurflen y cyfeirir ati yn Rheolau Sefydlog 5.5 neu 5.6 wedi'i chyflwyno nes i'r Clerc ei chael.

5.8 Mae'r Aelodau o dan ddyletswydd barhaus i sicrhau bod y cofnod o hysbysiadau yn cynnwys y manylion cywir a hysbyswyd ganddynt o dan Reolau Sefydlog 5.5 neu 5.6, a hynny drwy ei archwilio o dro i dro.

RHEOL SEFYDLOG 6 – Y Llywydd a'r Dirprwy

Ethol y Llywydd a'r Dirprwy

6.1 Yn ei gyfarfod cyntaf ar ôl etholiad Cynulliad, rhaid i'r Cynulliad ethol Llywydd a Dirprwy o blith ei Aelodau.

6.2 Os daw swydd y Llywydd neu swydd y Dirprwy yn wag, rhaid i'r Cynulliad ethol Aelod cyn gynted â phosibl i lenwi'r swydd wag. Mae ethol Llywydd yn cymryd blaenoriaeth dros bob busnes arall.

6.3 Yn ddarostyngedig i Reol Sefydlog 6.4, mae'r trafodion ar gyfer ethol Llywydd yn y cyfarfod cyntaf ar ôl etholiad Cynulliad i'w cadeirio gan y Llywydd a oedd yn dal y swydd yn union cyn yr etholiad Cynulliad ("y cyn-Lywydd").

6.4 Os bydd:

(i) y cyn-Lywydd yn anfodlon gweithredu neu'n methu gweithredu yn y cyfarfod cyntaf ar ôl etholiad Cynulliad; neu

(ii) y Dirprwy yn anfodlon gweithredu neu'n methu gweithredu mewn unrhyw etholiad ar gyfer Llywydd ar unrhyw adeg arall, neu os nad oes Dirprwy yn y swydd,

mae'r trafodion ar gyfer ethol Llywydd i gael eu cadeirio gan y Clerc.

6.5 Ni chaniateir i Aelod sy'n cadeirio trafodion ar gyfer ethol Llywydd gael ei enwebu i'w ethol yn Llywydd yn y trafodion hynny.

6.6 Wrth ethol Llywydd neu Ddirprwy, rhaid i'r cadeirydd wahodd enwebiadau. Yn y lle cyntaf, ni fydd enwebiad yn ddilys oni chaiff ei eilio gan Aelod nad yw'n aelod o'r grŵp gwleidyddol y mae'r Aelod sy'n enwebu yn perthyn iddo.

6.7 Os yw'n ymddangos nad yw'r un Aelod yn debyg o gael ei enwebu a'i eilio gan aelodau o grwpiau gwleidyddol gwahanol, rhaid i'r cadeirydd ohirio'r trafodion, ac, wedi i'r trafodion ailddechrau, caiff y cadeirydd dderbyn enwebiadau sy'n cael eu heilio gan aelodau o'r un grŵp gwleidyddol â'r Aelod sy'n enwebu.

6.8 Os un enwebiad yn unig a geir, rhaid i'r cadeirydd gynnig bod yr Aelod a enwebwyd yn cael ei ethol yn Llywydd (neu'n Ddirprwy yn ôl fel y digwydd). Os gwrthwynebir hynny, neu os ceir dau neu ragor o enwebiadau, rhaid i'r cadeirydd drefnu bod yr etholiad yn cael ei gynnal drwy bleidlais gyfrinachol.

6.9 Os bydd dau Aelod wedi'u henwebu, rhaid i'r cadeirydd ddatgan mai'r Aelod sydd wedi sicrhau'r nifer mwyaf o'r pleidleisiau a fwriwyd yn y bleidlais gyfrinachol sydd wedi'i ethol.

6.10 Os bydd mwy na dau Aelod wedi'u henwebu ac na fydd yr un Aelod yn cael mwy na hanner y pleidleisiau a fwriwyd mewn pleidlais gyfrinachol, mae'r

ymgeisydd sydd wedi cael y nifer lleiaf o bleidleisiau yn cael ei hepgor ac mae rhagor o bleidleisiau cyfrinachol yn cael eu cynnal nes y bydd un ymgeisydd yn cael mwy na hanner y pleidleisiau a fwriwyd; ac os bydd nifer y pleidleisiau ar gyfer y ddau ymgeisydd sy'n weddill (neu'r unig ddau ymgeisydd) yn gyfartal, rhaid cynnal pleidlais gyfrinachol arall.

6.11 Rhaid i'r Aelod a etholir yn Llywydd gymryd y llw neu roi cadarnhad ar unwaith os nad yw wedi gwneud hynny eisoes, ac wedyn cymryd y gadair.

6.12 Rhaid i'r Cynulliad beidio ag ethol Llywydd a Dirprwy sy'n perthyn:

(i) i'r un grŵp gwleidyddol;

(ii) i grwpiau gwleidyddol gwahanol y mae gan y ddau ohonynt rôl weithredol; neu

(iii) i grwpiau gwleidyddol gwahanol nad oes gan y naill na'r llall ohonynt rôl weithredol.

6.13 Caniateir i Reol Sefydlog 6.12 gael ei datgymhwyso drwy benderfyniad gan y Cynulliad (ar yr amod, os caiff y cynnig ar gyfer y penderfyniad ei basio drwy bleidlais, nad yw'n dod i rym oni bai bod o leiaf ddwy ran o dair o'r rhai sy'n pleidleisio yn ei gefnogi); a chaiff unrhyw Aelod, heb roi hysbysiad, wneud cynnig ar gyfer penderfyniad o'r fath yn union cyn i'r Cynulliad fwrw ymlaen i ethol Llywydd neu Ddirprwy.

6.14 Os bydd y Llywydd a'r Dirprwy, yn ystod Cynulliad, yn dod yn aelodau:

(i) o'r un grŵp gwleidyddol;

(ii) o grwpiau gwleidyddol gwahanol y mae gan y ddau ohonynt rôl weithredol; neu

(iii) o grwpiau gwleidyddol gwahanol nad oes gan y naill na'r llall ohonynt rôl weithredol,

ac na fydd y naill na'r llall yn ymddiswyddo, caiff unrhyw Aelod, heb roi hysbysiad, wneud cynnig yn y cyfarfod llawn nesaf fod y Llywydd a'r Dirprwy yn parhau yn eu swyddi. Os na wneir cynnig o'r fath, neu os na chaiff y cynnig ei basio drwy bleidlais a gefnogir gan o leiaf ddwy ran o dair o'r rhai sy'n pleidleisio, rhaid i'r Llywydd a'r Dirprwy ymddiswyddo.

Swyddogaethau'r Llywydd

6.15 Swyddogaethau'r Llywydd yw:

(i) cadeirio cyfarfodydd llawn;

(ii) penderfynu ar gwestiynau ynglŷn â dehongli'r Rheolau Sefydlog neu sut i'w cymhwyso;

(iii) cynrychioli'r Cynulliad mewn trafodaethau ag unrhyw gyrff eraill, boed y tu mewn neu'r tu allan i'r Deyrnas Unedig, mewn perthynas â materion sy'n effeithio ar y Cynulliad; a

(iv) unrhyw swyddogaethau eraill a roddir gan unrhyw ddeddfiad, gan y Cynulliad neu gan y Rheolau Sefydlog hyn.

6.16 Mae penderfyniadau'r Llywydd ar ddehongli'r Rheolau Sefydlog neu sut i'w cymhwyso yn derfynol.

6.17 Ar ôl ymgynghori â'r Pwyllgor Busnes, caiff y Llywydd roi canllawiau ysgrifenedig i'r Aelodau ynglŷn â chynnal trafodion y Cynulliad yn y modd priodol.

6.18 Yn absenoldeb y Llywydd neu yn unol â chais ganddo, rhaid i'r Dirprwy arfer swyddogaethau'r Llywydd, cyhyd ag y caniateir hynny gan y Ddeddf.

6.19 Wrth gyflawni swyddogaethau'r Llywydd, rhaid i'r Llywydd a'r Dirprwy amlygu diddueddrwydd bob amser.

6.20 Yn ddarostyngedig i Reol Sefydlog 6.21, mewn cyfarfodydd llawn, dim ond wrth ddefnyddio pleidlais fwrw y caniateir i'r Llywydd neu'r Dirprwy bleidleisio. Os bydd nifer y pleidleisiau yn gyfartal, rhaid i bleidlais fwrw gael ei rhoi:

(i) yn gadarnhaol os oes rhagor o drafod ar y mater sydd gerbron y Cynulliad yn bosibl; a

(ii) yn negyddol os nad oes rhagor o drafod yn bosibl neu os ceir pleidlais ar welliant.

6.21 Caiff y Llywydd a'r Dirprwy bleidleisio mewn cyfarfodydd llawn lle bo deddfwriaeth yn ei gwneud yn ofynnol i basio penderfyniad neu gynnig drwy bleidlais lle bydd nifer yr Aelodau sy'n pleidleisio o blaid y penderfyniad neu'r cynnig yn cyfateb i o leiaf ddwy ran o dair o gyfanswm seddau'r cynulliad.

Cadeiryddion Dros Dro yn y Cyfarfodydd Llawn

6.22 Caiff unrhyw Aelod, ac eithrio aelod o'r llywodraeth, ar gais y Llywydd neu'r Dirprwy pan fo'r naill neu'r llall yn cadeirio cyfarfod llawn o'r Cynulliad, gadeirio dros dro.

6.23 Rhaid i Aelod sy'n gweithredu fel cadeirydd beidio ag arfer yr un o swyddogaethau'r Llywydd ac eithrio'r rhai a gynhwysir yn Rheol Sefydlog 13 ac eithrio, os yw'r Aelod o'r farn bod ymddygiad Aelod yn cyfiawnhau ymneilltuo, fod yn rhaid i'r Aelod atal y cyfarfod dros dro nes y bydd y Llywydd neu'r Dirprwy wedi dychwelyd.

Llywydd Dros Dro

6.24 Bob tro y bydd y Llywydd a'r Dirprwy ill dau yn methu gweithredu (ac eithrio o dan Reol Sefydlog 6.22), rhaid i'r Clerc gymryd y gadair a hynny

dim ond er mwyn trefnu bod Aelod yn cael ei ethol i weithredu fel Llywydd dros dro, a rhaid i Aelod a etholir felly arfer swyddogaethau'r Llywydd nes y bydd naill ai'r Llywydd neu'r Dirprwy yn gallu gweithredu.

Ymddiswyddiad neu Ddiswyddiad y Llywydd neu'r Dirprwy

6.25 Caiff y Llywydd neu'r Dirprwy ymddiswyddo drwy roi hysbysiad ysgrifenedig i'r Clerc.

6.26 Os caiff cynnig:

(i) y dylid diswyddo'r Llywydd; neu

(ii) y dylid diswyddo'r Dirprwy,

ei gyflwyno gan o leiaf chwe Aelod, rhaid trefnu bod amser ar gael cyn gynted â phosibl i'r cynnig gael ei drafod; a rhaid i'r ddadl honno gael ei chynnal beth bynnag o fewn pum diwrnod gwaith ar ôl i'r cynnig gael ei gyflwyno.

6.27 Os bydd y Cynulliad yn penderfynu diswyddo'r Llywydd neu'r Dirprwy, mae swydd y Llywydd neu'r Dirprwy, yn ôl fel y digwydd, yn wag ar unwaith.

RHEOL SEFYDLOG 7 – Comisiwn y Cynulliad

Penodi'r Aelodau

7.1 Cyn gynted ag y bo'n rhesymol ymarferol ar ôl etholiad Cynulliad, ond heb fod yn fwy na 10 diwrnod ar ôl penodi aelodau'r Pwyllgor Busnes, rhaid i'r Cynulliad ystyried cynnig a gyflwynir gan y Pwyllgor Busnes i gynnig enwau'r pedwar Aelod sydd i'w penodi'n aelodau o'r Comisiwn o dan adran 27(2)(b) o'r Ddeddf.

7.2 Cyn belled ag y bo'n rhesymol ymarferol, ni chaiff mwy nag un o aelodau'r Comisiwn (ac eithrio'r Llywydd) berthyn i unrhyw un grŵp gwleidyddol.

7.3 Os oes pedwar neu fwy o grwpiau gwleidyddol yn y Cynulliad, mater i bob un o'r pedwar grŵp gwleidyddol mwyaf yw cyfleu i'r Pwyllgor Busnes enw aelod o'i grŵp gwleidyddol sydd i'w gynnwys yn y cynnig a gyflwynir o dan Reol Sefydlog 7.1.

7.4 Os oes llai na phedwar grŵp gwleidyddol yn y Cynulliad:

(i) mater i'r grwpiau gwleidyddol yw cyfleu i'r Pwyllgor Busnes enw aelod o'i grŵp gwleidyddol; a

(ii) mater i'r Pwyllgor Busnes yw penderfynu ar enw unrhyw Aelod neu Aelodau ychwanegol,

sydd i'w cynnwys yn y cynnig a gyflwynir o dan Reol Sefydlog 7.1.

7.5 At ddibenion Rheol Sefydlog 7.3, os oes dau neu fwy o grwpiau gwleidyddol a chanddynt yr un nifer o aelodau, rhaid i'r Llywydd benderfynu pa un o'r grwpiau gwleidyddol hynny sydd i'w gyfrif fel y mwyaf, a hynny drwy roi sylw i lefel y gefnogaeth etholiadol i bob un o'r grwpiau gwleidyddol o dan sylw.

7.6 Ni chaniateir cyflwyno gwelliant i gynnig o dan Reol Sefydlog 7.1.

Ymddiswyddo neu Ddiswyddo

7.7 Mae aelod o'r Comisiwn yn ymddiswyddo o'r Comisiwn drwy roi hysbysiad ysgrifenedig i'r Clerc. Ni chaniateir i'r Llywydd ymddiswyddo o'r Comisiwn.

7.8 Caiff unrhyw Aelod gyflwyno cynnig y dylai Aelod penodol (ac eithrio'r Llywydd) gael ei ddiswyddo o'r Comisiwn ac, os derbynnir unrhyw gynnig o'r fath yn y cyfarfod llawn, mae'r Aelod hwnnw yn cael ei ddiswyddo o'r Comisiwn ar unwaith.

7.9 Pan fydd aelod o'r Comisiwn yn peidio â bod yn Aelod (ac eithrio drwy ddiddymu'r Cynulliad), neu'n ymddiswyddo neu'n cael ei ddiswyddo o'r Comisiwn, rhaid i'r Cynulliad ystyried cynnig a gyflwynir gan y Pwyllgor Busnes i gynnig enw Aelod i gymryd lle'r Aelod hwnnw fel aelod o'r Comisiwn.

7.10 Ni chaniateir cyflwyno gwelliant i gynnig o dan Reol Sefydlog 7.9.

Cyfarwyddiadau Arbennig neu Gyffredinol i'r Comisiwn

7.11 Caiff unrhyw Aelod gyflwyno cynnig i roi cyfarwyddiadau arbennig neu gyffredinol i'r Comisiwn. Rhaid i'r Pwyllgor Busnes gyflwyno adroddiad ynghylch a ddylid trefnu bod amser ar gael i drafod cynnig o'r fath.

RHEOL SEFYDLOG 8 – Gweinidogion Cymru a Dirprwy Weinidogion Cymru

Enwebu Prif Weinidog Cymru

8.1 Yn ddarostyngedig i adran 47(3) o'r Ddeddf, o fewn 28 diwrnod ar ôl digwyddiad a bennwyd yn adran 47(2) o'r Ddeddf, rhaid i'r Cynulliad enwebu Aelod i'w benodi'n Brif Weinidog Cymru ("yr enwebai").

8.2 Rhaid i'r Llywydd wahodd enwebiadau. Os un enwebiad yn unig a wneir, rhaid i'r Llywydd ddatgan mai'r Aelod hwnnw yw'r enwebai. Os gwneir mwy nag un enwebiad, rhaid i'r Llywydd, drwy alw cofrestr yr Aelodau yn nhrefn yr wyddor, wahodd pob Aelod sy'n bresennol i bleidleisio dros ymgeisydd (ac eithrio na chaiff y Llywydd na'r Dirprwy bleidleisio). Os bydd dau Aelod wedi'u henwebu, rhaid i'r Llywydd ddatgan mai'r ymgeisydd a gafodd y nifer mwyaf o'r pleidleisiau a fwriwyd yw'r enwebai. Os bydd nifer y pleidleisiau ar gyfer y ddau ymgeisydd yn gyfartal, rhaid cynnal pleidlais arall drwy alw'r gofrestr.

8.3 Os bydd mwy na dau Aelod wedi'u henwebu ac na fydd yr un Aelod yn cael mwy na hanner y pleidleisiau a fwriwyd drwy alw'r gofrestr, rhaid i'r ymgeisydd sydd wedi cael y nifer lleiaf o bleidleisiau gael ei hepgor a rhaid cynnal rhagor o bleidleisiau drwy alw'r gofrestr nes y bydd un ymgeisydd yn cael mwy na hanner y pleidleisiau a fwriwyd; a rhaid i'r Llywydd ddatgan mai'r Aelod hwnnw yw'r enwebai. Os bydd nifer y pleidleisiau ar gyfer y ddau ymgeisydd sy'n weddill yn gyfartal, rhaid cynnal pleidlais arall drwy alw'r gofrestr.

Ymddiswyddiad etc. Prif Weinidog Cymru neu Aelod arall o'r Llywodraeth

8.4 Pan hysbysir y Llywydd fod Prif Weinidog Cymru wedi cynnig ei ymddiswyddiad i'w Mawrhydi, os caiff yr ymddiswyddiad ei dderbyn, rhaid i'r Llywydd hysbysu'r Cynulliad.

8.5 Pan hysbysir y Llywydd fod unrhyw aelod arall o'r llywodraeth wedi ymddiswyddo, rhaid i'r Llywydd hysbysu'r Cynulliad.

8.6 Os bydd y Llywydd yn dynodi person i arfer swyddogaethau Prif Weinidog Cymru o dan adran 46 o'r Ddeddf, rhaid i'r Llywydd hysbysu'r Cynulliad.

8.7 Os caiff cynnig ei gyflwyno gan o leiaf chwe Aelod nad oes gan Weinidogion Cymru hyder y Cynulliad mwyach, rhaid trefnu bod amser ar gael cyn gynted â phosibl i'r cynnig gael ei drafod; a rhaid i'r ddadl honno gael ei chynnal beth bynnag o fewn pum diwrnod gwaith ar ôl i'r cynnig gael ei gyflwyno.

RHEOL SEFYDLOG 9 – Cwnsler Cyffredinol Llywodraeth Cynulliad Cymru

Penodi

9.1 Rhaid i gytundeb y Cynulliad ag argymhelliad Prif Weinidog Cymru i'w Mawrhydi ynglŷn â pherson i'w benodi'n Gwnsler Cyffredinol gael ei ddynodi drwy benderfyniad gan y Cynulliad.

9.2 Rhaid i unrhyw gynnig ar gyfer penderfyniad o'r fath gael ei wneud gan Brif Weinidog Cymru. Ni chaniateir cyflwyno gwelliant i'r cynnig.

Cymryd Rhan yn Nhrafodion y Cynulliad

9.3 Yn ddarostyngedig i ddarpariaethau'r Ddeddf, caiff y Cwnsler Cyffredinol wneud unrhyw beth o dan y Rheolau Sefydlog hyn y caniateir iddo gael ei wneud gan un o Weinidogion Cymru.

9.4 Os nad yw'r Cwnsler Cyffredinol yn Aelod, mae'r Rheolau Sefydlog yn gymwys i'r Cwnsler Cyffredinol fel y maent yn gymwys i Aelodau a chaiff y Cwnsler Cyffredinol gymryd rhan yn nhrafodion y Cynulliad ond ni chaiff bleidleisio.

Diswyddo neu Ymddiswyddo

9.5 Rhaid i gytundeb y Cynulliad ag argymhelliad Prif Weinidog Cymru i'w Mawrhydi y dylid diswyddo person o swydd y Cwnsler Cyffredinol gael ei ddynodi drwy benderfyniad gan y Cynulliad.

9.6 Rhaid i unrhyw gynnig ar gyfer penderfyniad o'r fath gael ei wneud gan Brif Weinidog Cymru. Ni chaniateir cyflwyno gwelliant i'r cynnig.

9.7 Pan hysbysir y Llywydd fod y Cwnsler Cyffredinol wedi cynnig ei ymddiswyddiad i'w Mawrhydi, os caiff yr ymddiswyddiad ei dderbyn, rhaid i'r Llywydd hysbysu'r Cynulliad.

9.8 Mae'r Cwnsler Cyffredinol yn peidio â dal ei swydd os enwebir Aelod i'w benodi'n Brif Weinidog Cymru o dan adran 47(1) o'r Ddeddf.

Arfer Swyddogaethau Dros Dro

9.9 Pan hysbysir y Llywydd:

(i) bod person wedi'i ddynodi gan Brif Weinidog Cymru o dan adran 49(6) o'r Ddeddf i arfer swyddogaethau'r Cwnsler Cyffredinol; neu

(ii) bod dynodiad o'r fath wedi dod i ben,

rhaid i'r Llywydd hysbysu'r Cynulliad.

RHEOL SEFYDLOG 10 – Penodiadau etc. i Swydd Gyhoeddus

Cymhwyso

10.1 Bydd Rheol Sefydlog 10 yn gymwys (yn ddarostyngedig i Reol Sefydlog 10.2) mewn perthynas â swydd gyhoeddus os bydd yn ofynnol penodi rhywun i'r swydd honno, gan neu o dan unrhyw ddeddfiad:

(i) gan y Cynulliad, neu

(ii) ar sail enwebiad neu argymhelliad y Cynulliad, neu

(iii) â chymeradwyaeth y Cynulliad.

10.2 Nid yw Rheol Sefydlog 10 yn gymwys i swydd os gwneir darpariaeth ar gyfer penodi rhywun i'r swydd honno rywle arall yn y Rheolau Sefydlog.

10.3 Cyfeirir at swydd y mae Rheol Sefydlog 10 yn gymwys iddi fel "swydd berthnasol".

10.4 Bydd Rheol Sefydlog 10 yn dod i rym yn ddarostyngedig i unrhyw ofynion statudol mewn perthynas â'r penodiad.

Dull Penodi

10.5 Rhaid penodi rhywun i swydd berthnasol (neu enwebu, argymell neu gymeradwyo rhywun i gael ei benodi i swydd berthnasol) drwy benderfyniad gan y Cynulliad.

Ystyriaeth y Pwyllgor

10.6 Caiff pwyllgor y mae ei gylch gorchwyl yn ymwneud â swyddogaeth swydd berthnasol gyfarfod i gymryd tystiolaeth gan ymgeisydd i'w benodi i'r swydd honno er mwyn ystyried a yw'r pwyllgor yn cefnogi'r penderfyniad i benodi'r ymgeisydd hwnnw.

Diswyddo

10.7 Pan gaiff y Cynulliad, o dan unrhyw ddeddfiad, ddiswyddo deiliad swydd berthnasol, rhaid i'r diswyddiad hwnnw (yn ddarostyngedig i unrhyw amodau a osodir gan y deddfiad hwnnw) gael ei wneud drwy benderfyniad gan y Cynulliad.

10.8 Os cyflwynir cynnig i ddiswyddo deiliad swydd berthnasol gan o leiaf chwe Aelod, rhaid neilltuo amser cyn gynted â phosibl er mwyn trafod y cynnig; a rhaid i'r ddadl honno gael ei chynnal beth bynnag o fewn pum diwrnod gwaith ar ôl i'r cynnig gael ei gyflwyno.

Dim Gwelliannau i Gynigion

10.9 Ni chaniateir cyflwyno gwelliannau i gynigion o dan Reolau Sefydlog 10.5 a 10.8.

RHEOL SEFYDLOG 11 – Trefn Busnes

Y Pwyllgor Busnes

11.1 Bydd Pwyllgor Busnes, a hynny i hwyluso'r modd o drefnu trafodion y Cynulliad yn effeithiol.

11.2 Nid yw Rheolau Sefydlog 17.3 i 17.6 yn gymwys i'r Pwyllgor Busnes.

11.3 Cyn gynted â phosibl ar ôl etholiad Cynulliad, rhaid i'r Gweinidog sy'n gyfrifol am fusnes y llywodraeth gyflwyno cynnig i benodi yn aelodau o'r Pwyllgor y Llywydd, un Aelod a enwebir gan bob grŵp gwleidyddol a gynrychiolir yn y Cynulliad ac (os bydd unrhyw dri neu fwy o Aelodau nad ydynt yn aelodau o grŵp gwleidyddol yn penderfynu ffurfio grwpiad at ddibenion Rheol Sefydlog 11) Aelod a enwebir gan bob grwpiad o Aelodau. Ni chaniateir cyflwyno gwelliannau i gynnig o dan Reol Sefydlog 11.3.

11.4 Ni chaniateir pasio cynnig o dan Reol Sefydlog 11.3 (os yw'r cynnig yn cael ei basio drwy bleidlais) oni bai bod o leiaf ddwy ran o dair o'r Aelodau sy'n pleidleisio yn ei gefnogi.

11.5 Os caiff cynnig o dan Reol Sefydlog 11.3 ei basio:

(i) rhaid i'r Pwyllgor gael ei gadeirio gan y Llywydd (nad yw'n cael pleidleisio ac eithrio i arfer pleidlais fwrw, yn ddarostyngedig i Reol Sefydlog 11.5(iii));

(ii) bydd gan bob aelod arall o'r Pwyllgor un bleidlais am bob aelod o'r grŵp gwleidyddol (neu'r grwpiad gwleidyddol, yn ôl fel y digwydd) y mae'n ei gynrychioli (gan gynnwys ei hun a'r Llywydd a'r Dirprwy os ydynt hwythau'n aelodau o'i grŵp neu ei grwpiad gwleidyddol);

(iii) os yw nifer yr Aelodau nad ydynt yn aelodau o grŵp gwleidyddol yn golygu (am y rheswm hwnnw yn unig) nad os modd iddynt ffurfio grŵp neu grwpiad gwleidyddol, bydd gan bob Aelod o'r fath hawl i fod yn bresennol yn nhrafodion y Pwyllgor a chaiff bleidleisio;

(iv) wrth ymgymryd â'r swyddogaethau o dan Reol Sefydlog 11.7(ii) neu 11.7(iii), caiff aelod o'r Pwyllgor sy'n cynrychioli grŵp gwleidyddol sydd â rôl weithredol ddefnyddio'r pleidleisiau sydd ganddo o dan Reol Sefydlog 11.5(ii), ond rhaid gostwng nifer y pleidleisiau yn ôl nifer sy'n gyfartal â nifer yr Aelodau sy'n aelodau o'i grŵp gwleidyddol ac sydd hefyd yn aelodau o'r llywodraeth;

(v) nid yw Rheolau Sefydlog 17.21, 17.22 a 17.37 i 17.39 yn gymwys i'r Pwyllgor.

11.6 Os caiff cynnig o dan Reol Sefydlog 11.3 ei gynnig ond nid ei basio, mae Rheolau Sefydlog 17.7 i 17.10 yn gymwys i'r Pwyllgor gan osod y geiriau "o dan Reol Sefydlog 11.3 i benodi aelodau'r Pwyllgor Busnes" yn Rheol

Sefydlog 17.7 yn lle'r geiriau "i gytuno aelodaeth pwyllgor o dan Reol Sefydlog 17.3", a'r geiriau "Gweinidog sy'n gyfrifol am fusnes y llywodraeth" yn lle "Pwyllgor Busnes".

11.7 Rhaid i'r Pwyllgor:

(i) cyflwyno sylwadau ar gynigion ar gyfer trefn busnes y llywodraeth yn y cyfarfodydd llawn (y mae'n rhaid penderfynu arni o dan Reol Sefydlog 11.12);

(ii) penderfynu ar drefn busnes y Cynulliad yn y cyfarfodydd llawn, yn ddarostyngedig i Reol Sefydlog 11.5(iv);

(iii) penderfynu ar y cynnig o ran teitlau a chylch gorchwyl y pwyllgorau o dan Reol Sefydlog 16.2 neu 16.3, yn ddarostyngedig i Reol Sefydlog 11.5(iv);

(iv) gwneud argymhellion ar arferion a gweithdrefnau cyffredinol y Cynulliad wrth gynnal ei fusnes (gan gynnwys unrhyw gynigion ar gyfer ail-wneud y Rheolau Sefydlog, neu unrhyw ran ohonynt, neu eu diwygio);

(v) ymgymryd â'r swyddogaethau a ddyrennir i'r Pwyllgor yn y Rheolau Sefydlog.

11.8 Rhaid i'r Pwyllgor gyfarfod o leiaf unwaith bob dwy wythnos eistedd.

Amserlen y Cynulliad

11.9 O dro i dro, rhaid i'r Pwyllgor Busnes gyhoeddi amserlen am gyfnodau heb fod yn llai na chwe mis, a rhaid iddi gynnwys y canlynol:

(i) amserlenni amlinellol y cyfarfodydd llawn;

(ii) yr amseroedd a fydd ar gael ar gyfer cyfarfodydd pwyllgor;

(iii) yr amseroedd a fydd ar gael ar gyfer cyfarfodydd grwpiau gwleidyddol;

(iv) toriadau; a

(iv) dyddiadau ar gyfer cwestiynau i'w hateb ar lafar gan Brif Weinidog Cymru, Gweinidogion Cymru, y Cwnsler Cyffredinol a'r Comisiwn.

11.10 Rhaid i gynigion o dan Reol Sefydlog 11.9 roi sylw i gyfrifoldebau'r Aelodau tuag at y teulu a'r etholaeth neu'r rhanbarth etholiadol, ac i'w trefniadau teithio tebygol; ac fel rheol dylent geisio osgoi amserlennu busnes cyn 9.00am neu ar ôl 6.00pm ar unrhyw ddiwrnod gwaith.

Busnes Wythnosol

11.11 Ym mhob wythnos y bydd y Cynulliad yn cynnal cyfarfod llawn, rhaid i'r Gweinidog sy'n gyfrifol am fusnes y llywodraeth:

(i) gwneud datganiad ynghylch trefn busnes y llywodraeth yn y cyfarfodydd llawn; a

(ii) ar yr un pryd, cyhoeddi trefn busnes y Cynulliad yn y cyfarfodydd llawn,

am yr wythnos gyntaf ar ôl yr wythnos y gwneir y datganiad, ynghyd â darpar drefn busnes y ddwy wythnos ddilynol.

11.12 Rhaid i drefn busnes y llywodraeth yn y cyfarfodydd llawn gael ei phennu gan y llywodraeth.

11.13 Rhaid i drefn busnes y Cynulliad yn y cyfarfodydd llawn gael ei phennu gan y Pwyllgor Busnes, yn unol â Rheol Sefydlog 11.7(ii).

11.14 Rhaid neilltuo amser penodedig i bob eitem o fusnes y cyfeirir ati yn y datganiad a'r cyhoeddiad.

11.15 Mewn perthynas ag unrhyw eitem o fusnes y cyfeirir ati yn y datganiad neu'r cyhoeddiad (ac eithrio unrhyw eitem o fusnes pan fydd gwelliannau i ddeddfwriaeth i gael eu hystyried), caiff y llywodraeth (yn achos busnes y llywodraeth) neu'r Pwyllgor Busnes (yn achos busnes y Cynulliad):

(i) pennu'r amser neu'r pwynt cynharaf posibl yn ystod busnes cyfarfod llawn yr un diwrnod hwnnw ar gyfer cynnal unrhyw bleidlais neu bleidleisiau sy'n angenrheidiol er mwyn cwblhau'r busnes, oni bai y penderfynir ar y busnes yn unol â Rheol Sefydlog 12.36; a

(ii) penderfynu na ddylai Rheol Sefydlog 12.36 fod yn gymwys i eitem o fusnes a phennu amser neu bwynt yn ystod busnes cyfarfod llawn yr un diwrnod hwnnw ar gyfer cynnal unrhyw bleidlais sy'n angenrheidiol er mwyn cwblhau'r eitem honno o fusnes.

11.16 Y datganiad a'r cyhoeddiad yw'r amserlen ar gyfer busnes yn y cyfarfodydd llawn am yr wythnos gyntaf ar ôl yr wythnos y gwnaed y datganiad a'r cyhoeddiad.

Categorïau o Fusnes y Cyfarfodydd Llawn

11.17 Rhaid i gyfanswm yr amser a ddyrennir rhwng busnes y llywodraeth a busnes y Cynulliad yn y cyfarfodydd llawn mewn blwyddyn Cynulliad, cyn belled ag y bo'n rhesymol ymarferol, fod yn y cyfrannedd 3:2.

11.18 At ddibenion Rheolau Sefydlog 11 a 12, mae busnes y llywodraeth yn cynnwys trafodion ar y canlynol:

(i) cwestiynau llafar (ac eithrio cwestiynau llafar i'r Comisiwn);

(ii) unrhyw ddadl frys a gynigir gan aelod o'r llywodraeth o dan Reol Sefydlog 12.69;

(iii) datganiadau gan aelod o'r llywodraeth;

(iv) deddfwriaeth lle mae'r Aelod sy'n gyfrifol am y ddeddfwriaeth yn aelod o'r llywodraeth;

(v) unrhyw gynnig a gyflwynir gan aelod o'r llywodraeth.

11.19 At ddibenion Rheolau Sefydlog 11 a 12, mae busnes y Cynulliad yn cynnwys pob eitem o fusnes ac eithrio'r rheini a restrir o dan Reol Sefydlog 11.18.

11.20 Rhaid i'r Llywydd benderfynu ar unrhyw gwestiwn ai busnes y Cynulliad, neu fusnes y llywodraeth yw mater.

11.21 Rhaid trefnu bod amser ar gael ym mhob blwyddyn Cynulliad ar gyfer dadleuon ar yr eitemau canlynol o fusnes:

(i) amcanion polisi a rhaglen ddeddfu Llywodraeth y DU (yn unol ag adran 33 o'r Ddeddf);

(ii) amcanion polisi a rhaglen ddeddfu'r llywodraeth;

(iii) cynigion a wneir ar ran grwpiau gwleidyddol nad ydynt yn grwpiau gwleidyddol a chanddynt rôl weithredol (a chyn belled ag y bo modd rhaid i'r amser a ddyrennir i bob grŵp gwleidyddol ar gyfer cynigion a wneir ganddo gyfateb i gynrychiolaeth y grŵp yn y Cynulliad);

(iv) cynigion a wneir gan unrhyw Aelod nad yw'n aelod o'r llywodraeth;

(v) dadleuon ar adroddiadau a osodir gan bwyllgorau;

(vi) Dadleuon Byr; a

(vii) deddfwriaeth pan nad yw'r Aelod sy'n gyfrifol am y ddeddfwriaeth yn aelod o'r llywodraeth

Hysbysiad Busnes

11.22 Rhaid i'r Clerc gyhoeddi a chadw manylion busnes sydd i'w gynnal y mae'n rhaid iddo gynnwys yr hysbysiad ynglŷn ag agendâu'r cyfarfodydd llawn a'r pwyllgorau, ynghyd â gwybodaeth am unrhyw rai o'r canlynol sydd wedi'u cyflwyno neu wedi'u gosod gerbron y Cynulliad:

(i) cwestiynau llafar ac ysgrifenedig;

(ii) cynigion a gwelliannau i gynigion;

(iii) gorchmynion cymhwysedd deddfwriaethol arfaethedig a drafft;

(iv) Mesurau arfaethedig a gwelliannau i Fesurau arfaethedig;

(v) is-ddeddfwriaeth neu is-ddeddfwriaeth ddrafft; a

(vi) unrhyw ddogfennau a osodwyd gerbron y Cynulliad.

RHEOL SEFYDLOG 12 – Busnes yn y Cyfarfodydd Llawn

Cyfarfodydd Llawn

12.1 Rhaid i gyfarfodydd llawn y Cynulliad gael eu cynnal yn gyhoeddus a rhaid caniatáu mynediad ar gyfer darlledu yn unol â'r trefniadau y bydd y Comisiwn yn cytuno arnynt.

12.2 Rhaid i'r Cynulliad gyfarfod yn llawn yn unol â Rheolau Sefydlog 11 a 12.

12.3 Os na fydd cyfarfod llawn wedi'i amserlennu ar gyfer dyddiad neu amser penodol caiff y Llywydd, ar gais Prif Weinidog Cymru, gynnull y Cynulliad i ystyried mater sydd o bwys cyhoeddus brys.

12.4 Cyn belled ag y bo'n rhesymol ymarferol, rhaid trefnu bod unrhyw ddogfen a ddarperir ar gyfer busnes yr ymdrinnir ag ef yn y cyfarfodydd llawn ar gael yn gyhoeddus.

12.5 Rhaid trefnu bod unrhyw ddogfennau y cyfeirir atynt yn Rheol Sefydlog 12.4 ar gael i Ysgrifennydd Gwladol Cymru ar yr un pryd ag y byddant ar gael i'r Aelodau.

12.6 Rhaid i gyfarfodydd llawn fel arfer:

(i) cael eu cynnal ar ddydd Mawrth a dydd Mercher a'u bod yn dechrau am 1.30pm;

(ii) ystyried busnes y llywodraeth yn gyntaf.

Cyfarfodydd Llawn yn dilyn Etholiad Cynulliad

12.7 Rhaid cynnal y cyfarfod llawn cyntaf ar ôl etholiad Cynulliad ar adeg a bennir gan y Llywydd, ar ôl iddo ymgynghori â'r grwpiau gwleidyddol, (neu os yw'r Llywydd yn anfodlon gweithredu neu os nad oes modd iddo wneud, rhaid i'r Clerc bennu'r amser), a hynny yn unol ag adran 3 neu 5 o'r Ddeddf.

12.8 Rhaid i'r cyfarfodydd llawn dilynol fod ar ddyddiad ac ar amser a bennir gan y Llywydd, ar ôl iddo ymgynghori â'r grwpiau gwleidyddol, nes y cyfarfod cyntaf y gwnaed datganiad a chyhoeddiad busnes yn ei gylch o dan Reol Sefydlog 11.11.

12.9 Rhaid i'r Clerc hysbysu pob Aelod o ddyddiad ac amser y cyfarfodydd llawn a drefnwyd o dan Reolau Sefydlog 12.7 a 12.8 o leiaf 24 awr cyn y cyfarfod.

12.10 Yr unig fusnes sydd i'w ystyried mewn cyfarfodydd llawn a drefnwyd o dan Reolau Sefydlog 12.7 a 12.8 yw:

(i) unrhyw fusnes o dan Reol Sefydlog 12.16;

(ii) unrhyw fusnes arall y mae'r Cynulliad yn cytuno arno drwy benderfyniad.

12.11 Caniateir enwebiadau o dan Reol Sefydlog 8 mewn cyfarfodydd llawn a drefnwyd o dan Reolau Sefydlog 12.7 a 12.8 dim ond os bydd y Cynulliad, drwy benderfyniad, yn cytuno.

12.12 Nid yw Rheolau Sefydlog 11.12 a 11.13 yn gymwys i gyfarfodydd llawn a drefnwyd o dan Reolau Sefydlog 12.7 a 12.8.

12.13 Ni fydd y cyfnodau hysbysu a geir yn Rheolau Sefydlog 12.20 a 12.22 ar gyfer cyflwyno cynigion a gwelliannau yn gymwys i unrhyw gynigion a gyflwynwyd ar gyfer busnes yr ymdrinnir ag ef mewn cyfarfodydd llawn a drefnwyd o dan Reol Sefydlog 12.7 neu 12.8, nac i unrhyw welliannau a gyflwynwyd i'r fath gynigion.

Trefn Busnes y Cyfarfodydd Llawn

12.14 Rhaid i fusnes gael ei alw gan y Llywydd a rhaid ymdrin ag ef yn y drefn y mae'n ymddangos ar agenda'r cyfarfod llawn, yn ddarostyngedig i Reol Sefydlog 12.16.

12.15 Os daw'r trafodion ar eitem o fusnes i ben cyn diwedd yr amser a ddyrannwyd ar ei chyfer, rhaid ymdrin â'r busnes nesaf (os oes busnes nesaf).

12.16 Mae'r categorïau o fusnes y caniateir ymdrin â hwy mewn cyfarfod llawn heb hysbysiad, gyda chytundeb y Llywydd, yn cynnwys:

(i) datganiadau gan y Llywydd, gan aelod o'r llywodraeth neu gan y Comisiwn am unrhyw fater sydd o fewn ei gyfrifoldebau;

(ii) cyflwyno Aelodau newydd;

(iii) teyrngedau coffa i gyn-Aelodau ac eraill;

(iv) etholiadau, enwebiadau neu benodiadau gan y Cynulliad;

(v) datganiadau personol;

(vi) unrhyw ddadl frys a gynigir gan Aelod o dan Reol Sefydlog 12.69;

(vii) cynigion gweithdrefnol o dan Reol Sefydlog 12.31;

(viii) pwyntiau o drefn sy'n ymwneud â chynnal busnes; ac

(ix) unrhyw faterion eraill sy'n briodol ym marn y Llywydd.

12.17 Caiff y Llywydd wneud unrhyw drefniadau angenrheidiol i addasu'r amserlen ar gyfer busnes ar y diwrnod hwnnw (gan gynnwys ymestyn hyd yr eisteddiad), er mwyn hwyluso'r modd o gynnal busnes yn effeithiol.

12.18 O dan unrhyw amgylchiad arall lle bydd y Llywydd yn credu bod hynny'n briodol, caiff y Llywydd ohirio'r trafodion heb gynnal pleidlais ar unrhyw gynnig, neu caiff atal y trafodion dros dro am gyfnod penodedig.

Cynigion

12.19 Rhaid i'r busnes yn y cyfarfodydd llawn fynd yn ei flaen ar sail y cynigion a wneir, ac eithrio'r canlynol:

(i) datganiadau;

(ii) cyflwyno Aelodau newydd;

(iii) teyrngedau coffa i gyn-Aelodau ac eraill;

(iv) cwestiynau llafar;

(v) dadleuon brys o dan Reol Sefydlog 12.69; a

(vi) pan fydd Aelod yn cynnig pwnc ar gyfer Dadl Fer o dan Reol Sefydlog 12.72.

12.20 Ac eithrio pan fydd y Rheolau Sefydlog yn darparu fel arall:

(i) rhaid i gynnig gael ei gyflwyno o leiaf bum diwrnod gwaith cyn ei drafod;

(ii) caniateir i gynnig gael ei wneud gan unrhyw Aelod; a

(iii) rhaid i gynnig gael ei gyflwyno yn unol â Rheol Sefydlog 15.

12.21 Caiff unrhyw Aelod ychwanegu ei enw i gynnig drwy hysbysu'r Clerc ar unrhyw adeg hyd at ddiwedd y diwrnod gwaith cyn bod y cynnig i fod i gael ei ystyried yn y cyfarfod llawn.

12.22 Ac eithrio pan fydd y Rheolau Sefydlog yn darparu fel arall:

(i) caniateir i welliannau gael eu cynnig i unrhyw gynnig a rhaid iddynt gael eu cyflwyno o leiaf dri diwrnod gwaith cyn bod y cynnig i'w drafod; a

(ii) caniateir i unrhyw Aelod ychwanegu ei enw i welliant drwy hysbysu'r Clerc ar unrhyw adeg hyd at ddiwedd y diwrnod gwaith cyn ei fod i gael ei ystyried yn y cyfarfod llawn.

12.23 Caiff y Llywydd:

(i) grwpio gwelliannau cysylltiedig, a'i gwneud yn ofynnol iddynt gael eu cynnig fel grŵp;

(ii) penderfynu ym mha drefn yr ymdrinnir â gwelliannau sy'n codi yn yr un lle yn y cynnig; a

(iii) gwrthod dethol gwelliant pan fydd o'r farn bod y dull priodol o gynnal busnes yn ei gwneud yn briodol gwrthod.

12.24 Caiff y Llywydd gynnig bod cynigion yn cael eu trafod gyda'i gilydd, ond os bydd unrhyw Aelod yn gwrthwynebu'r cynnig, rhaid i'r cynigion gael eu trafod ar wahân.

12.25 Ni chaniateir cyflwyno cynnig neu welliant sy'n cyfeirio at unrhyw ddogfen oni bai bod y ddogfen ar gael i bob Aelod.

12.26 Os yw'n ymddangos i'r Llywydd fod cynnig neu welliant wedi'i gyflwyno yn groes i ofynion Rheol Sefydlog 12.25, rhaid i'r Llywydd beidio â chaniatáu iddo gael ei drafod nes y trefnwyd bod y ddogfen ar gael i bob Aelod ac nes y bydd unrhyw amser pellach y mae'r Llywydd yn barnu ei fod yn briodol wedi mynd heibio.

12.27 Caniateir i gynnig neu welliant sydd wedi'i gynnig gael ei dynnu'n ôl dim ond os na fydd yr un Aelod yn gwrthwynebu.

12.28 Caiff y Llywydd, wedi ymgynghori â'r Pwyllgor Busnes, gynnal balot i bennu enw'r Aelod neu'r Aelodau, ac eithrio aelod o'r llywodraeth, y caiff amser ei neilltuo iddo neu iddynt er mwyn trafod cynnig a gyflwynwyd yn ei enw ef neu eu henwau hwy.

Cynigion Gweithdrefnol

12.29 Mae cynigion gweithdrefnol yn cymryd blaenoriaeth dros fusnes arall ac nid yw darpariaethau Rheol Sefydlog 12.20 sy'n ymwneud â'r cyfnod hysbysu ar gyfer cyflwyno cynigion yn gymwys.

12.30 Caiff y Llywydd ganiatáu i Aelod siarad yn gryno o blaid unrhyw gynnig gweithdrefnol, ac i Aelod arall siarad yn gryno yn ei erbyn, ac yna rhaid i'r Llywydd gynnal pleidlais ar y cynnig.

12.31 Caniateir i'r materion canlynol gael eu cynnig mewn cynigion gweithdrefnol:

(i) gohirio eitem o fusnes yn unol â Rheol Sefydlog 12.32;

(ii) cyfeirio mater at bwyllgor;

(iii) dod â dadl i ben yn unol â Rheol Sefydlog 12.33;

(iv) ymestyn yr amser a ddyrannwyd ar gyfer eitem o fusnes, yn unol â Rheol Sefydlog 12.34;

(v) gohirio eitem o fusnes yn unol â Rheol Sefydlog 12.35; a

(vi) unrhyw faterion eraill sy'n briodol ym marn y Llywydd.

12.32 Caniateir i gynnig i atal eitem o fusnes gael ei wneud gan y canlynol:

(i) yr Aelod sy'n gyfrifol am yr eitem o fusnes;

(ii) Aelod arall a enwebir i'r Llywydd ymlaen llaw gan yr Aelod sy'n gyfrifol am yr eitem o fusnes; neu

(iii) yn achos busnes y llywodraeth, aelod o'r llywodraeth.

Os derbynnir y cynnig, rhaid i'r Llywydd drefnu i addasu'r amserlen busnes fel y gwêl yn dda.

12.33 Ar unrhyw adeg ar ôl i gynnig neu welliant gael ei wneud, caiff Aelod gynnig y dylid pleidleisio arno ar unwaith; ond rhaid i'r Llywydd beidio â chynnal pleidlais ar y cynnig hwnnw oni fydd o leiaf ddeg Aelod yn mynegi eu cefnogaeth ac os yw'r Llywydd yn fodlon na fyddai gwneud hynny yn camddefnyddio gweithdrefnau'r Cynulliad neu'n amharu ar hawliau lleiafrifoedd yn y Cynulliad.

12.34 Caniateir i gynnig i ymestyn yr amser a ddyrennir i eitem o fusnes yn ôl cyfnod penodedig gael ei wneud gan y canlynol:

(i) yr Aelod sy'n gyfrifol am yr eitem o fusnes;

(ii) Aelod arall a enwebir i'r Llywydd ymlaen llaw gan yr Aelod sy'n gyfrifol am yr eitem o fusnes; neu

(iii) Yn achos busnes y llywodraeth, aelod o'r llywodraeth.

Os derbynnir y cynnig, bernir bod y cyfan o'r diwrnod busnes wedi'i ymestyn yn ôl y cyfnod penodedig o amser.

12.35 Caniateir i gynnig i ohirio eitem o fusnes (naill ai tan ddiwrnod penodedig neu tan ddiwrnod sydd heb ei enwi) gael ei wneud gan y canlynol:

(i) yr Aelod sy'n gyfrifol am yr eitem o fusnes;

(ii) Aelod arall a enwebir i'r Llywydd ymlaen llaw gan yr Aelod sy'n gyfrifol am yr eitem o fusnes; neu

(iii) yn achos busnes y llywodraeth, aelod o'r llywodraeth

Penderfynu ar Gynigion a Gwelliannau

12.36 Yn ddarostyngedig i Reol Sefydlog 11.15(ii), ar ddiwedd trafodion ar eitem o fusnes, rhaid i'r Llywydd wahodd y Cynulliad i gytuno unrhyw gwestiwn y mae angen ei gytuno er mwyn cwblhau'r busnes. Os na fydd Aelod yn gwrthwynebu, bernir bod y Cynulliad wedi derbyn y cynnig neu'r gwelliant.

12.37 Os bydd unrhyw Aelod yn gwrthwynebu o dan Reol Sefydlog 12.36, rhaid gohirio'r pleidleisio ar unrhyw gwestiynau y mae angen eu gohirio er mwyn cwblhau'r busnes tan amser neu bwynt a ragnodwyd o dan Reol Sefydlog 11.15(i), os oes amser neu bwynt wedi'i ragnodi.

12.38 Ar yr adeg (neu'r pwynt) a ragnodwyd o dan Reol Sefydlog 11.15, rhaid i'r Llywydd dorri ar draws y busnes a gwahodd y Cynulliad i bleidleisio ar unrhyw gwestiynau y mae angen pleidleisio arnynt er mwyn cwblhau'r busnes a ohiriwyd o dan Reol Sefydlog 12.37 neu unrhyw fusnes y mae Rheol Sefydlog 11.15(ii) yn gymwys iddo.

12.39 Os bydd y Llywydd yn torri ar draws y busnes ar adeg benodedig o dan Reol Sefydlog 12.38, nid yw'r amser a gymerir i bleidleisio ar y cwestiynau angenrheidiol ar yr adeg benodedig honno yn cyfrif yn erbyn yr amser a ddyrannwyd ar gyfer y busnes y torrwyd ar ei draws.

12.40 At ddibenion pleidleisio, caiff y Llywydd gynnig y caiff pleidleisiau ar gynigion neu welliannau eu grwpio a'u bod yn destun un bleidlais. Os bydd unrhyw Aelod yn gwrthwynebu, rhaid cynnal pleidlais ar bob cynnig a gwelliant ar wahân.

12.41 Rhaid i'r Aelodau fwrw eu pleidlais yn unigol ac yn bersonol (ond nid yw'n ofynnol iddynt bleidleisio).

12.42 Os bydd deddfwriaeth yn ei gwneud yn ofynnol i benderfyniad neu gynnig gael ei basio drwy bleidlais lle na fydd nifer yr Aelodau sy'n pleidleisio o'i blaid yn llai na dwy ran o dair o gyfanswm y seddau, rhaid cynnal pleislais wedi'i chofnodi.

12.43 Yn ddarostyngedig i Reol Sefydlog 12.36, rhaid i'r Llywydd gynnal pleidlais ar gynnig neu ar welliant drwy gyfrwng electronig; neu yn niffyg hynny, naill ai:

(i) os bydd y Llywydd yn penderfynu felly, drwy godi dwylo, ar yr amod na fydd mwy na dau Aelod yn gwrthwynebu penderfyniad y Llywydd; neu

(ii) drwy alw cofrestr yr Aelodau, yn nhrefn yr wyddor.

12.44 Cyn i bleidlais gael ei chynnal, os bydd o leiaf dri Aelod yn gofyn am hynny, rhaid canu'r gloch. Os oes pleidleisiau i'w cynnal yn syth ar ôl ei gilydd, ni fydd angen canu'r gloch fwy nag unwaith. Bum munud ar ôl i'r gloch ddechrau canu, rhaid cynnal y bleidlais neu'r pleidleisiau.

12.45 Os bydd pob eitem o fusnes ar gyfer y diwrnod wedi dod i ben cyn yr amser (neu'r amseroedd) a bennwyd o dan Reol Sefydlog 11.15 a gohiriwyd eitemau tan yr amser hwnnw (neu'r amseroedd hynny), rhaid canu'r gloch (oni fydd y Llywydd yn fodlon bod pob Aelod yn bresennol). Bum munud ar ôl i'r gloch ddechrau canu, rhaid cynnal y bleidlais neu'r pleidleisiau.

12.46 Ni fydd pleidlais yn ddilys oni fydd o leiaf ddeg Aelod yn cymryd rhan. Os bydd llai na deg Aelod yn cymryd rhan, rhaid cadw'r busnes hwnnw tan y cyfarfod llawn nesaf (a rhaid i'r Llywydd drefnu i addasu'r amserlen ar gyfer busnes fel y gwêl yn dda) a rhaid i'r Cynulliad symud ymlaen i'r eitem nesaf o fusnes.

12.47 Wrth benderfynu ar nifer yr Aelodau sy'n cymryd rhan mewn pleidlais, rhaid cymryd bod y rhai sy'n nodi eu bod yn ymatal yn cymryd rhan.

12.48 Rhaid cynnwys enwau'r Aelodau sy'n pleidleisio, gan gynnwys y rhai sy'n nodi eu bod yn ymatal, mewn unrhyw adroddiad o drafodion y cyfarfodydd llawn.

12.49 Rhaid trefnu bod adroddiad ar y bleidlais ar gael cyn gynted â phosibl ar ôl i'r bleidlais gael ei chynnal.

Datganiadau

12.50 Caniateir i ddatganiadau gael eu gwneud gan:

(i) y Llywydd;

(i) aelod o'r llywodraeth;

(ii) aelod o'r Comisiwn ynghylch unrhyw fater sy'n dod o fewn cyfrifoldebau'r Comisiwn;

(iii) unrhyw Aelod arall, lle mae pwnc y datganiad yn ymwneud â swyddogaeth y Cynulliad y mae'n gyfrifol amdani, gyda chytundeb y Llywydd.

12.51 Caiff y Llywydd ganiatáu i gwestiynau gael eu gofyn i Aelod sy'n gwneud datganiad.

Datganiadau Personol

12.52 Caiff y Llywydd ganiatáu i Aelod wneud datganiad personol, yn sgîl hysbysiad ysgrifenedig i'r Llywydd.

12.53 Rhaid i ddatganiad personol fod yn fyr ac yn ffeithiol a rhaid iddo beidio â bod yn destun dadl.

Cwestiynau Llafar

12.54 Caiff yr Aelodau gyflwyno cwestiynau llafar i Brif Weinidog Cymru, i bob un o Weinidogion Cymru neu i'r Cwnsler Cyffredinol, am unrhyw faterion sy'n ymwneud â chyfrifoldebau'r Gweinidog neu'r Cwnsler (ac eithrio mai dim ond cwestiynau llafar am faterion sy'n ymwneud â'i gyfrifoldebau (os oes rhai) heblaw am fusnes y llywodraeth y caniateir eu cyflwyno i'r Gweinidog sy'n gyfrifol am fusnes y llywodraeth).

12.55 Caiff yr Aelodau gyflwyno cwestiynau llafar i'r Comisiwn am unrhyw fater sy'n ymwneud â chyfrifoldebau'r Comisiwn.

12.56 Rhaid trefnu bod amser ar gael yn y cyfarfodydd llawn er mwyn:

(i) i Brif Weinidog Cymru ateb cwestiynau llafar unwaith, am hyd at 60 munud, ym mhob wythnos y bydd y Cynulliad yn cynnal cyfarfod llawn;

(ii) i bob un o Weinidogion Cymru a'r Cwnsler Cyffredinol ateb cwestiynau llafar ynglŷn â'u cyfrifoldebau, o leiaf unwaith, am hyd at 45 munud, ym mhob pedair wythnos y bydd y Cynulliad yn cynnal cyfarfod llawn (ac eithrio mai dim ond os oes ganddo gyfrifoldebau am faterion heblaw busnes y llywodraeth y

caniateir i'r Gweinidog sy'n gyfrifol am fusnes y llywodraeth ateb cwestiynau o dan Reol Sefydlog 12.56(ii)); a

(iii) i'r Comisiwn ateb cwestiynau llafar o leiaf unwaith, am hyd at 30 munud, ym mhob pedair wythnos y bydd y Cynulliad yn cynnal cyfarfod llawn.

12.57 Ar gais Prif Weinidog Cymru, un o Weinidogion Cymru neu'r Cwnsler Cyffredinol, caiff un o Ddirprwy Weinidogion Cymru ateb unrhyw gwestiwn llafar am unrhyw fater y mae'n cynorthwyo Prif Weinidog Cymru, un o Weinidogion Cymru neu'r Cwnsler Cyffredinol (yn ôl fel y digwydd) ynglŷn ag ef.

12.58 Os nad yw'n rhesymol ymarferol i Brif Weinidog Cymru, un o Weinidogion Cymru neu'r Cwnsler Cyffredinol ateb cwestiynau llafar ar ddiwrnod pan fyddai'n gwneud hynny fel rheol, caiff un arall o Weinidogion Cymru ateb y cwestiynau hynny, ar ôl hysbysu'r Llywydd ymlaen llaw.

12.59 Rhaid i gwestiynau gael eu cyflwyno o leiaf bump ond heb fod yn fwy na deg diwrnod gwaith cyn eu bod i gael eu hateb.

12.60 Derbynnir cwestiynau yn ôl disgresiwn y Llywydd, a rhaid iddo roi sylw i unrhyw ganllawiau ysgrifenedig a gyhoeddwyd yn unol â Rheol Sefydlog 6.17.

12.61 Rhaid i'r Llywydd gynnal balot er mwyn dethol enwau'r Aelodau y caniateir iddynt gyflwyno cwestiwn yn unol â Rheol Sefydlog 12.64.

12.62 Rhaid cynnal balot o dan Reol Sefydlog 12.61 o leiaf un diwrnod gwaith cyn y diwrnod cyntaf y caniateir cyflwyno cwestiynau.

12.63 Ni chaiff Aelod gyflwyno ei enw i'r balot o dan Reol Sefydlog 12.61 fwy na dwywaith ar gyfer cwestiynau llafar i un o Weinidogion Cymru yn benodol neu i'r Cwnsler Cyffredinol (neu, yn achos cwestiynau i Brif Weinidog Cymru neu i'r Comisiwn, ni chaiff gyflwyno ei enw fwy nag unwaith).

12.64 Rhaid penderfynu ar drefn cwestiynau llafar fel a ganlyn:

(i) yn achos cwestiynau a dderbynnir cyn yr amser cau y cytunir arno gan y Pwyllgor Busnes ar y diwrnod cyntaf y caniateir iddynt gael eu cyflwyno, drwy hapddull;

(ii) yn achos cwestiynau a dderbynnir ar ôl yr amser cau y cytunir arno gan y Pwyllgor Busnes ar y diwrnod cyntaf y caniateir iddynt gael eu cyflwyno, yn y drefn y deuant i law.

12.65 Rhaid i'r Llywydd alw ar yr Aelod sy'n gofyn y cwestiwn i ofyn cwestiwn llafar atodol ac wedyn caiff alw ar Aelodau eraill i ofyn cwestiynau llafar atodol cysylltiedig.

12.66 Ar ddiwedd y cyfnod a ddyrennir ar gyfer cwestiynau llafar neu ar unrhyw adeg arall y penderfynir arno gan y Llywydd, caiff y Llywydd alw ar Aelod i ofyn cwestiwn na roddwyd hysbysiad amdano o dan Reol Sefydlog 12.59:

(i) os yw'r Llywydd a'r aelod o'r llywodraeth o dan sylw, neu'r Comisiwn, yn ôl fel y digwydd, wedi cael o leiaf ddwy awr o hysbysiad ymlaen llaw cyn bod y cwestiwn i gael ei ofyn; a

(ii) os yw'r Llywydd yn fodlon bod y cwestiwn yn un o bwys cyhoeddus brys.

12.67 Os bydd y Llywydd wedi cael hysbysiad ymlaen llaw fod cais am gwestiwn brys o dan Reol Sefydlog 12.66 yn ymwneud â swyddogaethau'r Comisiwn, caiff y swyddogaeth a ddyrennir i'r Llywydd yn 12.66(ii) ei haseinio i'r Dirprwy Lywydd.

12.68 Pan na chyrhaeddir unrhyw gwestiwn llafar, rhaid i'r Aelod gael ateb ysgrifenedig ar yr un diwrnod. Rhaid i'r ateb ysgrifenedig gael ei gyhoeddi yng nghofnod trafodion y cyfarfod llawn.

Dadleuon Brys

12.69 Mewn unrhyw gyfarfod llawn, caiff Aelod gynnig mewn araith heb fod yn fwy na thair munud y dylai'r Cynulliad ystyried mater penodol, ar yr amod:

(i) bod yr Aelod wedi hysbysu'r Llywydd ei fod yn dymuno gwneud hynny ac wedi'i hysbysu am y mater o leiaf awr cyn dechrau'r cyfarfod;

(ii) os nad yw'r mater yn ymwneud â swyddogaethau'r Comisiwn, os Aelod heblaw aelod o'r llywodraeth sydd wedi rhoi'r hysbysiad, bod y Llywydd wedi rhoi cyfle i aelod o'r llywodraeth gyflwyno sylwadau iddo am y mater yn breifat;

(iii) os yw'r mater yn ymwneud â swyddogaethau'r Comisiwn, os Aelod heblaw aelod o'r Comisiwn sydd wedi rhoi'r hysbysiad, bod y Dirprwy Lywydd wedi rhoi cyfle i'r Comisiwn gyflwyno sylwadau iddo am y mater yn breifat; a

(iv) bod y Llywydd (neu'r Dirprwy Lywydd os bydd y ddadl yn methu o dan Reol Sefydlog 12.69(iii)) yn fodlon bod y mater yn un o bwys cyhoeddus brys, a'i fod wedi hysbysu'r Aelod (ac, os oes angen hynny, yr aelod o'r llywodraeth neu'r Comisiwn, fel y bo'n briodol) yn unol â hynny.

12.70 Os nad yw'r mater yn ymwneud â swyddogaethau'r Comisiwn, os Aelod heblaw aelod o'r llywodraeth sy'n gwneud y cynnig, rhaid i'r Llywydd ganiatáu i aelod o'r llywodraeth ateb mewn araith heb fod yn fwy na thair munud. Rhaid i'r Llywydd gynnal pleidlais ar y cynnig ar unwaith ar ôl iddo gael ei wneud neu, os bydd aelod o'r llywodraeth yn ateb, ar ôl yr ateb hwnnw. Os bydd y Cynulliad yn penderfynu ystyried y mater, rhaid iddo wneud hynny yn y cyfarfod hwnnw neu (os bydd y Llywydd yn penderfynu hynny) yn y cyfarfod yn union ar ei ôl, a rhaid i'r Llywydd drefnu i addasu'r amserlen ar gyfer busnes fel y gwêl yn dda.

12.71 Os yw'r mater yn ymwneud â swyddogaethau'r Comisiwn, os Aelod heblaw aelod o'r Comisiwn sy'n gwneud y cynnig, rhaid i'r Llywydd ganiatáu i aelod o'r Comisiwn ateb mewn araith heb fod yn fwy na thair munud. Rhaid i'r Llywydd gynnal pleidlais ar y cynnig ar unwaith ar ôl iddo gael ei wneud neu, os bydd aelod o'r Comisiwn yn ateb, ar ôl yr ateb hwnnw. Os bydd y Cynulliad yn penderfynu ystyried y mater, rhaid iddo wneud hynny yn y cyfarfod hwnnw neu (os bydd y Llywydd yn penderfynu hynny) yn y cyfarfod yn union ar ei ôl a rhaid i'r Llywydd drefnu i addasu'r amserlen ar gyfer busnes fel y gwêl yn dda.

Dadleuon Byr

12.72 Rhaid i'r Llywydd gynnal balot i benderfynu ar enw Aelod neu Aelodau, heblaw aelod o'r llywodraeth, a gaiff gynnig pwnc ar gyfer Dadl Fer.

12.73 Rhaid i'r Aelod sydd wedi llwyddo yn y balot hysbysu'r Llywydd am y pwnc o leiaf bum diwrnod gwaith cyn ei fod i gael ei drafod.

12.74 Yn y ddadl:

(i) caiff yr Aelod a lwyddodd yn y balot siarad;

(ii) caiff aelod o'r llywodraeth (neu, os yw'r mater o fewn cyfrifoldebau'r Comisiwn, aelod o'r Comisiwn) ymateb; a

(iii) ni chaiff yr un Aelod arall siarad oni bai bod ganddo ganiatâd yr Aelod a lwyddodd yn y balot neu oni chaniateir ymyrryd gan yr Aelod sy'n ymateb.

RHEOL SEFYDLOG 13 – Y Drefn yn y Cyfarfodydd Llawn

Rheolau'r Dadleuon

13.1 Rhaid i'r Aelodau sy'n cael eu galw i siarad gan y Llywydd annerch y cadeirydd.

13.2 Caiff yr Aelodau siarad yn Gymraeg neu yn Saesneg a rhaid darparu cyfleusterau cyfieithu ar y pryd ar gyfer areithiau a draddodir yn Gymraeg.

13.3 Mae gan Ysgrifennydd Gwladol Cymru hawl i gymryd rhan mewn cyfarfodydd llawn ond nid i bleidleisio. Caiff y Llywydd alw ar yr Ysgrifennydd Gwladol i siarad mewn unrhyw ddadl y mae'r Ysgrifennydd Gwladol yn cymryd rhan ynddi.

13.4 Rhaid i'r areithiau fod yn berthnasol i'r busnes sydd gerbron y Cynulliad, ac osgoi ailadrodd diflas.

13.5 Caiff y Llywydd gyhoeddi terfyn amser ar areithiau'r Aelodau a chaiff gyfarwyddo Aelod sydd wedi siarad yn rhy hir i roi'r gorau i siarad.

13.6 Ac eithrio'r sawl sy'n gwneud cynnig neu'n cynnig gwelliant ac sy'n arfer hawl i ateb, ni chaiff Aelod siarad fwy nag unwaith ar unrhyw fater ac eithrio, gyda chaniatâd y Llywydd, er mwyn esbonio yn fyr ryw bwynt perthnasol yn ei araith wreiddiol.

13.7 Caiff Aelod sy'n siarad ganiatáu i Aelodau eraill ymyrryd er mwyn egluro cyn ailddechrau ar ei araith.

13.8 Ni chaiff Aelod siarad ar ôl i'r sawl sy'n gwneud y cynnig arfer ei hawl i ateb.

Cadw Trefn

13.9 Y Llywydd sydd i gadw trefn yn y cyfarfodydd llawn a rhaid galw i drefn unrhyw Aelod:

(i) sy'n ymddwyn mewn ffordd a fyddai, ym marn y Llywydd, yn gyfystyr â thramgwydd troseddol neu ddirmyg llys;

(ii) sy'n rhwystro busnes y Cynulliad;

(iii) sy'n ceisio codi mater sydd y tu hwnt i gwmpas y ddadl neu'r cynnig;

(iv) sy'n euog o ymddygiad anghwrtais neu amhriodol;

(v) sy'n defnyddio iaith sy'n groes i'r drefn, iaith sy'n gwahaniaethu neu sy'n peri tramgwydd, neu iaith sy'n amharu ar urddas y Cynulliad;

(vi) sy'n gwrthod cydymffurfio ag unrhyw Reol Sefydlog neu ag unrhyw ofyniad arall ynglŷn ag ymddygiad Aelodau; neu

(vii) sy'n anwybyddu awdurdod y cadeirydd.

13.10 Rhaid i Aelod gydymffurfio ag unrhyw gyfarwyddiadau a roddir gan y Llywydd ynghylch unrhyw ymddygiad sydd wedi peri ei alw i drefn.

13.11 Caiff y Llywydd ei gwneud yn ofynnol i Aelod ymneilltuo o drafodion y Cynulliad am weddill y dydd os yw'r Llywydd o'r farn bod yr ymddygiad yn cyfiawnhau ymneilltuo.

13.12 Pan fydd y Llywydd wedi'i gwneud yn ofynnol i Aelod ymneilltuo o drafodion y Cynulliad ac nad yw'r Aelod wedi gwneud hynny, rhaid i gynnig i wahardd yr Aelod o drafodion y Cynulliad gael ei wneud gan y Llywydd a rhaid pleidleisio arno ar unwaith.

13.13 Mae gwaharddiad Aelod o dan Reol Sefydlog 13.12 yn dod i rym ar unwaith a rhaid i'r gwaharddiad hwnnw bara:

(i) y tro cyntaf yn ystod unrhyw gyfnod o 12 mis, tan ddiwedd y diwrnod gwaith yn union ar ôl diwrnod y gwaharddiad;

(ii) yr ail dro yn ystod yr un cyfnod o 12 mis, am bum diwrnod gwaith yn union ar ôl diwrnod y gwaharddiad; a

(iii) y trydydd tro neu ar unrhyw dro wedi hynny yn ystod yr un cyfnod o 12 mis, am 20 diwrnod gwaith yn union ar ôl diwrnod y gwaharddiad.

13.14 Yn ystod cyfnod gwaharddiad Aelod o dan Reolau Sefydlog 13.12 ac 13.13, ni fydd gan yr Aelod hawl i gael dim cyflog gan y Cynulliad ac ni chaniateir i'r Aelod fynychu unrhyw un o drafodion y Cynulliad.

Sub Judice

13.15 Yn ddarostyngedig i hawl y Cynulliad i ddeddfu ar unrhyw fater neu i drafod is-ddeddfwriaeth, rhaid i Aelod beidio â chodi unrhyw fater na mynd ar drywydd unrhyw fater yn y cyfarfodydd llawn sy'n ymwneud ag achosion sydd ar waith (fel y'u diffinnir yn Atodlen 1 i Ddeddf Dirmygu Llys 1981) neu os bydd Comisiynydd Plant Cymru, Comisiynydd Pobl Hŷn Cymru neu Ombwdsmon Gwasanaethau Cyhoeddus Cymru wedi penderfynu cynnal archwiliad o achos, tan yr adeg pan fydd dyfarniad wedi'i roi neu pan fydd adroddiad wedi'i wneud gan y naill Gomisiynydd neu'r llall neu'r Ombwdsmon, oni bai bod y Llywydd yn fodlon:

(i) bod gan y mater berthynas glir â mater o bwys cyhoeddus cyffredinol neu fod penderfyniad gweinidogol o dan sylw;

(ii) nad yw'r mater yn ymwneud ag achos sydd i'w wrando, neu sy'n cael ei wrando, gerbron llys troseddau neu gerbron rheithgor neu ag achos sydd i'w wrando, neu sy'n cael ei wrando, mewn achos teuluol; a

(iii) nad yw'r Aelod, yn ei sylwadau, yn creu risg real a sylweddol o ragfarnu achos llys, naill ai'n gyffredinol neu mewn perthynas ag achos penodol.

Cysylltiadau â'r Farnwriaeth

13.16 Oni bai bod y mater yn destun cynnig gwreiddiol, rhaid i'r Aelodau beidio yn y cyfarfodydd llawn â beirniadu ymddygiad barnwyr llysoedd y Deyrnas Unedig wrth iddynt gyflawni eu swyddogaeth farnwrol; (yn Rheol Sefydlog 13.16 mae "barnwr" yn cynnwys personau sy'n dal swydd barnwr, yn llawn amser neu'n rhan-amser).

13.17 Rhaid i'r Cynulliad beidio â thrafod penodiadau barnwrol unigol.

RHEOL SEFYDLOG 14 – Cwestiynau Ysgrifenedig, Datganiadau Ysgrifenedig a Datganiadau Barn

Cwestiynau Ysgrifenedig

14.1 Caiff Aelodau gyflwyno cwestiynau i'w hateb yn ysgrifenedig gan y canlynol:

(i) Prif Weinidog Cymru, un o Weinidogion Cymru neu'r Cwnsler Cyffredinol, am unrhyw fater sy'n ymwneud â'i gyfrifoldebau; neu

(ii) y Comisiwn, am unrhyw fater sy'n ymwneud â chyfrifoldebau'r Comisiwn.

14.2 Ar gais Prif Weinidog Cymru, un o Weinidogion Cymru neu'r Cwnsler Cyffredinol, caiff un o Ddirprwy Weinidogion Cymru ateb unrhyw gwestiwn ysgrifenedig am unrhyw fater y mae'n cynorthwyo Prif Weinidog Cymru, un o Weinidogion Cymru neu'r Cwnsler Cyffredinol (yn ôl fel y digwydd) ynglŷn ag ef.

14.3 Rhaid i gwestiwn gael ei gyflwyno o leiaf bum diwrnod gwaith cyn ei fod i gael ei ateb.

14.4 Derbynnir cwestiynau yn ôl disgresiwn y Llywydd, y mae'n rhaid iddo roi sylw i unrhyw ganllawiau ysgrifenedig a gyhoeddwyd yn unol â Rheol Sefydlog 6.17.

14.5 Rhaid i'r atebion i'r cwestiynau sydd wedi'u derbyn gael eu cyhoeddi yng nghofnod trafodion y cyfarfodydd llawn.

Datganiadau Ysgrifenedig

14.6 Caiff Prif Weinidog Cymru, un o Weinidogion Cymru neu'r Cwnsler Cyffredinol wneud datganiad ysgrifenedig am unrhyw fater sy'n ymwneud â'i gyfrifoldebau.

14.7 Caiff y Comisiwn wneud datganiad ysgrifenedig am unrhyw fater sy'n ymwneud â chyfrifoldebau'r Comisiwn.

14.8 Rhaid i unrhyw ddatganiad ysgrifenedig gael ei gyhoeddi yn y cofnod o drafodion y cyfarfodydd llawn.

Datganiadau Barn

14.9 Caniateir i Ddatganiad Barn heb fod yn fwy na 100 o eiriau am fater sy'n effeithio ar Gymru gael ei gyflwyno gan unrhyw Aelod heblaw aelod o'r llywodraeth; a chaniateir i unrhyw Ddatganiad o'r fath gael ei ategu, ei wrthwynebu neu fel arall fod yn destun sylwadau ysgrifenedig gan unrhyw Aelod arall.

14.10 Os yw'r Llywydd o'r farn bod Datganiad Barn yn ddilys, rhaid iddo gael ei gyhoeddi, ynghyd ag unrhyw air o gefnogaeth neu wrthwynebiad a gyflwynwyd gan unrhyw Aelod arall.

RHEOL SEFYDLOG 15 – Gweithdrefnau Gosod a Chyflwyno

15.1 Caniateir i'r dogfennau canlynol neu'r categorïau canlynol o ddogfennau gael eu gosod gerbron y Cynulliad:

(i) dogfen y mae unrhyw ddeddfiad yn pennu bod yn rhaid ei gosod gerbron y Cynulliad neu y caniateir ei gosod gerbron y Cynulliad neu ddogfen sy'n dod o fewn telerau adran 86 o'r Ddeddf neu baragraffau 36 neu 37 o Atodlen 11 iddi;

(ii) deddfwriaeth neu ddeddfwriaeth arfaethedig neu ddrafft y mae'n ofynnol ei gosod o dan Reolau Sefydlog 25, 26, 27 neu 28;

(iii) unrhyw adroddiad a wneir gan un o bwyllgorau'r Cynulliad ac y mae'r pwyllgor hwnnw wedi cytuno y dylid ei gyflwyno i'r Cynulliad, ac eithrio unrhyw adroddiad y mae (iv) isod yn gymwys iddo;

(iv) unrhyw ddogfen arall a bennir mewn man arall yn y Rheolau Sefydlog y mae'n ofynnol ei gosod yn unol â'r gofynion penodol mewn Rheol Sefydlog; a

(v) unrhyw ddogfen arall, neu unrhyw gategori arall o ddogfen, y mae'r Cynulliad yn ei gwneud yn ofynnol iddynt gael eu gosod, drwy benderfyniad mewn cyfarfod llawn.

15.2 Caiff aelod o'r llywodraeth neu'r Llywydd osod dogfennau priodol eraill.

15.3 Os yw unrhyw ddogfen yn cael ei gosod neu os yw unrhyw gynnig, gwelliant, cwestiwn neu fusnes arall yn cael ei gyflwyno o dan Reol Sefydlog 15 neu unrhyw Reol Sefydlog arall, rhaid iddo gael ei osod neu ei gyflwyno yn unol â chanllawiau ysgrifenedig a gyhoeddir gan y Llywydd, yn unol â Rheol Sefydlog 6.17.

15.4 Rhaid i unrhyw ddogfen a osodir neu unrhyw fusnes a gyflwynir gan y Llywydd, y Comisiwn, y llywodraeth, unrhyw bwyllgor neu'r Clerc gael ei gosod neu ei gyflwyno yn Gymraeg a Saesneg, cyn belled ag y bo'n briodol o dan yr amgylchiadau ac yn rhesymol ymarferol.

15.5 Mae derbyn unrhyw ddogfen neu fusnes gan y Clerc ar ddiwrnod gwaith yn ystod oriau y cytunwyd arnynt gan y Pwyllgor Busnes yn gyfystyr â gosod y ddogfen neu gyflwyno'r busnes (yn ôl fel y digwydd).

RHEOL SEFYDLOG 16 – Sefydlu Pwyllgorau a'u Cylchoedd Gorchwyl

Cyffredinol

16.1 Rhaid i'r Cynulliad sefydlu pwyllgorau a chanddynt bŵer yn eu cylchoedd gorchwyl i:

(i) archwilio gwariant, gweinyddiaeth a pholisi'r llywodraeth a'r cyrff cyhoeddus sy'n gysylltiedig â hi;

(ii) archwilio deddfwriaeth;

(iii) ymgymryd â swyddogaethau eraill a bennir yn y Rheolau Sefydlog; a

(iv) ystyried unrhyw fater sy'n effeithio ar Gymru.

16.2 Cyn gynted â phosibl ar ôl pob etholiad Cynulliad, rhaid i'r Pwyllgor Busnes gyflwyno cynnig neu gynigion yn unol â Rheol Sefydlog 16.1 i gynnig teitlau a chylch gorchwyl y pwyllgorau.

16.3 Os yw'n ymddangos i'r Pwyllgor Busnes yn ystod Cynulliad fod angen newid nifer, teitl neu gylch gorchwyl un neu fwy o bwyllgorau (gan gynnwys drwy ddarparu y dylai unrhyw bwyllgor presennol ddod i ben), caiff y Pwyllgor Busnes gyflwyno cynnig bod y newid yn digwydd.

16.4 Wrth gyflwyno unrhyw gynnig o dan Reol Sefydlog 16.2 neu 16.3, rhaid i'r Pwyllgor Busnes sicrhau'r canlynol:

(i) bod pob un o feysydd cyfrifoldeb y llywodraeth a'r cyrff cyhoeddus sy'n gysylltiedig â hi yn destun gwaith craffu gan bwyllgor neu bwyllgorau;

(ii) bod pob mater sy'n ymwneud â chymhwysedd deddfwriaethol y Cynulliad a swyddogaethau Gweinidogion Cymru a'r Cwnsler Cyffredinol yn destun gwaith craffu gan bwyllgor neu bwyllgorau; a

(iii) pan fo'n rhesymol ymarferol, fod cydbwysedd eang rhwng cyflawni'r cyfrifoldebau a ragnodwyd yn Rheolau Sefydlog 16.1(i) a 16.1(ii).

Pwyllgorau Eraill

16.5 Caiff y Cynulliad sefydlu unrhyw bwyllgor arall drwy gynnig a gyflwynir gan unrhyw Aelod. Rhaid i gynnig i sefydlu pwyllgor o'r fath gynnig ei deitl a'i gylch gorchwyl.

Parhad Pwyllgorau

16.6 Yn ddarostyngedig i Reol Sefydlog 16.3, bydd pob pwyllgor a sefydlir gan Reol Sefydlog 16 yn cael ei sefydlu i barhau drwy gydol y Cynulliad oni nodir yn wahanol yn y cynnig i sefydlu'r pwyllgor.

RHEOL SEFYDLOG 17 – Gweithredu Pwyllgorau

Cyffredinol

17.1 Mae Rheol Sefydlog 17 yn gymwys i bob un o bwyllgorau'r Cynulliad ac eithrio pan fydd wedi'i datgymhwyso gan Reol Sefydlog arall.

17.2 Caiff unrhyw Aelod gyflwyno cynnig i roi cyfarwyddiadau penodol neu gyffredinol i unrhyw bwyllgor.

Aelodaeth Pwyllgorau

17.3 Rhaid i'r Cynulliad ystyried cynnig a gyflwynir gan y Pwyllgor Busnes i gytuno aelodaeth a chadeirydd pob pwyllgor a sefydlir drwy benderfyniad gan y Cynulliad, a hynny drwy gynnig (neu gynigion) a gyflwynwyd gan y Pwyllgor Busnes yn unol â Rheol Sefydlog 16.

17.4 Wrth gyflwyno cynnig o dan Reol Sefydlog 17.3, rhaid i'r Pwyllgor Busnes roi sylw i'r angen i sicrhau bod cydbwysedd y cadeiryddion ar draws y pwyllgorau yn adlewyrchu'r grwpiau gwleidyddol y mae'r Aelodau yn perthyn iddynt.

17.5 Ni chaniateir cyflwyno gwelliant i gynnig o dan Reol Sefydlog 17.3.

17.6 Ni chaniateir i gynnig i gytuno aelodaeth pwyllgor o dan Reol Sefydlog 17.3 gael ei basio oni bai:

(i) bod yr aelodaeth (cyn belled ag y bo'n rhesymol ymarferol) yn adlewyrchu cydbwysedd y grwpiau gwleidyddol y mae'r Aelodau yn perthyn iddynt; a

(ii) (os caiff y cynnig ei basio drwy bleidlais), fod o leiaf ddwy ran o dair o'r Aelodau sy'n pleidleisio yn ei gefnogi.

17.7 Os nad yw cynnig i gytuno aelodaeth pwyllgor o dan Reol Sefydlog 17.3 yn cael ei basio:

(i) rhaid i'r Cynulliad ystyried cynnig a gyflwynir gan y Pwyllgor Busnes i bennu:

(a) maint y pwyllgor; a

(b) y grŵp gwleidyddol y mae'r cadeirydd sydd i'w benodi yn perthyn iddo; a

(ii) rhaid i'r lleoedd ar y pwyllgor hwnnw gael eu dyrannu yn unol â gweithredu adrannau 29(3) i (7) o'r Ddeddf fel y'u haddaswyd yn unol â Rheol Sefydlog 17.8.

17.8 Mewn perthynas ag unrhyw le ar bwyllgor sydd i'w ddyrannu yn unol ag adrannau 29(3) i (7) o'r Ddeddf:

(i) os yw nifer yr Aelodau sy'n perthyn i ddau neu fwy o grwpiau gwleidyddol yr un fath a'i fod yn fwy na'r nifer sy'n perthyn i unrhyw grŵp gwleidyddol arall; neu

(ii) os yw'r nifer a geir drwy ddefnyddio adran 29(6) o'r Ddeddf yr un fath ar gyfer dau neu fwy o grwpiau gwleidyddol a'i fod yn fwy na'r nifer a geir fel hyn ar gyfer unrhyw grŵp gwleidyddol arall,

rhaid i'r Llywydd benderfynu i ba grŵp gwleidyddol y mae'r lle hwnnw i'w ddyrannu.

17.9 Os yw'r lleoedd ar unrhyw bwyllgor i'w dyrannu i grŵp gwleidyddol yn unol â Rheol Sefydlog 17.3 neu 17.7, mater i'r grŵp gwleidyddol hwnnw yw pennu enwau:

(i) yr Aelodau a ddyrennir o'r grŵp; a

(ii) y cadeirydd, pan fydd y grŵp gwleidyddol hwnnw yn dal y gadair.

17.10 Rhaid i unrhyw gynnig o dan Reol Sefydlog 17.3 neu 17.7 (cyn belled ag y bo'n rhesymol ymarferol o roi sylw i gyfanswm y lleoedd ar bwyllgorau) sicrhau:

(i) bod pob Aelod nad yw'n perthyn i grŵp gwleidyddol yn cael cynnig lle ar un pwyllgor o leiaf; a

(ii) bod cyfanswm y lleoedd ar bwyllgorau a ddyrennir i Aelodau sy'n perthyn i bob grŵp gwleidyddol o leiaf yr un mor fawr â nifer yr Aelodau sy'n perthyn i'r grŵp gwleidyddol.

17.11 Mae swydd wag yn codi ar bwyllgor pan fydd Aelod:

(i) yn ymddiswyddo o'r pwyllgor drwy hysbysu'r Pwyllgor Busnes;

(ii) yn cael ei ddiswyddo o'r pwyllgor drwy benderfyniad gan y Cynulliad;

(iii) yn peidio â bod yn Aelod; neu

(iv) yn peidio â bod yn aelod o'r pwyllgor yn unol â Rheol Sefydlog 17.12.

17.12 Mae Aelod yn peidio â bod yn aelod o bwyllgor os yw'n ymuno â grŵp gwleidyddol neu'n ymadael ag ef.

17.13 Pan fydd swydd wag yn codi ar bwyllgor, mae'r Pwyllgor Busnes:

(i) yn gorfod ystyried effaith y swydd wag honno ar aelodaeth y pwyllgor hwnnw ac unrhyw bwyllgor arall;

(ii) o roi sylw i'r ystyriaeth honno, yn gorfod cyflwyno cynnig o dan Reol Sefydlog 17.3 i gynnig newid aelodaeth y pwyllgor y cododd y swydd wag arno; a

(iii) o roi sylw i'r ystyriaeth honno, yn cael cyflwyno hefyd un neu fwy o gynigion o dan Reol Sefydlog 17.3 i gynnig newid aelodaeth unrhyw bwyllgor arall.

17.14 Os bydd grŵp gwleidyddol yn hysbysu'r Pwyllgor Busnes ei fod yn dymuno newid ei gynrychiolaeth ar bwyllgor, rhaid i'r Pwyllgor Busnes gyflwyno cynnig er mwyn gweithredu hynny.

17.15 Os llenwi'r swydd wag ag Aelod o'r un grŵp gwleidyddol yw unig effaith cynnig y cyfeirir ato yn Rheol Sefydlog 17.13(ii) neu 17.14, nid yw Rheol Sefydlog 17.6(ii) yn gymwys.

17.16 Rhaid i unrhyw gwestiwn sy'n codi o dan Reolau Sefydlog 17.6 a 17.10 gael ei benderfynu gan y Llywydd.

Is-bwyllgorau

17.17 Caiff unrhyw bwyllgor benderfynu sefydlu un neu fwy o is-bwyllgorau. Rhaid i benderfyniad i sefydlu is-bwyllgor nodi ei aelodaeth, ei gadeirydd, ei gylch gorchwyl a'i barhad.

17.18 Ni chaiff yr un is-bwyllgor gynnwys dim ond Aelodau o'r grŵp neu'r grwpiau gwleidyddol sydd â rôl weithredol, a rhaid i bob is-bwyllgor gynnwys o leiaf un Aelod o grŵp gwleidyddol sydd â rôl weithredol.

17.19 Rhaid i is-bwyllgor adrodd i'r pwyllgor a'i sefydlodd.

17.20 Mae is-bwyllgor yn cael ei reoleiddio, fel y bo'n briodol, gan y Rheolau Sefydlog sy'n ymwneud â'r pwyllgor y mae'n is-bwyllgor iddo.

Cadeiryddion

17.21 Rhaid i bob pwyllgor, yn ddarostyngedig i Reol Sefydlog 17.22, gael ei gadeirio gan yr Aelod a benodwyd i'r rôl honno yn unol â Rheolau Sefydlog 17.3, 17.7, 17.9 a 17.14.

17. 22 Mae gan bob pwyllgor y pŵer i benodi cadeirydd dros dro yn absenoldeb ei gadeirydd.

17.23 Ac eithrio pan fydd Rheolau Sefydlog yn darparu fel arall, rhaid i gadeirydd pwyllgor benderfynu ar weithdrefnau'r pwyllgor, gan roi sylw i unrhyw ganllawiau ysgrifenedig y caiff y Llywydd eu cyhoeddi yn unol â Rheol Sefydlog 6.17.

17.24 O ran busnes is-bwyllgor, mae gan gadeirydd yr is-bwyllgor bwerau cadeirydd y pwyllgor y mae'n is-bwyllgor iddo.

Ymddygiad mewn Pwyllgorau

17.25 Rhaid i'r cadeirydd gadw trefn mewn cyfarfodydd pwyllgor a rhaid galw i drefn unrhyw Aelod:

(i) sy'n ymddwyn mewn ffordd a fyddai, ym marn y cadeirydd, yn gyfystyr â thramgwydd troseddol neu ddirmyg llys;

(ii) sy'n rhwystro busnes y Cynulliad;

(iii) sy'n ceisio codi mater sydd y tu hwnt i gwmpas y mater sydd gerbron y pwyllgor;

(iv) sy'n euog o ymddygiad anghwrtais neu amhriodol;

(v) sy'n defnyddio iaith sy'n groes i'r drefn, iaith sy'n gwahaniaethu neu sy'n peri tramgwydd, neu iaith sy'n amharu ar urddas y Cynulliad;

(vi) sy'n gwrthod cydymffurfio ag unrhyw Reol Sefydlog neu ag unrhyw ofyniad arall ynglŷn ag ymddygiad Aelodau; neu

(vii) sy'n anwybyddu awdurdod y cadeirydd.

17.26 Rhaid i Aelod gydymffurfio ag unrhyw gyfarwyddiadau a roddir gan y cadeirydd ynghylch unrhyw ymddygiad sydd wedi peri ei alw i drefn.

17.27 Caiff y cadeirydd ei gwneud yn ofynnol i Aelod ymneilltuo o weddill y cyfarfod os yw'r cadeirydd o'r farn bod yr ymddygiad yn cyfiawnhau hynny. Os bydd Aelod yn gwrthod ymneilltuo pan ofynnir iddo wneud hynny, caiff y cadeirydd ohirio'r cyfarfod neu ei atal dros dro am gyfnod penodol a hysbysu'r Llywydd am y mater. Wedi sicrhau caniatâd y Llywydd ymlaen llaw, caiff unrhyw Aelod gyflwyno cynnig heb hysbysiad yn y cyfarfod llawn fel bod yr Aelod hwnnw'n cael ei wahardd o drafodion y Cynulliad am gyfnod yn unol â Rheol Sefydlog 13.13.

Sub Judice

17.28 Yn ddarostyngedig i hawl y Cynulliad i ddeddfu ar unrhyw fater neu i drafod is-ddeddfwriaeth, rhaid i Aelod beidio â chodi unrhyw fater na mynd ar drywydd unrhyw fater mewn cyfarfodydd pwyllgor sy'n ymwneud ag achosion sydd ar waith (fel y'u diffinnir yn Atodlen 1 i Ddeddf Dirmygu Llys 1981) neu pan fydd hysbysiad apêl wedi'i roi yn y Deyrnas Unedig, neu pan fydd Comisiynydd Plant Cymru, Comisiynydd Pobl Hŷn Cymru neu Ombwsdsmon Gwasanaethau Cyhoeddus Cymru wedi penderfynu cynnal archwiliad o achos, a hynny tan yr adeg pan fydd dyfarniad wedi'i roi neu pan fydd adroddiad wedi'i wneud gan y naill Gomisiynydd neu'r llall neu'r Ombwdsmon, oni bai bod y cadeirydd yn fodlon:

(i) bod gan y mater berthynas glir â mater o bwys cyhoeddus cyffredinol neu fod penderfyniad gweinidogol o dan sylw;

(ii) nad yw'r mater yn ymwneud ag achos sydd i'w wrando, neu sy'n cael ei wrando, gerbron llys troseddau neu gerbron rheithgor neu ag achos sydd i'w wrando, neu sy'n cael ei wrando, mewn achos teuluol; a

(iii) nad yw'r Aelod, yn ei sylwadau, yn creu risg real a sylweddol o ragfarnu achos llys, naill ai'n gyffredinol neu mewn perthynas ag achos penodol.

Cysylltiadau â'r Farnwriaeth

17.29 Oni bai bod y mater yn destun cynnig o sylwedd, rhaid i'r Aelodau beidio, mewn cyfarfodydd pwyllgor, â beirniadu ymddygiad barnwyr llysoedd y Deyrnas Unedig wrth iddynt gyflawni eu swyddogaeth farnwrol; (yn Rheol Sefydlog 17.29, mae "barnwr" yn cynnwys personau sy'n dal swydd barnwr, yn llawn amser neu'n rhan amser).

17.30 Rhaid i bwyllgorau beidio â thrafod penodiadau barnwrol unigol.

Cworwm

17.31 Rhaid datgan nad oes cworwm i gyfarfod pwyllgor os bydd llai na thri Aelod neu lai na thraean o nifer aelodau'r pwyllgor, pa un bynnag yw'r mwyaf, yn bresennol.

17.32 Rhaid datgan nad oes cworwm i gyfarfod pwyllgor os un grŵp gwleidyddol yn unig a gynrychiolir gan yr Aelodau sy'n bresennol ar ddechrau'r cyfarfod.

17.33 Wrth ddatgan nad oes cworwm i gyfarfod o dan Reol Sefydlog 17.31 neu 17.32, rhaid i'r cadeirydd, neu, yn absenoldeb y cadeirydd, rhaid i glerc y pwyllgor, atal y cyfarfod dros dro nes bod cworwm. Ond os nad oes cworwm o fewn 20 munud, bydd y cyfarfod yn parhau i fod wedi'i ohirio. Pan fydd yn rhesymol ac yn briodol gwneud hynny, caiff y cadeirydd, neu, yn absenoldeb y cadeirydd, glerc y pwyllgor, ohirio'r cyfarfod cyn y terfyn amser hwnnw os yw'n glir na fydd cworwm yn y pwyllgor o fewn yr amser hwnnw.

Pleidleisio

17.34 Os bydd pleidlais yn angenrheidiol er mwyn cwblhau'r busnes, rhaid i'r cadeirydd wahodd y pwyllgor i dderbyn y cynnig neu'r gwelliant. Os:

(i) na fydd Aelod yn gwrthwynebu, bernir fod y cynnig neu'r gwelliant wedi'i dderbyn gan y pwyllgor; neu

(ii) bydd unrhyw Aelod yn gwrthwynebu, rhaid cynnal pleidlais yn unol â'r ddarpariaeth yn Rheol Sefydlog 17.35.

17.35 Yn ddarostyngedig i Reol Sefydlog 17.34(i), pleidleisir mewn pwyllgorau drwy godi dwylo, a phan fydd unrhyw un o aelodau'r pwyllgor yn gofyn i'r bleidlais gael ei chofnodi, rhaid i enwau'r rhai sy'n pleidleisio (gan gynnwys y rhai sy'n ymatal) gael eu cofnodi yng nghofnodion trafodion y pwyllgor.

17.36 At ddibenion pleidleisio, caiff y cadeirydd gynnig grwpio'r pleidleisiau ar gynigion neu welliannau fel eu bod yn destun un bleidlais. Os bydd unrhyw Aelod yn gwrthwynebu, rhaid cynnal pleidlais ar wahân ar gyfer pob cynnig a phob gwelliant.

17.37 Caiff cadeiryddion pwyllgorau bleidleisio. Os bydd nifer y pleidleisiau yn gyfartal, rhaid i'r cadeirydd ddyfarnu ynglŷn â chwblhau'r busnes yn unol â Rheol Sefydlog 6.20.

17.38 Ni fydd yr un bleidlais mewn unrhyw bwyllgor yn ddilys os bydd llai na thraean o'i aelodau wedi pleidleisio. Rhaid ystyried bod aelodau sy'n ymatal wedi pleidleisio.

17.39 Os nad yw pleidlais yn ddilys o dan Reol Sefydlog 17.38, rhaid i'r cadeirydd ohirio'r eitem o fusnes yr oedd yn rhan ohoni tan gyfarfod nesaf y pwyllgor.

Natur Agored y Pwyllgorau

17.40 Yn ddarostyngedig i Reol Sefydlog 17.42, rhaid i bwyllgorau gyfarfod yn gyhoeddus, a rhaid caniatáu mynediad ar gyfer darlledu cyfarfodydd cyhoeddus yn unol â'r trefniadau y bydd y Comisiwn yn cytuno arnynt.

17.41 O ran deunydd ysgrifenedig a gyflwynir i bwyllgor gan aelodau o'r cyhoedd mewn perthynas â thrafodion y pwyllgor, gan gynnwys tystiolaeth a gyflwynwyd neu ddogfennau a gynhyrchwyd mewn ymateb i wahoddiad o dan Reol Sefydlog 17.50, ac a gyhoeddir ar ran y pwyllgor, dylid ei ystyried yn ddeunydd a gyhoeddwyd:

(i) o dan awdurdod y Cynulliad (at ddiben adran 42(1)(b) o'r Ddeddf Difenwi); a

(ii) at ddibenion trafodion y Cynulliad (at ddiben adran 43(1)(b) o'r Ddeddf Dirmygu Llys).

17.42 Caiff pwyllgor benderfynu gwahardd y cyhoedd o gyfarfod neu unrhyw ran o gyfarfod:

(i) lle mae cysylltiadau rhyngwladol, diogelwch gwladol, ymchwiliad i anghyfreithlondeb honedig, effeithiolrwydd gwaith gorfodi'r gyfraith neu weinyddu cyfiawnder yn briodol yn ei gwneud yn ofynnol i'r trafodion gael eu cynnal yn breifat;

(ii) lle nad oes modd trafod eitem benodol o fusnes heb ddatgelu gwybodaeth bersonol am unigolion penodol sydd wedi'u hadnabod neu y gellir eu hadnabod ac na ddylid ei datgelu;

(iii) lle byddai trafod eitem benodol o fusnes yn gyhoeddus yn debyg o achosi niwed i fuddiannau masnachol neu economaidd;

(iv) lle byddai trafod eitem benodol o fusnes yn gyhoeddus yn debyg o achosi niwed i iechyd neu ddiogelwch unigolyn, y cyhoedd, neu'r amgylchedd;

(v) lle nad oes modd trafod eitem benodol o fusnes heb gyfeirio at ddeunydd a fyddai, yn ôl pob tebyg, yn cael ei ystyried yn ddeunydd sy'n difenwi unrhyw berson;

(vi) lle mae'r pwyllgor yn cyd-drafod cynnwys, casgliadau neu argymhellion adroddiad y mae'n bwriadu ei gyhoeddi; neu'n ymbaratoi i gael tystiolaeth gan unrhyw berson;

(vii) lle nad oes modd trafod eitem benodol o fusnes heb ddatgelu naill ai cyngor cyfreithiol a roddwyd yn gyfrinachol, neu wybodaeth a roddwyd yn gyfrinachol gan berson neu gorff (gan gynnwys awdurdod cyhoeddus) neu mewn gohebiaeth gyfrinachol ag ef nad oedd o dan unrhyw rwymedigaeth gyfreithiol i ddatgelu'r wybodaeth honno ac nad yw wedi cydsynio i'w datgelu i'r cyhoedd;

(viii) lle nad oes modd trafod eitem benodol o fusnes heb gyfeirio at ddogfen neu ddogfennau a gâi eu gwahardd neu eu hesemptio rhag cael eu datgelu o dan ddeddfwriaeth; neu

(ix) lle mae unrhyw fater sy'n ymwneud â busnes mewnol y pwyllgor, neu fusnes mewnol y Cynulliad, i gael ei drafod.

17.43 Rhaid i gynnig a wneir o dan Reol Sefydlog 17.42 nodi ar ba sail y mae'r Aelod sy'n ei wneud yn credu y dylai arwain at wahardd y cyhoedd.

17.44 Cyn belled ag y bo'n briodol o dan yr amgylchiadau ac yn rhesymol ymarferol, rhaid trefnu bod hysbysiadau ynglŷn â chynigion a dogfennau sy'n ymwneud â busnes y bwriedir ymdrin ag ef mewn unrhyw bwyllgor ar gael i holl aelodau'r pwyllgor hwnnw yn Gymraeg a Saesneg o leiaf ddau ddiwrnod gwaith cyn y cyfarfod y maent yn berthnasol iddo.

17.45 Caiff aelodau pwyllgorau a phersonau eraill sy'n annerch pwyllgorau, siarad Cymraeg neu Saesneg a rhaid bod cyfleusterau cyfieithu ar y pryd ar gael ar gyfer trafodion Cymraeg. Caiff personau heblaw Aelodau annerch pwyllgorau mewn ieithoedd eraill drwy gytuno ymlaen llaw gyda'r cadeirydd.

Cyfarfodydd

17.46 Ar ôl ymgynghori â'r Llywydd, caiff cadeirydd pwyllgor alw cyfarfod o'r pwyllgor mewn wythnos nad yw'n wythnos eistedd.

17.47 Caiff y cadeirydd ohirio cyfarfod neu atal y cyfarfod dros dro am gyfnod penodedig o dan unrhyw amgylchiad lle bydd y cadeirydd yn credu bod hynny'n briodol.

Dirprwyon mewn Cyfarfodydd

17.48 Caniateir i aelod o bwyllgor sydd wedi rhoi hysbysiad ymlaen llaw i'r cadeirydd gael ei gynrychioli mewn cyfarfod, neu ran o gyfarfod, gan Aelod arall o'r un grŵp gwleidyddol sydd wedi'i enwi ymlaen llaw. Caiff y cynrychiolydd a enwebwyd gymryd rhan yng nghyfarfod y pwyllgor ym mhob ffordd fel pe bai'n aelod ohono. Ni chaniateir i Aelod gynrychioli mwy nag un aelod o bwyllgor mewn cyfarfod.

Presenoldeb mewn Cyfarfodydd

17.49 Gyda chaniatâd y cadeirydd, caiff Aelodau nad ydynt yn aelodau o bwyllgor gymryd rhan mewn cyfarfod pwyllgor ond ni chânt bleidleisio.

17.50 Caiff pwyllgorau wahodd unrhyw berson i fod yn bresennol mewn cyfarfodydd er mwyn rhoi tystiolaeth, neu roi cyngor a chânt wahodd unrhyw berson neu gorff o'r fath i gyflwyno tystiolaeth a dangos dogfennau.

17.51 Yn ddarostyngedig i adrannau 38 a 40 o'r Ddeddf, caiff unrhyw bwyllgor arfer y pwerau yn adran 37 o'r Ddeddf, i'w gwneud yn ofynnol i bersonau fod yn bresennol yn eu trafodion neu ddangos dogfennau.

17.52 Caiff cadeiryddion ei gwneud yn ofynnol i berson y gofynnwyd iddo fod yn bresennol mewn pwyllgor dyngu llw (neu roi cadarnhad), sydd i'w weinyddu gan glerc y pwyllgor.

Cyfarfodydd â Phwyllgorau Eraill

17.53 Caiff pwyllgorau gydredeg â phwyllgorau eraill y Cynulliad.

17.54 Caiff pwyllgorau gydredeg ag unrhyw bwyllgor neu gyd-bwyllgor o unrhyw ddeddfwrfa yn y DU.

Cynghorwyr Pwyllgorau

17.55 Caiff pwyllgorau benodi cynghorwyr yn unol â chanllawiau a gyhoeddir gan y Comisiwn er mwyn iddynt roi cyngor arbenigol.

Adroddiadau Pwyllgorau

17.56 Caiff unrhyw bwyllgor gyflwyno adroddiad i'r Cynulliad ar faterion o fewn ei gylch gorchwyl.

RHEOL SEFYDLOG 18 – Y Pwyllgor Cyfrifon Cyhoeddus

Cyffredinol

18.1 Wrth gynnig cylchoedd gorchwyl pwyllgorau o dan Reol Sefydlog 16.2 neu 16.3, rhaid i'r Pwyllgor Busnes sicrhau bod pwyllgor (y cyfeirir ato fel "y Pwyllgor Cyfrifon Cyhoeddus" yn unol ag adran 30 o'r Ddeddf) sydd â chyfrifoldeb dros y swyddogaethau a ragnodir yn Rheol Sefydlog 18.

Swyddogaethau

18.2 Rhaid i'r Pwyllgor Cyfrifon Cyhoeddus ("y Pwyllgor"):

(i) arfer y swyddogaethau a nodir ym mharagraff 12 o Atodlen 8 i'r Ddeddf ynglŷn â'r prif amcangyfrif o incwm a threuliau a gyflwynir gan yr Archwilydd Cyffredinol ar gyfer pob blwyddyn ariannol;

(ii) ystyried unrhyw gynigion cyllideb atodol a gyflwynir o dan adran 126 o'r Ddeddf ac sy'n ceisio diwygio symiau a awdurdodwyd o'r blaen drwy benderfyniad cyllideb neu benderfyniad cyllideb atodol mewn perthynas â'r Archwilydd Cyffredinol;

(iii) cynghori'r Cynulliad wrth iddo arfer ei swyddogaethau o dan baragraff 14 o Atodlen 8 i'r Ddeddf sy'n ymwneud â phenodi archwilydd cyfrifon yr Archwilydd Cyffredinol;

(iv) cyflwyno sylwadau i'r Archwilydd Cyffredinol o dro i dro ar sut mae'r Archwilydd Cyffredinol yn arfer ei bwerau i gynnal ymchwiliadau i ddarbodaeth, effeithlonrwydd ac effeithiolrwydd; a

(v) ystyried unrhyw ddefnydd ar adnoddau y tu hwnt i'r hyn a awdurdodwyd neu y bernir ei fod wedi'i awdurdodi ac a gofnodwyd yng nghyfrifon archwiliedig Gweinidogion Cymru, y Comisiwn, yr Archwilydd Cyffredinol neu'r Ombwdsmon, a chyflwyno adroddiad i'r Cynulliad ar y defnydd hwnnw, gan argymell a ddylai'r Cynulliad awdurdodi'r gormodeddau yn ôl-weithredol drwy gyfrwng penderfyniad cyllideb atodol.

18.3 Caiff y Pwyllgor:

(i) ystyried dogfennau a osodir gerbron y Cynulliad gan yr Archwilydd Cyffredinol neu gan archwilydd y swyddog hwnnw a chyflwyno adroddiadau i'r Cynulliad ar y dogfennau hynny yn unol ag adran 143(1) o'r Ddeddf;

(ii) ystyried unrhyw ddogfen arall sy'n ymwneud â rheolaeth ariannol, cyfrifyddu ac archwilio mewn perthynas â gwariant cyhoeddus a chyflwyno adroddiad i'r Cynulliad ar y ddogfen honno;

(iii) cymryd tystiolaeth a chyflwyno adroddiadau i Bwyllgor Cyfrifon Cyhoeddus Tŷ'r Cyffredin os bydd y Pwyllgor hwnnw yn gofyn iddo wneud hynny; a

(iv) cynghori archwilydd yr Archwilydd Cyffredinol ar yr archwiliadau i'w cynnal o dan Baragraff 15(6) o Atodlen 8 i'r Ddeddf.

18.4 Wrth gyflawni ei gyfrifoldebau o dan Reol Sefydlog 18.3(i) neu 18.3(ii), rhaid i'r Pwyllgor beidio ag amau rhagoriaethau amcanion polisi y llywodraeth, nac amcanion polisi unrhyw gorff neu berson arall sy'n destun adroddiad y Pwyllgor.

Aelodaeth

18.5 Mae Rheolau Sefydlog 17.3 a 17.7 yn gymwys i'r Pwyllgor, ac eithrio bod yn rhaid iddo gynnwys o leiaf 5 aelod a dim mwy na 10 aelod ac na chaniateir i'r un person a bennir yn adran 30(3) o'r Ddeddf gael ei gynnig yn aelod o'r Pwyllgor.

18.6 Mae Rheol Sefydlog 17.21 yn gymwys i'r Pwyllgor, ac eithrio bod yn rhaid iddo beidio â chael ei gadeirio gan Aelod sy'n aelod o grŵp gwleidyddol a chanddo rôl weithredol.

18.7 Mae Rheol Sefydlog 17.48 yn gymwys i'r Pwyllgor, ac eithrio na chaniateir i'r un person a bennir yn adran 30(3) o'r Ddeddf gael ei enwebu yn gynrychiolydd.

18.8 Ni chaiff aelod o'r Pwyllgor gymryd rhan yn ystyriaeth y Pwyllgor ar unrhyw fater os oedd yr aelod ar yr adeg berthnasol yn aelod o'r llywodraeth.

18.9 Ni chaiff aelod o'r Pwyllgor gymryd rhan yn ystyriaeth y Pwyllgor ar unrhyw fater a oedd o fewn cyfrifoldeb Pwyllgor y Tŷ (fel yr oedd wedi'i gyfansoddi rhwng 18 Rhagfyr 2002 a 2 Mai 2007), neu sydd o fewn cyfrifoldeb y Comisiwn, os oedd yr aelod ar yr adeg berthnasol yn aelod o Bwyllgor y Tŷ neu o'r Comisiwn.

RHEOL SEFYDLOG 19 – Cyllid

Y Pwyllgor

19.1 Wrth gynnig cylchoedd gorchwyl pwyllgorau o dan Reol Sefydlog 16.2 neu 16.3, rhaid i'r Pwyllgor Busnes sicrhau bod pwyllgor (y cyfeirir ato yn Rheol Sefydlog 19 fel "y pwyllgor cyfrifol") sy'n gyfrifol am y swyddogaethau a ragnodir yn Rheol Sefydlog 19.

Swyddogaethau

19.2 Rhaid i'r pwyllgor cyfrifol ystyried a chyflwyno adroddiad ar unrhyw adroddiad neu ddogfen arall a osodwyd gerbron y Cynulliad gan Weinidogion Cymru neu gan y Comisiwn ac sy'n cynnwys cynigion ar gyfer defnyddio adnoddau.

19.3 Caiff y pwyllgor cyfrifol hefyd ystyried a chyflwyno adroddiad ar unrhyw fater arall sy'n ymwneud â gwariant o Gronfa Gyfunol Cymru neu sy'n effeithio ar y gwariant hwnnw.

19.4 Mae cyfeiriad at ddefnyddio adnoddau yn gyfeiriad at eu gwario, eu defnyddio neu eu lleihau o ran eu gwerth ac mae'n cynnwys gwariant sy'n daladwy o Gronfa Gyfunol Cymru ac unrhyw wariant arall sy'n cael ei dalu o drethi, taliadau a ffynonellau refeniw eraill.

RHEOL SEFYDLOG 20 – Gweithdrefnau Cyllid

Cyffredinol

20.1 Ystyr cyfeiriadau at "y pwyllgor cyfrifol" yn Rheol Sefydlog 20 yw pwyllgor sydd â'r cyfrifoldeb dros y swyddogaethau a bennir yn Rheol Sefydlog 19.

Llywodraeth Cynulliad Cymru

20.2 Ym mhob blwyddyn, rhaid i'r Gweinidog sy'n gyfrifol am fusnes y llywodraeth hysbysu'r Pwyllgor Busnes am y canlynol:

(i) erbyn pa ddyddiad y bydd un o Weinidogion Cymru yn gosod cyllideb ddrafft y llywodraeth, yn unol â Rheol Sefydlog 20.7; a

(ii) erbyn pa ddyddiad y bydd un o Weinidogion Cymru yn cyflwyno'r cynnig cyllideb blynyddol yn unol â Rheol Sefydlog 20.25, a chan ystyried Rheol Sefydlog 20.5.

20.3 Rhaid i'r Gweinidog wneud yr hysbysiad sy'n ofynnol o dan Reol Sefydlog 20.2 o leiaf ddwy wythnos cyn toriad yr haf bob blwyddyn.

20.4 Ar ôl cael hysbysiad o dan Reol Sefydlog 20.2 ac ar ôl ymgynghori â'r pwyllgor cyfrifol, rhaid i'r Pwyllgor Busnes sefydlu a chyhoeddi amserlen ar gyfer ystyried y gyllideb, a rhaid iddi gynnwys:

(i) y dyddiadau a hysbyswyd yn unol â Rheol Sefydlog 20.2;

(ii) y dyddiad cau erbyn pryd y bydd yn rhaid i'r pwyllgor cyfrifol gyflwyno adroddiad i'r Cynulliad ar gyllideb ddrafft y llywodraeth.

20.5 Wrth bennu'r dyddiad cau o dan Reol Sefydlog 20.4(ii) neu 20.6, rhaid rhoi o leiaf pump wythnos i'r pwyllgor cyfrifol gyflwyno adroddiad ar gyllideb ddrafft y llywodraeth.

20.6 Ar gais y Gweinidog sy'n gyfrifol am fusnes y llywodraeth, caiff y Pwyllgor Busnes wneud newidiadau dilynol i'r amserlen a gyhoeddwyd o dan Reol Sefydlog 20.4, yn ddarostyngedig i Reol Sefydlog 20.5. Rhaid i'r Pwyllgor Busnes gyhoeddi'r amserlen ddiwygiedig.

20.7 Yn unol â Rheol Sefydlog 20.2 (neu Reol Sefydlog 20.6), rhaid i un o Weinidogion Cymru osod gerbron y Cynulliad gyllideb ddrafft sy'n nodi'r symiau o adnoddau ac arian parod y mae'r llywodraeth yn bwriadu eu defnyddio ar gyfer y flwyddyn ariannol ganlynol a darpar symiau ar gyfer y ddwy flynedd ddilynol neu ar gyfer unrhyw gyfnod arall sy'n briodol ym marn y Gweinidog.

20.8 Caiff un o Weinidogion Cymru wneud datganiad am y gyllideb ddrafft yn y cyfarfod llawn cyn gynted â phosibl ar ôl i'r gyllideb ddrafft gael ei gosod yn unol â Rheol Sefydlog 20.7.

20.9 Ni chaniateir gwneud cynnig yn y cyfarfod llawn mewn perthynas â chyllideb ddrafft y llywodraeth nes i'r dyddiad cau erbyn pryd y mae'n ofynnol i'r pwyllgor cyfrifol gyflwyno adroddiad ar y gyllideb ddrafft o dan Reol Sefydlog 20.4(ii) (neu Reol Sefydlog 20.6) fynd heibio,

20.10 Caiff unrhyw bwyllgor, ac eithrio'r pwyllgor cyfrifol, ystyried cyllideb ddrafft y llywodraeth a chyflwyno adroddiad arni i'r pwyllgor cyfrifol.

20.11 Caiff adroddiad y pwyllgor cyfrifol argymell newidiadau yn y symiau a gynigiwyd yn y gyllideb ddrafft ar yr amod na fyddai effaith net y newidiadau hynny'n cynyddu neu'n gostwng cyfansymiau'r adnoddau neu'r arian parod a gynigiwyd yng nghyllideb ddrafft y llywodraeth.

20.12 Yn unol â'r amserlen a sefydlwyd ac a gyhoeddwyd gan y Pwyllgor Busnes o dan Reol Sefydlog 20.4 neu 20.6, rhaid i'r Cynulliad ystyried cynnig a gyflwynwyd gan un o Weinidogion Cymru fod y Cynulliad yn nodi cyllideb ddrafft y llywodraeth. Dim ond ar yr amod na fyddai effaith net unrhyw newidiadau yn cynyddu neu'n gostwng cyfansymiau'r adnoddau neu'r arian parod a gynigiwyd yng nghyllideb ddrafft y llywodraeth y caniateir i unrhyw welliant gael ei gyflwyno i gynnig o'r fath.

Y Comisiwn

20.13 Heb fod yn hwyrach na 1 Hydref ym mhob blwyddyn ariannol, rhaid i un o aelodau'r Comisiwn osod gerbron y Cynulliad gyllideb ddrafft ar gyfer y Comisiwn sy'n nodi'r symiau o adnoddau ac arian parod y mae'r Comisiwn yn bwriadu eu defnyddio ar gyfer y flwyddyn ariannol ganlynol a darpar symiau ar gyfer y ddwy flynedd ddilynol neu ar gyfer unrhyw gyfnod arall y mae'r Comisiwn wedi cytuno arno gyda Gweinidogion Cymru.

20.14 Rhaid i'r pwyllgor cyfrifol ystyried cyllideb ddrafft y Comisiwn a chyflwyno adroddiad i'r Cynulliad amdani heb fod yn hwyrach na thair wythnos ar ôl iddi gael ei gosod gerbron y Cynulliad. Caiff adroddiad y pwyllgor cyfrifol argymell amrywiadau yn y symiau a gynigiwyd yn y gyllideb ddrafft ar yr amod na fyddai effaith net yr amrywiadau hynny'n cynyddu cyfansymiau'r adnoddau neu'r arian parod a gynigiwyd yng nghyllideb ddrafft y Comisiwn.

20.15 Rhaid i un o aelodau'r Comisiwn osod gerbron y Cynulliad gyllideb ar gyfer y Comisiwn. Ni chaniateir gosod y gyllideb tan ar ôl y dyddiad cau erbyn pryd y mae'n ofynnol i'r pwyllgor cyfrifol gyflwyno adroddiad ar gyllideb ddrafft y Comisiwn.

20.16 Rhaid i un o aelodau'r Comisiwn gyflwyno cynnig y dylid cytuno ar y gyllideb a osodir o dan Reol Sefydlog 20.15 a'i hymgorffori yn y cynnig cyllideb blynyddol o dan Reol Sefydlog 20.26(ii). Ni chaniateir cyflwyno gwelliant i'r cynnig a rhaid i'r cynnig gael ei drafod cyn pen pum diwrnod gwaith ar ôl iddo gael ei gyflwyno (heb gyfrif dyddiau gwaith mewn wythnos pan na fydd y Cynulliad yn eistedd).

20.17 Os na chytunir ar gyllideb derfynol y Comisiwn, rhaid i un o aelodau'r Comisiwn osod gerbron y Cynulliad gyllideb ddiwygiedig ar gyfer y Comisiwn, ynghyd â chynnig y dylid cytuno arni a'i hymgorffori yn y cynnig

cyllideb blynyddol o dan Reol Sefydlog 20.26(ii). Ni chaniateir cyflwyno gwelliant i'r cynnig a rhaid i'r cynnig gael ei drafod cyn pen pum diwrnod gwaith ar ôl iddo gael ei gyflwyno (heb gyfrif dyddiau gwaith mewn wythnos pan na fydd y Cynulliad yn eistedd).

20.18 Caniateir cyflwyno rhagor o gynigion o dan Reol Sefydlog 20.17 nes y ceir cytundeb ond ni chaniateir i'r Cynulliad ystyried cynnig o'r fath ar ôl 27 Tachwedd.

20.19 Os na chytunwyd ar gyllideb y Comisiwn erbyn 27 Tachwedd, mae cyllideb y Comisiwn sydd i'w hymgorffori yn y cynnig cyllideb blynyddol o dan Reol Sefydlog 20.26(ii) i gynnwys, ar gyfer pob gwasanaeth neu ddiben yr awdurdodwyd defnyddio adnoddau neu arian parod ar eu cyfer gan y Comisiwn yn y flwyddyn ariannol flaenorol, 95% o'r swm a awdurdodwyd felly.

20.20 Pan gynhelir Adolygiad o Wariant Llywodraeth Cynulliad Cymru neu Lywodraeth y DU, caiff aelod o'r Comisiwn, gyda chytundeb y Pwyllgor Busnes, ragnodi dyddiadau gwahanol i'r rhai a geir yn Rheol Sefydlog 20.13 erbyn pryd y mae'n rhaid iddo osod cyllideb ddrafft y Comisiwn, ac, yn dilyn hynny, y dyddiad y cyfeirir ato yn Rheolau Sefydlog 20.18 ac 20.19. Os bydd y Pwyllgor Busnes yn cytuno, rhaid iddo hysbysu'r Cynulliad drwy osod adroddiad.

Yr Archwilydd Cyffredinol

20.21 Rhaid i'r Archwilydd Cyffredinol gyflwyno'r amcangyfrif o incwm a gwariant sy'n ofynnol o dan baragraff 12 o Atodlen 8 i'r Ddeddf i'r Pwyllgor Cyfrifon Cyhoeddus cyn gynted ag y bo'n ymarferol ond heb fod yn hwyrach na 1 Tachwedd ym mhob blwyddyn ariannol beth bynnag.

20.22 Rhaid i'r Pwyllgor Cyfrifon Cyhoeddus ystyried yr amcangyfrif a'i osod gerbron y Cynulliad heb fod yn hwyrach na 22 Tachwedd, gydag unrhyw ddiwygiadau sy'n briodol ym marn y Pwyllgor, ar ôl iddo ymgynghori â'r Archwilydd Cyffredinol ac ystyried unrhyw sylwadau a gyflwynwyd ganddo.

Yr Ombwdsmon

20.23 Rhaid i'r Ombwdsmon gyflwyno'r amcangyfrif o incwm a gwariant sy'n ofynnol o dan baragraff 15 o Atodlen 1 i Ddeddf Ombwdsmon Gwasanaethau Cyhoeddus (Cymru) 2005 i'r pwyllgor cyfrifol cyn gynted ag y bo'n ymarferol ond heb fod yn hwyrach na 1 Tachwedd ym mhob blwyddyn ariannol beth bynnag.

20.24 Rhaid i'r pwyllgor cyfrifol ystyried yr amcangyfrif a'i osod gerbron y Cynulliad heb fod yn hwyrach na 22 Tachwedd, gydag unrhyw ddiwygiadau sy'n briodol ym marn y Pwyllgor, ar ôl iddo ymgynghori â'r Ombwdsmon ac ystyried unrhyw sylwadau a gyflwynwyd ganddo.

Cynigion Cyllideb Blynyddol

20.25 Rhaid i gynnig cyllideb blynyddol sy'n ofynnol o dan adran 125 o'r Ddeddf gael ei gyflwyno gan un o Weinidogion Cymru, yn unol â Rheol Sefydlog 20.2 (neu Reol Sefydlog 20.6).

20.26 Rhaid i gynnig cyllideb blynyddol ymgorffori:

(i) cyllideb derfynol y llywodraeth;

(ii) cyllideb derfynol y Comisiwn fel y cytunwyd arni gan y Cynulliad o dan Reol Sefydlog 20.16 neu 20.17, neu fel y'i pennwyd o dan Reol Sefydlog 20.19;

(iii) amcangyfrif yr Archwilydd Cyffredinol, fel y'i gosodwyd gerbron y Cynulliad o dan Reol Sefydlog 20.22; a

(iv) amcangyfrif yr Ombwdsmon, fel y'i gosodwyd gerbron y Cynulliad o dan Reol Sefydlog 20.24.

20.27 Caiff cynnig cyllideb blynyddol ymgorffori hefyd unrhyw gynnig ar gyfer penderfyniad sydd i'w wneud ar gyfer y flwyddyn ariannol berthnasol o dan adran 120(2)(a) o'r Ddeddf.

20.28 Rhaid i'r wybodaeth a gynhyrchir i ategu cynnig cyllideb blynyddol gynnwys y canlynol o leiaf:

(i) y datganiad ysgrifenedig sy'n ofynnol o dan adran 125(3) o'r Ddeddf;

(ii) yr adnoddau y cytunwyd arnynt gan y Trysorlys ar gyfer cyllideb y bloc Cymreig am y flwyddyn ariannol sydd o dan sylw yn y cynnig;

(iii) cysoniad rhwng yr adnoddau a ddyrannwyd i gyllideb y bloc Cymreig gan y Trysorlys a'r adnoddau sydd i'w hawdurdodi i'w defnyddio yn y cynnig;

(iv) cysoniad rhwng yr amcangyfrif o'r symiau sydd i'w talu i Gronfa Gyfunol Cymru gan yr Ysgrifennydd Gwladol a'r symiau sydd i'w hawdurdodi i'w talu o'r Gronfa yn y cynnig; a

(v) cysoniad rhwng yr adnoddau sydd i'w hawdurdodi o dan adran 125(1)(a) a (b) o'r Ddeddf a'r symiau sydd i'w hawdurdodi i'w talu o Gronfa Gyfunol Cymru o dan adran 125(1)(c).

20.29 Dim ond un o Weinidogion Cymru a gaiff wneud cynnig cyllideb blynyddol. Ni chaniateir cyflwyno gwelliant i gynnig cyllideb blynyddol.

Cynigion Cyllideb Atodol

20.30 Caiff un o Weinidogion Cymru gyflwyno cynnig cyllideb atodol o dan adran 126 ar unrhyw adeg ar ôl i'r cynnig cyllideb blynyddol gael ei basio.

20.31 Rhaid i'r wybodaeth a ddarperir i ategu cynnig cyllideb atodol gynnwys unrhyw amrywiadau ar yr hyn a ddarparwyd yn unol â Rheol Sefydlog 20.28.

20.32 Os yw'r cynnig cyllideb atodol yn cynnig amrywio cyllideb y Comisiwn, rhaid i aelod o'r Comisiwn osod memorandwm esboniadol yn nodi pam mae angen yr amrywiad.

20.33 Ni chaniateir i gynnig cyllideb atodol a gyflwynir o dan Reol Sefydlog 20.30 gael ei wneud naill ai:

(i) nes bod y pwyllgor cyfrifol wedi cyflwyno adroddiad ar y cynnig; neu

(ii) nes bod tair wythnos wedi mynd heibio ar ôl iddo gael ei gyflwyno, os nad yw'r pwyllgor cyfrifol wedi cyflwyno adroddiad ar y cynnig.

20.34 Caiff adroddiad y pwyllgor cyfrifol argymell newidiadau yn y symiau a gynigiwyd yn y cynnig cyllideb atodol ar yr amod na fyddai effaith net yr amrywiadau hynny'n cynyddu neu'n gostwng cyfansymiau'r adnoddau neu'r arian parod a gynigiwyd yn y cynnig cyllideb atodol.

20.35 Os yw'r cynnig cyllideb atodol yn cynnig amrywio cyllideb yr Archwilydd Cyffredinol:

(i) rhaid i'r Archwilydd Cyffredinol ddarparu memorandwm esboniadol i'r Pwyllgor Cyfrifon Cyhoeddus yn nodi pam mae angen amrywio'r gyllideb;

(ii) caiff y pwyllgor Cyfrifon Cyhoeddus gyflwyno adroddiad ar yr amrywiad arfaethedig o fewn tair wythnos ar ôl i'r cynnig cyllideb atodol gael ei gyflwyno. Caiff yr adroddiad gynnig unrhyw ddiwygiadau i'r amrywiad arfaethedig sy'n briodol ym marn y Pwyllgor Cyfrifon Cyhoeddus, ar ôl iddo ymgynghori â'r Archwilydd Cyffredinol ac ystyried unrhyw sylwadau a wnaed ganddo.

20.36 Os yw'r cynnig cyllideb atodol yn cynnig amrywio cyllideb yr Ombwdsmon:

(i) rhaid i'r Ombwdsmon ddarparu memorandwm esboniadol i'r pwyllgor cyfrifol yn nodi pam mae angen amrywio'r gyllideb;

(ii) caiff y pwyllgor cyfrifol gyflwyno gerbron y Cynulliad adroddiad ar yr amrywiad arfaethedig o fewn tair wythnos ar ôl i'r cynnig cyllideb atodol gael ei gyflwyno. Caiff yr adroddiad gynnig unrhyw ddiwygiadau i'r amrywiad arfaethedig sy'n briodol ym marn y Pwyllgor Cyllid, ar ôl iddo ymgynghori â'r Ombwdsmon ac ystyried unrhyw sylwadau a wnaed ganddo.

20.37 Dim ond un o Weinidogion Cymru sy'n cael gwneud cynnig cyllideb atodol. Ni chaniateir i welliannau gael eu cyflwyno na'u cynnig ac eithrio gan un o Weinidogion Cymru.

Defnyddio Gormod o Adnoddau

20.38 Mae Rheol Sefydlog 20.39 yn gymwys os bydd cyfrifon archwiliedig y Comisiwn, yr Archwilydd Cyffredinol neu'r Ombwdsmon ar gyfer unrhyw flwyddyn ariannol yn cofnodi bod gormod o adnoddau wedi'u defnyddio o gymharu â'r symiau a awdurdodwyd neu y barnwyd o dan y Ddeddf eu bod wedi'u hawdurdodi gan benderfyniadau cyllideb y Cynulliad.

20.39 Os bydd y Comisiwn, yr Archwilydd Cyffredinol neu'r Ombwdsmon yn gofyn iddo wneud hynny, rhaid i un o Weinidogion Cymru gyflwyno cynnig cyllideb atodol yn gofyn am awdurdodiad ôl-weithredol ar gyfer gormodeddau a gofnodwyd yng nghyfrifon archwiliedig y person hwnnw.

20.40 Ni chaniateir i gynnig cyllideb atodol a gyflwynir o dan Reol Sefydlog 20.39 gael ei wneud naill ai:

(i) nes bod y Pwyllgor Cyfrifon Cyhoeddus wedi cyflwyno adroddiad ar y cynnig; neu

(ii) nes bod chwe mis wedi mynd heibio ar ôl iddo gael ei gyflwyno, os nad yw'r Pwyllgor Cyfrifon Cyhoeddus wedi cyflwyno adroddiad ar y cynnig.

20.41 Nid yw Rheolau Sefydlog 20.30 i 20.36 yn gymwys i gynigion a gyflwynir o dan Reol Sefydlog 20.39.

RHEOL SEFYDLOG 21 – Materion Cyfansoddiadol a Deddfwriaethol

Y Pwyllgor neu Bwyllgorau

21.1 Wrth gynnig cylchoedd gorchwyl pwyllgorau o dan Reol Sefydlog 16.2 neu 16.3, rhaid i'r Pwyllgor Busnes sicrhau bod y cyfrifoldeb dros y swyddogaethau a ragnodir yn Rheol Sefydlog 21 yn cael ei aseinio i bwyllgor neu bwyllgorau (y cyfeirir ato neu atynt yn Rheol Sefydlog 21 fel "pwyllgor cyfrifol").

Swyddogaethau

21.2 Rhaid i bwyllgor cyfrifol ystyried pob offeryn statudol neu offeryn statudol drafft y mae unrhyw ddeddfiad yn ei gwneud yn ofynnol iddo gael ei osod gerbron y Cynulliad a chyflwyno adroddiad ar a ddylai'r Cynulliad roi sylw arbennig i'r offeryn neu'r drafft ar unrhyw un o'r seiliau canlynol:

(i) ei bod yn ymddangos bod amheuaeth a yw *intra vires*;

(ii) ei bod yn ymddangos ei fod yn gwneud defnydd anarferol neu annisgwyl ar y pwerau a roddwyd gan y deddfiad y mae wedi'i wneud neu y mae i'w wneud odano;

(iii) bod y deddfiad sy'n rhoi'r pŵer i'w wneud yn cynnwys darpariaethau penodol sy'n ei eithrio rhag cael ei herio yn y llysoedd;

(iv) ei bod yn ymddangos bod iddo effaith ôl-weithredol lle nad yw'r deddfiad sy'n ei awdurdodi yn rhoi awdurdod pendant ar gyfer hyn;

(v) bod angen eglurhad pellach ynglŷn â'i ffurf neu ei ystyr am unrhyw reswm penodol;

(vi) ei bod yn ymddangos bod gwaith drafftio'r offeryn neu'r drafft yn ddiffygiol neu ei fod yn methu â bodloni gofynion statudol;

(vii) ei bod yn ymddangos bod anghysondebau rhwng ystyr testun Cymraeg a thestun Saesneg yr offeryn neu'r drafft;

(viii) bod yr offeryn neu'r drafft yn defnyddio iaith ryw-benodol;

(ix) nad yw wedi'i wneud neu i'w wneud yn Gymraeg ac yn Saesneg;

(x) ei bod yn ymddangos bod oedi na ellir ei gyfiawnhau wedi bod wrth ei gyhoeddi neu wrth ei osod gerbron y Cynulliad; neu

(xi) ei bod yn ymddangos bod oedi na ellir ei gyfiawnhau wedi bod wrth anfon hysbysiad o dan adran 4(1) o Ddeddf Offerynnau Statudol 1946, (fel y'i haddaswyd).

21.3 Caiff pwyllgor cyfrifol ystyried a chyflwyno adroddiad ar a ddylai'r Cynulliad roi sylw arbennig i unrhyw offeryn statudol neu offeryn statudol drafft y

mae unrhyw ddeddfiad yn ei gwneud yn ofynnol iddo gael ei osod gerbron y Cynulliad ar unrhyw un o'r seiliau canlynol:

(i) ei fod yn codi tâl ar Gronfa Gyfunol Cymru neu ei fod yn cynnwys darpariaethau sy'n ei gwneud yn ofynnol i daliadau gael eu gwneud i'r Gronfa honno neu i unrhyw ran o'r llywodraeth neu i unrhyw awdurdod lleol neu gyhoeddus yn gydnabyddiaeth am unrhyw drwydded neu gydsyniad neu am unrhyw wasanaethau sydd i'w rhoi, neu ei fod yn rhagnodi swm unrhyw dâl neu daliad o'r fath;

(ii) ei fod o bwysigrwydd gwleidyddol neu gyfreithiol neu ei fod yn codi materion polisi cyhoeddus sy'n debyg o fod o ddiddordeb i'r Cynulliad;

(iii) ei fod yn amhriodol oherwydd newid yn yr amgylchiadau ers i'r deddfiad y mae wedi'i wneud neu y mae i'w wneud odano gael ei basio neu ei wneud ei hun;

(iv) ei fod yn rhoi deddfwriaeth yr Undeb Ewropeaidd ar waith yn amhriodol; neu

(v) nad yw'n gwireddu ei amcanion polisi yn berffaith.

21.4 Rhaid i bwyllgor cyfrifol gyflwyno unrhyw adroddiad o dan Reol Sefydlog 21.2 neu 21.3 mewn perthynas ag unrhyw offeryn statudol neu offeryn statudol drafft heb fod yn fwy nag 20 diwrnod ar ôl i'r offeryn neu'r drafft gael ei osod.

21.5 Wrth gyfrifo unrhyw gyfnod o ddyddiau at ddibenion Rheol Sefydlog 21.4, rhaid peidio â chymryd i ystyriaeth unrhyw amser pryd y bydd y Cynulliad wedi'i ddiddymu neu ar doriad am fwy na 4 diwrnod.

21.6 Nid yw Rheolau Sefydlog 21.2 a 21.3 yn gymwys i Orchmynion Cymhwysedd Deddfwriaethol arfaethedig na drafft o dan Reol Sefydlog 25 nac i is-ddeddfwriaeth sy'n ddarostyngedig i Weithdrefn Cynulliad Arbennig o dan Reol Sefydlog 28.

21.7 Caiff pwyllgor cyfrifol ystyried y canlynol a chyflwyno adroddiadau arnynt:

(i) unrhyw is-ddeddfwriaeth arall a osodir gerbron y Cynulliad ac eithrio is-ddeddfwriaeth sy'n ddarostyngedig i Weithdrefn Cynulliad Arbennig o dan Reol Sefydlog 28;

(ii) pa mor briodol yw darpariaethau mewn Mesurau Cynulliad arfaethedig ac mewn Biliau ar gyfer Deddfau Senedd y Deyrnas Unedig sy'n rhoi pwerau i wneud is-ddeddfwriaeth i Weinidogion Cymru, Prif Weinidog Cymru neu'r Cwnsler Cyffredinol;

(iii) canlyniadau gorchmynion drafft o dan Ran 1 o Ddeddf Diwygio Deddfwriaeth a Rheoliadau 2006 ar gyfer deddfwriaeth sy'n ddarostyngedig i ystyriaeth yn y Cynulliad;

(iv) defnydd Gweinidogion Cymru ar bwerau cychwyn;

(v) unrhyw fater deddfwriaethol gyffredinol ei natur sy'n ymwneud â chymhwysedd y Cynulliad neu gymhwysedd Gweinidogion Cymru; neu

(vi) deddfwriaeth ddrafft sy'n destun ymgynghoriad.

21.8 Caiff pwyllgor cyfrifol ystyried deddfwriaeth ddrafft yr Undeb Ewropeaidd sy'n ymwneud â materion o fewn cymhwysedd deddfwriaethol y Cynulliad neu â swyddogaethau Gweinidogion Cymru a'r Cwnsler Cyffredinol er mwyn ystyried a yw'n cydymffurfio ag egwyddor sybsidiaredd.

21.9 Os bydd pwyllgor cyfrifol yn credu nad yw deddfwriaeth ddrafft yr Undeb Ewropeaidd yn cydymffurfio ag egwyddor sybsidiaredd, caiff wneud sylwadau ysgrifenedig, ar ran y Cynulliad, i bwyllgor perthnasol Tŷ'r Cyffredin neu Dŷ'r Arglwyddi, a hynny er mwyn cynnwys y sylwadau hynny mewn resymedig i'w chyflwyno gan y pwyllgor hwnnw i awdurdodau perthnasol yr Undeb Ewropeaidd.

21.10 Os bydd pwyllgor cyfrifol yn gwneud sylwadau ysgrifenedig yn unol â Rheol Sefydlog 21.9, rhaid iddo osod copi o'r sylwadau ysgrifenedig hynny gerbron y Cynulliad.

21.11 Caiff pwyllgor cyfrifol, at ddiben galluogi arfer ei swyddogaethau o dan Reol Sefydlog 21.9 yn ystod unrhyw wythnos pan na fydd y Cynulliad yn cwrdd, ddirprwyo'r swyddogaethau hynny i gadeirydd y pwyllgor cyfrifol, a rhaid i'r cadeirydd hwnnw, os caiff y swyddogaethau hynny eu harfer, hysbysu'r pwyllgor cyfrifol am y ffaith honno cyn gynted â phosibl.

RHEOL SEFYDLOG 22 – Safonau Ymddygiad

Y Pwyllgor

22.1 Wrth gynnig cylchoedd gorchwyl pwyllgorau o dan Reol Sefydlog 16.2 neu 16.3, rhaid i'r Pwyllgor Busnes sicrhau bod pwyllgor (y cyfeirir ato yn Rheol Sefydlog 22 fel "y pwyllgor cyfrifol") sydd â chyfrifoldeb dros y swyddogaethau a bennir yn Rheol Sefydlog 22.

Swyddogaethau

22.2 Rhaid i'r pwyllgor cyfrifol:

(i) mewn perthynas ag unrhyw gŵyn a gyfeirir ato gan y Comisiynydd Safonau bod Aelod heb gydymffurfio:

(a) â Rheol Sefydlog 2;

(b) ag unrhyw benderfyniad gan y Cynulliad ynglŷn â buddiannau ariannol neu fuddiannau eraill yr Aelodau;

(c) â Rheol Sefydlog 5;

(ch) ag unrhyw benderfyniad gan y Cynulliad ynglŷn â safonau ymddygiad yr Aelodau;

(d) ag unrhyw god neu brotocol a wnaed o dan Reol Sefydlog 1.10 ac yn unol ag adran 36(6) o'r Ddeddf;

(dd) â Rheol Sefydlog 3; neu

(e) â Rheol Sefydlog 4;

ymchwilio i'r gŵyn, cyflwyno adroddiad arni ac, os yw'n briodol, argymell camau mewn perthynas â hi;

(iii) ystyried unrhyw faterion o egwyddor ynglŷn ag ymddygiad yr Aelodau yn gyffredinol;

(iii) goruchwylio'r trefniadau ar gyfer llunio Cofrestr Buddiannau'r Aelodau, y Cofnod o Gyflogaeth Aelodau'r Teulu Gyda Chymorth Arian y Comisiwn, y Cofnod o Amser y bydd Aelodau yn Ymwneud â Gweithgarwch Cofrestradwy a'r Cofnod o Aelodaeth o Gymdeithasau, a ffurf a chynnwys y Gofrestr a'r Cofnodion, a'r trefniadau ar gyfer cadw'r Gofrestr a'r Cofnodion a sicrhau eu bod yn hygyrch;

(iv) sefydlu a gosod gerbron y Cynulliad weithdrefnau ar gyfer ymchwilio i gŵynion o dan Reol Sefydlog 22.2(i).

Aelodaeth

22.3 Rhaid i'r Llywydd beidio â bod yn aelod o'r pwyllgor cyfrifol, ond mae gan y Llywydd hawl i gyflwyno papurau iddo, er mwyn tynnu sylw'r Pwyllgor at unrhyw ystyriaethau y mae'r Llywydd yn credu eu bod yn briodol.

22.4 Yn ddarostyngedig i Reol Sefydlog 22.5, ni chaniateir i Reol Sefydlog 17.48 fod yn gymwys i'r pwyllgor cyfrifol.

22.5 Os bydd aelod o'r pwyllgor cyfrifol yn destun cwyn o dan Reol Sefydlog 22.2(i), ni chaiff gymryd rhan yn ystyriaeth y pwyllgor cyfrifol ar y gŵyn. O dan amgylchiadau o'r fath, ac mewn perthynas â'r ystyriaeth ar y gŵyn o dan sylw yn unig, caiff Aelod arall o'r un grŵp gwleidyddol, sydd wedi'i enwebu ymlaen llaw gan y grŵp hwnnw, gymryd lle'r aelod hwnnw. Caiff yr Aelod a enwebwyd gymryd rhan yng nghyfarfodydd y pwyllgor cyfrifol i ystyried y gŵyn fel pe bai'n aelod o'r Pwyllgor. Ni chaiff Aelod gymryd lle mwy nag un aelod o'r pwyllgor cyfrifol mewn cyfarfod.

Cyfarfodydd

22.6 Rhaid i'r pwyllgor cyfrifol gyfarfod cyn gynted â phosibl ar ôl i gŵyn gael ei chyfeirio ato gan y Comisiynydd Safonau; ac ar adegau eraill fel y bydd y cadeirydd yn ei gynnull.

22.7 Caiff y pwyllgor cyfrifol gyfarfod yn gyhoeddus neu'n breifat, ond wrth ystyried cwyn, rhaid i'r Pwyllgor gyfarfod yn breifat oni bai ei fod yn penderfynu fel arall.

22.8 Rhaid caniatáu i unrhyw Aelod sy'n destun ymchwiliad gan y pwyllgor cyfrifol gyflwyno sylwadau i'r Pwyllgor ar lafar neu mewn ysgrifen a chaniateir i'r Aelod gael cwmni person arall mewn gwrandawiadau llafar (a gaiff gymryd rhan yn y trafodion gyda chaniatâd y cadeirydd, ond ni chaiff bleidleisio).

Adroddiadau

22.9 Os yw'r pwyllgor cyfrifol wedi ymchwilio i gŵyn a gyfeiriwyd ato gan y Comisiynydd Safonau, rhaid iddo gyflwyno adroddiad i'r Cynulliad cyn gynted â phosibl ar ôl cwblhau'r ymchwiliad.

22.10 Caiff adroddiad o dan Reol Sefydlog 22.9 gynnwys argymhelliad i geryddu Aelod am fethu â chydymffurfio ag unrhyw un o'r materion a gynhwysir yn Rheol Sefydlog 22.2(i).

22.11 Os caiff cynnig i ystyried adroddiad o dan Reol Sefydlog 22.9 ei gyflwyno gan aelod o'r pwyllgor cyfrifol, rhaid trefnu bod amser ar gael cyn gynted â phosibl i'r cynnig gael ei drafod. Ni chaniateir cyflwyno gwelliant i gynnig o'r fath.

RHEOL SEFYDLOG 23 – Deisebau'r Cyhoedd

Y Pwyllgor neu Bwyllgorau

23.1 Wrth gynnig cylchoedd gorchwyl pwyllgorau o dan Reol Sefydlog 16.2 neu 16.3, rhaid i'r Pwyllgor Busnes sicrhau bod y cyfrifoldeb dros y swyddogaethau a bennir yn Rheol Sefydlog 23 yn cael ei aseinio i bwyllgor neu bwyllgorau (y cyfeirir ato neu atynt yn Rheol Sefydlog 23 fel "pwyllgor cyfrifol").

Ffurf Deisebau

23.2 Rhaid i ddeiseb nodi'n glir:

(i) enw'r deisebydd, a gaiff fod yn berson unigol (heblaw Aelod), yn gorff corfforaethol neu'n gymdeithas anghorfforedig o bersonau;

(ii) cyfeiriad y deisebydd y dylai pob gohebiaeth ynghylch y ddeiseb gael ei hanfon iddo; a

(iii) enwau a chyfeiriadau unrhyw berson sy'n cefnogi'r ddeiseb.

23.3 Rhaid i'r Llywydd benderfynu ar briod ffurf deisebau a rhaid iddo gyhoeddi ei benderfyniadau.

Derbyniadwyedd Deisebau

23.4 Nid yw deiseb yn dderbyniadwy:

(i) os yw'n cynnwys llai na 10 llofnod;

(ii) os yw'n methu â chydymffurfio â Rheol Sefydlog 23.2 neu os nad yw yn y briod ffurf mewn ffordd arall;

(iii) os yw'n cynnwys iaith sy'n peri tramgwydd;

(iv) os yw'n gofyn i'r Cynulliad wneud unrhyw beth y mae'n eglur nad oes gan y Cynulliad bŵer i'w wneud; neu

(v) os yw yr un fath, neu i raddau helaeth yr un fath, â deiseb a gaewyd lai na blwyddyn yn gynt.

23.5 Nid yw Rheol Sefydlog 23.4(i) yn gymwys os yw'r deisebydd yn gorff corfforaethol neu'n gymdeithas anghorfforedig o bersonau.

23.6 Rhaid i'r Llywydd ystyried a phenderfynu mewn anghydfod a yw deiseb yn dderbyniadwy a rhaid iddo hysbysu'r deisebydd, cyn gynted ag y bo'n rhesymol ymarferol, am ei benderfyniad a'r rhesymau drosto.

23.7 Rhaid i'r Llywydd gyhoeddi cofrestr o'r penderfyniadau a wnaed o dan Reol Sefydlog 23.6.

Gweithredu ar Ddeiseb

23.8 Os yw deiseb yn dderbyniadwy, rhaid i'r Llywydd gyfeirio'r ddeiseb honno at bwyllgor cyfrifol.

23.9 Rhaid i'r pwyllgor cyfrifol:

(i) cyfeirio'r ddeiseb at y llywodraeth, unrhyw un arall o bwyllgorau'r Cynulliad neu unrhyw berson neu gorff arall iddynt hwythau gymryd unrhyw gamau y credant eu bod yn briodol;

(ii) cyflwyno adroddiad i'r Cynulliad; neu

(iii) cymryd unrhyw gamau eraill y mae'r pwyllgor yn credu eu bod yn briodol.

23.10 Rhaid i'r pwyllgor cyfrifol hysbysu'r deisebydd am unrhyw gamau a gymerwyd o dan Reol Sefydlog 23.9.

Cau Deisebau

23.11 Caiff pwyllgor cyfrifol gau deiseb ar unrhyw adeg.

23.12 Pan fydd pwyllgor cyfrifol yn cau deiseb, rhaid iddo hysbysu'r deisebydd fod y ddeiseb wedi'i chau a'i hysbysu am y rhesymau dros ei chau.

RHEOL SEFYDLOG 24 – Diffiniad o Aelod sy'n Gyfrifol am Ddeddfwriaeth

Cyffredinol

24.1 Mae Rheol Sefydlog 24 yn rhoi diffiniad o "Aelod sy'n gyfrifol" am eitem o ddeddfwriaeth.

24.2 Yn Rheol Sefydlog 24, ystyr "deddfwriaeth" yw

(i) Gorchmynion arfaethedig o dan Reol Sefydlog 25;

(ii) Gorchmynion drafft o dan Reol Sefydlog 25;

(iii) Mesurau arfaethedig o dan Reol Sefydlog 26.

Deddfwriaeth Llywodraeth

24.3 Cyfeirir at ddeddfwriaeth a osodir neu a gyflwynir gan aelod o'r llywodraeth fel "deddfwriaeth llywodraeth".

24.4 Yr Aelod sy'n gyfrifol am eitem o ddeddfwriaeth llywodraeth yw:

(i) yr aelod o'r llywodraeth a osododd neu a gyflwynodd y ddeddfwriaeth (neu, yn achos Gorchymyn drafft, yr aelod o'r llywodraeth a gyflwynodd y Gorchymyn arfaethedig y mae'r Gorchymyn drafft yn ymwneud ag ef);

(ii) aelod o'r llywodraeth sydd wedi'i awdurdodi gan Brif Weinidog Cymru;

(iii) aelod o'r llywodraeth sydd wedi'i awdurdodi yn rhinwedd Rheol Sefydlog 24.9 neu 24.16.

24.5 Ni chaiff Aelod sy'n peidio â bod yn aelod o'r llywodraeth barhau yn Aelod sy'n gyfrifol am ddeddfwriaeth llywodraeth.

Deddfwriaeth Pwyllgor

24.6 Cyfeirir at ddeddfwriaeth a osodir neu a gyflwynir gan bwyllgor fel "deddfwriaeth pwyllgor".

24.7 Yr Aelod sy'n gyfrifol am eitem o ddeddfwriaeth pwyllgor yw:

(i) yr aelod o'r pwyllgor sydd wedi'i awdurdodi gan y pwyllgor a osododd neu a gyflwynodd y ddeddfwriaeth (neu, yn achos Gorchymyn drafft, yr aelod o'r pwyllgor sydd wedi'i awdurdodi gan y pwyllgor a gyflwynodd y Gorchymyn arfaethedig y mae'r Gorchymyn drafft yn ymwneud ag ef); neu

(ii) os nad yw'r pwyllgor hwnnw yn bodoli mwyach a bod y Pwyllgor Busnes wedi pennu pwyllgor arall i fod yn gyfrifol am yr eitem honno o ddeddfwriaeth pwyllgor, aelod o'r pwyllgor arall hwnnw sydd wedi'i awdurdodi gan y pwyllgor arall hwnnw.

24.8 Nid yw awdurdodiad o dan Reol Sefydlog 24.7(i) na (ii) mewn grym mwyach os yw'r Aelod a awdurdodwyd felly yn peidio â bod yn aelod o'r pwyllgor.

24.9 Caiff pwyllgor, gyda chytundeb y llywodraeth, drosglwyddo eitem o ddeddfwriaeth pwyllgor i aelod o'r llywodraeth sydd wedi'i awdurdodi gan Brif Weinidog Cymru, ond dim ond â chytundeb (drwy benderfyniad unfrydol y sawl sy'n pleidleisio) y pwyllgor y cyfeirir ato yn Rheol Sefydlog 24.7(i) neu, os nad yw'r pwyllgor hwnnw'n bodoli mwyach, y pwyllgor a bennwyd gan y Pwyllgor Busnes o dan Reol Sefydlog 24.7(ii).

24.10 Pan fydd pwyllgor yn trosglwyddo eitem o ddeddfwriaeth pwyllgor i aelod o'r llywodraeth (yn unol â Rheol Sefydlog 24.9), mae'r eitem honno i'w hystyried, o hynny allan, fel eitem o ddeddfwriaeth llywodraeth.

Deddfwriaeth Comisiwn

24.11 Cyfeirir at ddeddfwriaeth a osodir neu a gyflwynir gan y Comisiwn fel "deddfwriaeth y Comisiwn".

24.12 Yr Aelod sy'n gyfrifol am eitem o ddeddfwriaeth Comisiwn yw'r aelod o'r Comisiwn sydd wedi'i awdurdodi gan y Comisiwn.

24.13 Nid yw awdurdodiad o dan Reol Sefydlog 24.12 mewn grym mwyach os yw'r Aelod a awdurdodwyd felly yn peidio â bod yn aelod o'r Comisiwn.

Deddfwriaeth Aelod

24.14 Cyfeirir at ddeddfwriaeth, nad yw naill ai'n ddeddfwriaeth llywodraeth, yn ddeddfwriaeth pwyllgor nac yn ddeddfwriaeth Comisiwn, fel "deddfwriaeth Aelod".

24.15 Yr Aelod sy'n gyfrifol am eitem o ddeddfwriaeth Aelod yw:

(i) yr Aelod a osododd neu a gyflwynodd y ddeddfwriaeth, neu a gafodd cytundeb i gyflwyno neu osod y ddeddfwriaeth o dan Reol Sefydlog 25.30 neu Reol Sefydlog 26.91 (neu, yn achos Gorchymyn drafft, yr Aelod a gyflwynodd y Gorchymyn arfaethedig y mae'r Gorchymyn drafft yn ymwneud ag ef);

(ii) Aelod arall sydd wedi'i awdurdodi gan yr Aelod o dan Reol Sefydlog 24.15(i), drwy gyfrwng datganiad i'r perwyl hwnnw a osodwyd gan yr Aelod hwnnw; neu

(iii) os na wneir awdurdodiad o'r fath, unrhyw Aelod sydd wedi'i awdurdodi gan y Cynulliad.

24.16 Caiff Aelod drosglwyddo eitem o ddeddfwriaeth Aelod i aelod o'r llywodraeth sydd wedi'i awdurdodi gan Brif Weinidog Cymru, drwy gyfrwng datganiad i'r perwyl hwnnw a osodwyd gan yr Aelod hwnnw.

24.17 Pan fydd Aelod yn trosglwyddo eitem o ddeddfwriaeth Aelod i Aelod o'r llywodraeth (yn unol â Rheol Sefydlog 24.16), mae'r eitem honno i'w chyfrif, o hynny allan, fel eitem o ddeddfwriaeth llywodraeth.

RHEOL SEFYDLOG 25 – Gorchmynion Cymhwysedd Deddfwriaethol

Cyffredinol

25.1 Mae Rheol Sefydlog 25 yn gymwys i Orchmynion yn y Cyfrin Gyngor o fewn ystyr adran 95 o'r Ddeddf yn unig.

25.2 Mae "Gorchymyn arfaethedig" yn gynnig ar gyfer Gorchymyn yn y Cyfrin Gyngor sydd i fod yn destun gwaith craffu o dan Reolau Sefydlog 25.4 i 25.11.

25.3 Mae "Gorchymyn drafft" yn Orchymyn drafft yn y Cyfrin Gyngor sydd i fod yn destun cymeradwyaeth y Cynulliad o dan Reol Sefydlog 25.15.

Ffurf Gorchmynion Arfaethedig a Sut i'w Gosod

25.4 Yn ddarostyngedig i Reolau Sefydlog 25.25 i 25.34, caniateir i Orchymyn arfaethedig gael ei osod ar unrhyw ddiwrnod gwaith yn ystod wythnos eistedd.

25.5 Ar yr un pryd ag y bydd yr Aelod sy'n gyfrifol yn gosod Gorchymyn arfaethedig o dan Reol Sefydlog 25.4, rhaid iddo osod Memorandwm Esboniadol hefyd.

25.6 Rhaid peidio â gosod Gorchymyn arfaethedig oni bai ei fod ar y ffurf briodol yn unol ag unrhyw benderfyniadau a wnaed gan y Llywydd.

Ystyriaeth Fanwl ar Orchymyn Arfaethedig

25.7 Rhaid i'r Pwyllgor Busnes naill ai:

(i) cyfeirio'r Gorchymyn arfaethedig i gael ei ystyried yn fanwl at bwyllgor cyfrifol sydd i'w sefydlu yn unol â Rheol Sefydlog 16.1 (y cyfeirir ato yn Rheol Sefydlog 25 fel "y pwyllgor cyfrifol"); neu

(ii) cynnig yn y cyfarfod llawn na ddylid cael ystyriaeth fanwl ar y Gorchymyn arfaethedig.

25.8 Rhaid i'r pwyllgor cyfrifol ystyried y Gorchymyn arfaethedig a chyflwyno adroddiad arno.

25.9 Rhaid i'r Pwyllgor Busnes sefydlu a chyhoeddi amserlen ar gyfer ystyriaeth y pwyllgor cyfrifol ar Orchymyn arfaethedig a chaiff wneud newidiadau wedyn yn yr amserlen honno fel y gwêl yn dda ond rhaid iddo roi rhesymau dros y newidiadau hynny.

25.10 Os derbynnir cynnig o dan Reol Sefydlog 25.7(ii), caiff yr Aelod sy'n gyfrifol am Orchymyn arfaethedig gyflwyno Gorchymyn drafft, sydd ym marn y Llywydd, yn cyfeirio at y Gorchymyn arfaethedig, o dan Reol Sefydlog 25.12.

25.11 Os gwneir cynnig o dan Reol Sefydlog 25.7(ii) ond y'i gwrthodir, rhaid i'r Pwyllgor Busnes gyfeirio'r Gorchymyn arfaethedig i gael ei ystyried yn fanwl

at bwyllgor cyfrifol sydd i'w sefydlu yn unol â Rheol Sefydlog 16.1 (y cyfeirir ato yn Rheol Sefydlog 25 fel "y pwyllgor cyfrifol").

Cyflwyno Gorchymyn Drafft

25.12 Caniateir i Orchymyn drafft gael ei gyflwyno drwy gael ei osod ar ddiwrnod gwaith yn ystod wythnos eistedd, ar yr amod:

(i) bod y Gorchymyn drafft yn cael ei gyflwyno yn unol â Rheol Sefydlog 25.10;

(ii) bod pwyllgor wedi cyflwyno adroddiad ar Orchymyn arfaethedig y mae'r Gorchymyn drafft yn ymwneud ag ef yn unol â Rheol Sefydlog 25.8; neu

(iii) nad oes pwyllgor wedi cyflwyno adroddiad felly o fewn yr amserlen a osodwyd gan y Pwyllgor Busnes yn unol â Rheol Sefydlog 25.9.

Y Memorandwm Esboniadol i Gyd-fynd â Gorchymyn Drafft

25.13 Ar yr un pryd ag y bydd yr Aelod sy'n gyfrifol amdano yn cyflwyno Gorchymyn drafft, rhaid gosod Memorandwm Esboniadol.

25.14 Rhaid i'r Memorandwm Esboniadol gynnwys:

(i) esboniad o sut yr ystyriwyd yr argymhellion a wnaed gan unrhyw bwyllgor yn y Cynulliad, unrhyw bwyllgor yn Nhŷ'r Cyffredin neu Dŷ'r Arglwyddi, neu unrhyw gyd-bwyllgor rhwng dau Dŷ Senedd San Steffan; a

(ii) y rhesymau am unrhyw wahaniaethau arwyddocaol rhwng y Gorchymyn drafft a'r Gorchymyn arfaethedig y mae'n ymwneud ag ef.

Yr Ystyriaeth Derfynol

25.15 Heb fod yn hwyrach na 40 diwrnod gwaith ar ôl i Orchymyn drafft gael ei gyflwyno, rhaid i'r Cynulliad ystyried cynnig gan yr Aelod sy'n gyfrifol amdano y dylai'r Gorchymyn drafft gael ei gymeradwyo.

25.16 Caiff cynnig a wneir o dan Reol Sefydlog 25.15 ei ystyried heb fod yn gynharach na deg diwrnod gwaith ar ôl i'r Gorchymyn drafft gael ei gyflwyno (heb gyfrif dyddiau gwaith mewn wythnos pan na fydd y Cynulliad yn eistedd), oni bai bod y Pwyllgor Busnes yn cytuno fel arall ar ôl ymgynghori â'r pwyllgor cyfrifol.

25.17 Ni chaniateir cyflwyno gwelliant i gynnig o dan Reol Sefydlog 25.15:

(i) os na fyddai'n glir ar sail penderfyniad gan y Cynulliad i gymeradwyo'r cynnig fel y'i diwygiwyd gan welliant o'r fath fod y Cynulliad wedi cymeradwyo'r Gorchymyn drafft; neu

(ii) os yw'n ceisio diwygio'r Gorchymyn drafft.

25.18 Ni chaniateir gwneud gwelliannau i Orchymyn drafft.

Cyhoeddi Hysbysiad Gwrthod

25.19 Cyn gynted ag y bo'n rhesymol ymarferol, rhaid i'r Llywydd gyhoeddi unrhyw hysbysiad a osodir yn unol ag adran 95(8) o'r Ddeddf.

Tynnu Gorchymyn Arfaethedig neu Orchymyn Drafft yn ôl

25.20 Caniateir i Orchymyn arfaethedig neu Orchymyn drafft gael ei dynnu'n ôl ar unrhyw adeg gan yr Aelod sy'n gyfrifol amdano, ac eithrio yn achos Gorchymyn arfaethedig pwyllgor neu Orchymyn drafft pwyllgor, pryd y mae'n rhaid yn gyntaf i'r Aelod sy'n gyfrifol amdano sicrhau cytundeb (drwy benderfyniad unfrydol y sawl sy'n pleidleisio) y pwyllgor cyn tynnu'r Gorchymyn yn ôl.

Gorchymyn Arfaethedig neu Orchymyn Drafft yn Methu

25.21 Mae Gorchymyn arfaethedig neu Orchymyn drafft yn methu pan gaiff y Cynulliad ei ddiddymu.

25.22 Bydd cymeradwyaeth i osod Gorchymyn arfaethedig yn unol â Rheol Sefydlog 25.30 yn peidio â bod pan gaiff y Cynulliad ei ddiddymu.

25.23 Mae Gorchymyn arfaethedig yn methu os yw'r Gorchymyn drafft y mae'n ymwneud ag ef yn methu neu'n cael ei gymeradwyo.

25.24 Mae Gorchymyn drafft yn methu os na chaiff ei gymeradwyo gan y Cynulliad.

Gorchmynion Arfaethedig Pwyllgor a Gorchmynion Drafft Pwyllgor

25.25 Caiff unrhyw bwyllgor:

(i) gosod Gorchymyn arfaethedig pwyllgor sy'n ymwneud â'i gylch gorchwyl; neu

(ii) yn ddarostyngedig i Reol Sefydlog 25.12, gyflwyno Gorchymyn drafft sy'n ymwneud â'i gylch gorchwyl.

Gorchmynion Arfaethedig Aelod a Gorchmynion Drafft Aelod

25.26 Mae Rheolau Sefydlog 25.27 i 25.34 yn gymwys i Orchmynion arfaethedig Aelod a Gorchmynion drafft Aelod yn unig.

25.27 O dro i dro rhaid i'r Llywydd gynnal balot i benderfynu ar enw Aelod, ac eithrio aelod o'r llywodraeth, a gaiff ofyn cytundeb i osod Gorchymyn arfaethedig Aelod o dan Reol Sefydlog 25.30.

25.28 Rhaid i'r Llywydd gynnwys yn y balot enwau'r holl Aelodau hynny sydd wedi gwneud cais am gael eu cynnwys ac sydd wedi darparu Gorchymyn arfaethedig amlinellol a Memorandwm Esboniadol.

25.29 Ni chaiff Aelod sydd wedi cael cytundeb i osod Gorchymyn arfaethedig o'r blaen yn y Cynulliad hwnnw wneud cais i gael ei gynnwys yn y balot.

25.30 O fewn 25 diwrnod gwaith i ddyddiad y balot, caiff Aelod sy'n llwyddo mewn balot gyflwyno cynnig bod y Cynulliad yn cytuno y caiff yr Aelod gyflwyno Gorchymyn arfaethedig, a hynny er mwyn rhoi'r Gorchymyn arfaethedig amlinellol y mae'n ymwneud ag ef ar waith, a Memorandwm Esboniadol.

25.31 Ni chaniateir gwneud gwelliannau i gynnig o dan Reol Sefydlog 25.30.

25.32 Rhaid trefnu bod amser ar gael i drafod cynnig a gyflwynir o dan Reol Sefydlog 25.30 o fewn 35 diwrnod gwaith i ddyddiad y balot (a hynny heb gyfrif dyddiau gwaith mewn wythnos pan na fydd y Cynulliad yn eistedd).

25.33 Oni dderbynnir cynnig o dan Reol Sefydlog 25.30, rhaid peidio â chymryd dim rhagor o drafodion ar y Gorchymyn arfaethedig.

25.34 Os gwrthodir cynnig o dan Reol Sefydlog 25.30, ni chaiff Aelod ymuno ag unrhyw falot a gynhelir o dan Reol Sefydlog 25.27 am gyfnod o chwe mis ar ôl gwrthod y cynnig os yw'r Gorchymyn arfaethedig y mae'n bwriadu ei osod, ym marn y Llywydd, yn ceisio rhoi yr un cymhwysedd deddfwriaethol, neu yr un cymhwysedd deddfwriaethol i raddau helaeth, â'r Gorchymyn arfaethedig y cyfeiriwyd ato yn y cynnig a wrthodwyd.

RHEOL SEFYDLOG 26 – Mesurau Cynulliad

Ffurf Mesurau Arfaethedig a Sut i'w Cyflwyno

26.1 Yn ddarostyngedig i Reolau Sefydlog 26.80 i 26.94 caniateir i Fesur arfaethedig gael ei gyflwyno ar ddiwrnod gwaith mewn wythnos eistedd.

26.2 Rhaid i Fesur arfaethedig gael ei gyflwyno drwy gael ei osod.

26.3 Rhaid peidio â gosod Mesur arfaethedig oni bai ei fod ar y ffurf briodol yn unol ag unrhyw benderfyniadau a wnaed gan y Llywydd.

26.4 Pan gyflwynir Mesur arfaethedig, rhaid cael datganiad Cymraeg a Saesneg gan y Llywydd i gyd-fynd ag ef a rhaid i'r datganiad hwnnw:

(i) nodi a fyddai darpariaethau'r Mesur arfaethedig, ym marn y Llywydd, o fewn cymhwysedd deddfwriaethol y Cynulliad; a

(ii) nodi unrhyw ddarpariaethau na fyddent, ym marn y Llywydd, o fewn cymhwysedd deddfwriaethol y Cynulliad a'r rhesymau dros y farn honno.

26.5 Rhaid i Fesur arfaethedig gael ei gyflwyno yn Gymraeg a Saesneg ac eithrio yn yr achosion canlynol:

(i) os yw'r Aelod sy'n gyfrifol amdano yn datgan mewn ysgrifen, mewn perthynas â Mesur arfaethedig llywodraeth, na fyddai, am resymau penodedig, yn briodol o dan yr amgylchiadau neu yn rhesymol ymarferol i'r Mesur gael ei gyflwyno yn y ddwy iaith; neu

(ii) os nad yw gwneud hynny yn cyd-fynd â phenderfyniadau a gyhoeddwyd gan y Llywydd o dan Reol Sefydlog 26.3.

Dogfennau i Gyd-fynd â Mesur Arfaethedig

26.6 Ar yr un pryd ag y bydd yr Aelod sy'n gyfrifol yn cyflwyno Mesur arfaethedig, rhaid iddo osod Memorandwm Esboniadol y mae'n rhaid iddo:

(i) datgan y byddai darpariaethau'r Mesur arfaethedig, ym marn yr Aelod, o fewn cymhwysedd deddfwriaethol y Cynulliad;

(ii) nodi amcanion polisi y Mesur arfaethedig;

(iii) nodi a gafodd ffyrdd eraill o wireddu'r amcanion polisi eu hystyried ac, os felly, pam y cafodd yr ymagwedd a gymerir yn y Mesur arfaethedig ei mabwysiadu;

(iv) nodi'r ymgynghori a gafwyd, os cafwyd unrhyw ymgynghori o gwbl, ar y canlynol:

(a) amcanion polisi y Mesur arfaethedig a'r ffyrdd o'u gwireddu; a

(b) manylion y Mesur arfaethedig,

ynghyd â chrynodeb o ddeilliant yr ymgynghori hwnnw;

(v) crynhoi yn wrthrychol yr hyn y bwriedir i bob un o ddarpariaethau'r Mesur arfaethedig ei wneud (i'r graddau y mae angen esbonio hynny neu y mae angen cyflwyno sylwadau ar hynny) a rhoi'r wybodaeth arall sy'n angenrheidiol i esbonio effaith y Mesur arfaethedig;

(vi) nodi'r amcangyfrifon gorau o'r canlynol:

(a) y costau gweinyddol gros, y costau cydymffurfio gros a'r costau gros eraill y byddai darpariaethau'r Mesur arfaethedig yn arwain atynt;

(b) dros ba gyfnodau amser y disgwylid i'r costau hynny godi; ac

(c) ar bwy y byddai'r costau'n syrthio;

(vii) os yw'r Mesur arfaethedig yn cynnwys unrhyw ddarpariaeth sy'n rhoi pŵer i wneud is-ddeddfwriaeth, nodi mewn perthynas â phob darpariaeth o'r fath:

(a) y person neu'r corff y rhoddir y pwer iddo ac ym mha fodd y mae'r pŵer i gael ei arfer;

(b) pam y bernir ei bod yn briodol dirprwyo'r pŵer; ac

(c) y weithdrefn Cynulliad (os oes un) y mae'r is-ddeddfwriaeth a wnaed neu sydd i'w gwneud wrth arfer y pŵer i ddod odani, a pham y barnwyd ei bod yn briodol ei gosod o dan y weithdrefn honno (ac nid ei gosod o dan unrhyw weithdrefn arall); ac

(viii) os yw'r Mesur arfaethedig yn cynnwys unrhyw ddarpariaeth sy'n codi gwariant ar Gronfa Gyfunol Cymru, ymgorffori adroddiad gan yr Archwilydd Cyffredinol sy'n nodi ei farn ef ar a yw'r tâl yn briodol neu beidio.

Yr Amserlen ar gyfer Ystyried Mesur Arfaethedig

26.7 Rhaid i'r Pwyllgor Busnes sefydlu a chyhoeddi amserlen ar gyfer ystyried Mesur arfaethedig, ac eithrio unrhyw gyfnod a gymerir yn y cyfarfod llawn (y mae'n rhaid ei drefnu o dan ddarpariaethau Rheolau Sefydlog 11.12 neu 11.7(ii), yn ôl fel y digwydd).

26.8 Caiff y Pwyllgor Busnes wneud unrhyw newidiadau dilynol mewn amserlen a sefydlwyd o dan Reol Sefydlog 26.7 ag y gwêl yn dda ond rhaid iddo roi rhesymau dros y newidiadau hynny.

Cyfnod 1: Ystyried yr Egwyddorion Cyffredinol

26.9 Pan fydd Mesur arfaethedig wedi'i gyflwyno, rhaid i'r Pwyllgor Busnes benderfynu a ddylid cyfeirio'r ystyriaeth ar yr egwyddorion cyffredinol at bwyllgor cyfrifol (y cyfeirir ato yn Rheol Sefydlog 26 fel "y pwyllgor cyfrifol") a sefydlwyd o dan Reol Sefydlog 16.1 neu beidio.

26.10 Os bydd y Pwyllgor Busnes yn cytuno o dan Reol Sefydlog 26.9 i gyfeirio'r Mesur arfaethedig at bwyllgor cyfrifol, rhaid i'r pwyllgor cyfrifol hwnnw ystyried egwyddorion cyffredinol y Mesur arfaethedig a chyflwyno adroddiad arnynt.

26.11 Heb fod yn gynharach na phum diwrnod gwaith ar ôl naill ai:

(i) i bwyllgor cyfrifol gyflwyno adroddiad ar egwyddorion cyffredinol y Mesur; neu

(ii) y dyddiad cau erbyn pryd y mae'n ofynnol i'r pwyllgor cyfrifol gyflwyno adroddiad,

caiff yr Aelod sy'n gyfrifol am y Mesur arfaethedig gynnig y dylai'r Cynulliad gytuno ar egwyddorion cyffredinol y Mesur arfaethedig.

26.12 Os bydd y Pwyllgor Busnes yn penderfynu peidio â chyfeirio'r ystyriaeth ar yr egwyddorion cyffredinol at bwyllgor cyfrifol, caiff yr Aelod sy'n gyfrifol amdano gynnig y dylai'r Cynulliad gytuno ar egwyddorion cyffredinol y Mesur arfaethedig.

26.13 Os bydd y Cynulliad yn cytuno ar egwyddorion cyffredinol y Mesur arfaethedig o dan Reolau Sefydlog 26.11, 26.12, 26.83 neu 26.102, mae'r Mesur arfaethedig yn symud ymlaen i Gyfnod 2.

26.14 Os na fydd y Cynulliad yn cytuno ar egwyddorion cyffredinol y Mesur arfaethedig o dan Reolau Sefydlog 26.11, 26.12, 26.83 neu 26.102, mae'r Mesur arfaethedig yn methu.

26.15 Mae Cyfnod 1 ar ben pan gytunir ar egwyddorion cyffredinol y Mesur arfaethedig neu pan fydd y Mesur arfaethedig yn methu o dan Gyfnod 1.

Cyfnod 2: Ystyriaeth Fanwl y Pwyllgor

26.16 Mae Cyfnod 2 yn dechrau ar y diwrnod gwaith cyntaf ar ôl i Gyfnod 1 ddod i ben.

26.17 Rhaid i 15 diwrnod gwaith o leiaf fynd heibio rhwng dechrau Cyfnod 2 a dyddiad cyfarfod cyntaf y bydd y pwyllgor cyfrifol yn ystyried gwelliannau i'r Mesur arfaethedig.

26.18 Os yw'r Cynulliad wedi cytuno ar egwyddorion cyffredinol y Mesur arfaethedig, rhaid i'r Pwyllgor Busnes:

(i) cyfeirio'r Mesur arfaethedig yn ôl at y pwyllgor cyfrifol ar gyfer trafodion Cyfnod 2;

(ii) cyfeirio'r Mesur arfaethedig at bwyllgor cyfrifol ar gyfer trafodion Cyfnod 2 os cytunodd y Pwyllgor Busnes o dan Reol Sefydlog 26.9 i beidio â chyfeirio'r ystyriaeth ar yr egwyddorion cyffredinol at bwyllgor cyfrifol; neu

(iii) cynnig, drwy gyfrwng cynnig yn y cyfarfod llawn, y dylai trafodion Cyfnod 2 gael eu hystyried gan Bwyllgor o'r Cynulliad cyfan i'w gadeirio gan y Llywydd. Dim ond er mwyn arfer pleidlais fwrw yn unol â Rheol Sefydlog 6.20 y caniateir i'r Llywydd neu'r Dirprwy bleidleisio mewn trafodion o'r fath.

26.19 Caniateir i Fesur arfaethedig gael ei ddiwygio yn nhrafodion Cyfnod 2.

26.20 Caniateir i welliannau i'w hystyried yn nhrafodion Cyfnod 2 gael eu cyflwyno gan unrhyw Aelod o'r diwrnod cyntaf y bydd Cyfnod 2 yn dechrau.

26.21 Mae'r gwelliannau i'w gwaredu yn y drefn y mae'r adrannau a'r atodlenni y maent yn cyfeirio atynt yn codi yn y Mesur arfaethedig, oni bai bod y pwyllgor sy'n ystyried trafodion Cyfnod 2 wedi penderfynu fel arall.

26.22 Dim ond Aelod sy'n aelod o'r pwyllgor sy'n ystyried trafodion Cyfnod 2 a gaiff gymryd rhan yn y trafodion hynny er mwyn:

(i) cynnig gwelliant neu ofyn am gytundeb i dynnu gwelliant yn ôl; neu

(ii) pleidleisio.

26.23 Caniateir i welliant, a gyflwynir gan Aelod nad yw'n aelod o'r pwyllgor sy'n ystyried trafodion Cyfnod 2, gael ei gynnig gan aelod o'r pwyllgor.

26.24 Os cyflwynir gwelliant i adran o'r Mesur arfaethedig neu atodlen iddo, pan fydd y gwelliant olaf i'r adran neu'r atodlen honno wedi'i waredu, rhaid barnu bod y pwyllgor wedi cytuno ar yr adran neu'r atodlen honno fel y'i diwygiwyd at ddibenion trafodion Cyfnod 2.

26.25 Os na chyflwynir gwelliant i adran o'r Mesur arfaethedig neu atodlen iddo, bernir bod y pwyllgor wedi cytuno ar yr adran neu'r atodlen honno at ddibenion trafodion Cyfnod 2.

26.26 Mae Cyfnod 2 ar ben pan fydd y gwelliant olaf wedi'i gwblhau neu pan fernir bod yr adran neu'r atodlen olaf wedi'i chytuno, pa un bynnag yw'r olaf.

26.27 Os caiff Mesur arfaethedig ei ddiwygio yn nhrafodion Cyfnod 2 i fewnosod adran neu atodlen, neu i newid yn sylweddol ar unrhyw ddarpariaeth bresennol, caiff y pwyllgor sy'n ystyried trafodion Cyfnod 2 ofyn i'r Aelod sy'n gyfrifol amdano baratoi Memorandwm Esboniadol diwygiedig.

26.28 Rhaid i unrhyw Femorandwm Esboniadol diwygiedig y gofynnir amdano o dan Reol Sefydlog 26.27 gael ei osod o leiaf bum diwrnod gwaith cyn dyddiad cyfarfod cyntaf y Cynulliad sy'n ystyried trafodion Cyfnod 3.

Cyfnod 3: Ystyriaeth Fanwl gan y Cynulliad

26.29 Mae Cyfnod 3 yn dechrau ar y diwrnod gwaith cyntaf ar ôl i Gyfnod 2 ddod i ben.

26.30 Rhaid i 15 diwrnod gwaith o leiaf fynd heibio rhwng dechrau Cyfnod 3 a dyddiad cyfarfod cyntaf y Cynulliad sy'n ystyried trafodion Cyfnod 3.

26.31 Rhaid i drafodion Cyfnod 3 ar Fesur arfaethedig gael eu hystyried gan y Cynulliad mewn cyfarfod llawn.

26.32 Caniateir i Fesur arfaethedig gael ei ddiwygio yn nhrafodion Cyfnod 3.

26.33 Caniateir i welliannau i'w hystyried yn nhrafodion Cyfnod 3 gael eu cyflwyno gan unrhyw Aelod o'r diwrnod cyntaf y bydd Cyfnod 3 yn dechrau.

26.34 Caiff y Llywydd ddethol y gwelliannau hynny yr ymdrinnir â hwy yn nhrafodion Cyfnod 3.

26.35 O dan amgylchiadau eithriadol, caiff y Llywydd dderbyn gwelliant yn nhrafodion Cyfnod 3 y rhoddwyd llai o hysbysiad ohono na'r hyn sy'n ofynnol o dan Reol Sefydlog 26.59. Cyfeirir at welliant o'r fath fel "gwelliant hwyr".

26.36 Mae'r gwelliannau i gael eu gwaredu yn y drefn y mae'r adrannau a'r atodlenni y maent yn cyfeirio atynt yn codi yn y Mesur arfaethedig, oni bai bod y Cynulliad wedi penderfynu fel arall drwy gynnig gan y Gweinidog sy'n gyfrifol am fusnes y llywodraeth neu'r Pwyllgor Busnes (yn unol â Rheolau Sefydlog 11.12 neu 11.7(ii) yn ôl fel y digwydd).

26.37 Drwy gynnig gan y Gweinidog sy'n gyfrifol am fusnes y llywodraeth neu gan y Pwyllgor Busnes (yn unol â Rheolau Sefydlog 11.12 neu 11.7(ii) yn ôl fel y digwydd), caiff y Cynulliad gytuno ar un neu fwy o derfynau amser sydd i fod yn gymwys mewn dadleuon ar welliannau (fel y maent wedi'u grwpio gan y Llywydd).

26.38 Os derbynnir cynnig o dan Reol Sefydlog 26.37, rhaid i'r dadleuon ar y grwpiau hynny o welliannau gael eu gorffen erbyn y terfynau amser a bennwyd yn y cynnig, ac eithrio i'r graddau y mae'r Llywydd yn barnu eu bod yn angenrheidiol:

(i) am fod peidio â chynnig gwelliant wedi arwain at newid trefn trafod y grwpiau; neu

(ii) i atal unrhyw ddadl ar grŵp o welliannau sydd eisoes wedi dechrau pan gyrhaeddir y terfyn amser rhag cael ei chwtogi'n afresymol.

26.39 Pan fydd yr holl welliannau a ddetholwyd yng Nghyfnod 3 wedi'u gwaredu, caiff yr Aelod sy'n gyfrifol, neu unrhyw aelod o'r llywodraeth, heb hysbysiad, gynnig bod y Cynulliad yn ystyried rhagor o welliannau mewn trafodion Cyfnod 3 pellach. Ni chaniateir trafod cynnig o'r fath na'i ddiwygio.

26.40 Os derbynnir cynnig o dan Reol Sefydlog 26.39, caiff yr Aelod sy'n gyfrifol am y Mesur arfaethedig, neu unrhyw aelod o'r llywodraeth, gyflwyno gwelliannau i'r Mesur arfaethedig i'w cynnig yn y trafodion Cyfnod 3 pellach.

26.41 Yn ychwanegol at feini prawf Rheol Sefydlog 26.61, dim ond os ydynt wedi'u bwriadu i egluro darpariaeth mewn Mesur arfaethedig (gan gynnwys sicrhau cysondeb rhwng y testun Cymraeg a'r testun Saesneg) neu i weithredu ymrwymiadau a roddwyd yn nhrafodion cynharach Cyfnod 3 y mae gwelliannau o dan Reol Sefydlog 26.40 yn dderbyniadwy.

26.42 Os cyflwynir gwelliant i adran o'r Mesur arfaethedig neu atodlen iddo, pan fydd y gwelliant olaf i'r adran neu'r atodlen honno wedi'i waredu, rhaid barnu bod y Cynulliad wedi derbyn yr adran neu'r atodlen honno fel y'i diwygiwyd at ddibenion trafodion Cyfnod 3.

26.43 Os na chyflwynir gwelliant i adran o'r Mesur arfaethedig neu atodlen iddo, bernir bod y Cynulliad wedi derbyn yr adran neu'r atodlen honno at ddibenion trafodion Cyfnod 3.

26.44 Mae Cyfnod 3 ar ben pan fydd y gwelliant olaf wedi'i waredu neu pan fernir bod yr adran neu'r atodlen olaf wedi'i derbyn, pa un bynnag yw'r olaf.

Y Cyfnod Adrodd

26.45 Unwaith y bydd Cyfnod 3 ar ben yn unol â Rheol Sefydlog 26.44, caiff yr Aelod sy'n gyfrifol, heb hysbysiad, gynnig bod y Cynulliad yn ystyried gwelliannau yn y Cyfnod Adrodd. Caniateir trafod cynnig o'r fath ond ni chaniateir ei ddiwygio.

26.46 Mae Rheolau Sefydlog 26.29 i 26.44 yn gymwys i drafodion y Cyfnod Adrodd. Dylid dehongli cyfeiriadau at "Cyfnod 3" a "Cyfnod 3 pellach" yn gyfeiriadau at "y Cyfnod Adrodd" a "y Cyfnod Adrodd pellach" yn unol â hynny.

Cyfnod 4: Y Cyfnod Terfynol

26.47 Yn ddarostyngedig i Reol Sefydlog 26.50, yn union ar ôl cwblhau trafodion Cyfnod 3, neu drafodion y Cyfnod Adrodd os y'u cynhaliwyd, caiff unrhyw Aelod gynnig heb hysbysiad fod y Mesur arfaethedig yn cael ei basio.

26.48 Os na wneir cynnig o dan Reol Sefydlog 26.47, neu os gwneir cynnig o dan y Rheol Sefydlog honno ond ni chymerir penderfyniad arno, rhaid i'r llywodraeth neu'r Pwyllgor Busnes benderfynu (o dan Reol Sefydlog 11.12 neu 11.7(ii) yn ôl fel y digwydd) pryd y caiff y cynnig bod y Mesur arfaethedig yn cael ei basio ei ystyried yn y cyfarfod llawn.

26.49 Ni chaniateir gwneud gwelliannau i gynnig y dylai Mesur arfaethedig gael ei basio.

26.50 Ni chaniateir gwneud cynnig bod Mesur arfaethedig yn cael ei basio oni bai bod testun y Mesur arfaethedig ar gael yn Gymraeg ac yn Saesneg.

26.51 Ni chaniateir gwneud cynnig o dan Reol Sefydlog 12.31(ii) mewn unrhyw drafodion Cyfnod 4.

Ailystyried Mesurau Arfaethedig a Basiwyd

26.52 Ar ôl i'r Mesur arfaethedig gael ei basio, caiff unrhyw Aelod wneud cynnig y dylai'r Cynulliad ailystyried y Mesur arfaethedig, neu unrhyw ddarpariaeth ynddo:

(i) os oes cwestiwn wedi'i gyfeirio at y Goruchaf Lys o dan adran 99 o'r Ddeddf;

(ii) os oes cyfeiriad i gael dyfarniad rhagarweiniol (o fewn ystyr adran 100(1)(b) o'r Ddeddf) wedi'i wneud gan y Goruchaf Lys mewn cysylltiad â'r cyfeiriad hwnnw; a

(iii) os nad yw'r naill gyfeiriad na'r llall wedi'i benderfynu neu wedi'i waredu fel arall.

26.53 Caiff unrhyw Aelod wneud cynnig y dylai'r Cynulliad ailystyried y Mesur arfaethedig:

(i) os bydd y Goruchaf Lys yn penderfynu na fyddai'r Mesur arfaethedig neu unrhyw ddarpariaeth ynddo o fewn cymhwysedd deddfwriaethol y Cynulliad; neu

(ii) os gwneir gorchymyn mewn perthynas â'r Mesur arfaethedig o dan adran 101 o'r Ddeddf.

26.54 Rhaid i'r trafodion yn y Cyfnod Ailystyried gael eu hystyried gan y Cynulliad mewn cyfarfod llawn.

26.55 Ni chaniateir gwneud gwelliannau i Fesur arfaethedig yn y Cyfnod Ailystyried oni bai bod y gwelliannau, yn ychwanegol at feini prawf Rheol Sefydlog 26.61, ac ym marn y Llywydd, wedi'u bwriadu dim ond i ddatrys y mater sy'n destun y canlynol:

(i) y cyfeiriad i gael dyfarniad rhagarweiniol;

(ii) penderfyniad y Goruchaf Lys; neu

(iii) y Gorchymyn o dan adran 101 o'r Ddeddf.

26.56 Caiff unrhyw Aelod gynnig bod y Cynulliad yn cymeradwyo Mesur arfaethedig a ddiwygiwyd wrth gael ei ailystyried. Ni chaniateir gwneud gwelliannau i gynnig o'r fath.

Darpariaethau Cyffredinol mewn Perthynas â Gwelliannau i Fesurau Arfaethedig

26.57 Mae Rheolau Sefydlog 26.58 i 26.66 yn gymwys i welliannau yn nhrafodion Cyfnod 2, trafodion Cyfnod 3, trafodion y Cyfnod Adrodd, neu yn y Cyfnod Ailystyried.

26.58 Rhaid i'r Llywydd benderfynu ar ffurf briodol gwelliannau i Fesur arfaethedig.

26.59 Ni chaniateir ystyried gwelliant, ac eithrio gwelliant hwyr, oni bai ei fod wedi'i gyflwyno bum diwrnod gwaith cyn iddo gael ei ystyried.

26.60 Caiff unrhyw Aelod ychwanegu ei enw i welliant (ac eithrio gwelliant hwyr) drwy hysbysu'r Clerc ar unrhyw adeg hyd at ddiwedd y diwrnod gwaith cyn bod y gwelliant i fod i gael ei ystyried.

26.61 Nid yw gwelliant yn dderbyniadwy:

(i) os nad yw ar ei ffurf briodol yn unol â Rheol Sefydlog 26.58;

(ii) os nad yw'n berthnasol i'r Mesur arfaethedig neu ddarpariaethau'r Mesur arfaethedig y byddai'n ei ddiwygio;

(iii) os yw'n anghyson ag egwyddorion cyffredinol y Mesur arfaethedig fel y cytunwyd arnynt gan y Cynulliad; neu

(iv) os yw'n anghyson â phenderfyniad sydd eisoes wedi'i wneud yn y Cyfnod pryd y mae'r gwelliant yn cael ei gynnig.

26.62 Caniateir cyflwyno gwelliant i welliant ac, o'i ddethol, rhaid iddo gael ei waredu cyn y gwelliant y byddai'n ei ddiwygio, a rhaid i Reolau Sefydlog 26.57 i 26.66 fod yn gymwys yn unol â hynny.

26.63 Yn ddarostyngedig i Reol Sefydlog 26.22, caniateir i welliant (ac eithrio gwelliant hwyr) gael ei dynnu'n ôl gan yr Aelod a'i cyflwynodd ar unrhyw adeg cyn y diwrnod y mae'n cael ei ystyried ond dim ond gyda chytundeb unfrydol unrhyw Aelodau sydd wedi ychwanegu eu henwau i'r gwelliant. Os na sicrheir cytundeb o'r fath, daw'r gwelliant yn welliant yn enw'r Aelod cyntaf a ychwanegodd ei enw i'r gwelliant ac nad yw'n cytuno i'r gwelliant gael ei dynnu'n ôl.

26.64 Caiff cadeirydd pwyllgor sy'n ystyried trafodion Cyfnod 2 neu'r Llywydd, yn ôl fel y digwydd, grwpio gwelliannau at ddibenion dadleuon fel y gwêl yn dda. Ni chaniateir i welliant a drafodwyd fel rhan o grŵp gael ei drafod eto pan ddaw'n amser ei waredu.

26.65 Os na fydd Aelod a gyflwynodd welliant yn cynnig y gwelliant pan ddaw'n amser trafod y gwelliant hwnnw, caniateir i'r gwelliant gael ei gynnig:

(i) mewn pwyllgor sy'n ystyried trafodion Cyfnod 2, gan aelod o'r pwyllgor hwnnw; neu

(ii) mewn trafodion Cyfnod 3, trafodion y Cyfnod Adrodd, neu yn y Cyfnod Ailystyried, gan unrhyw Aelod arall.

26.66 Caniateir i welliant sydd wedi'i gynnig gael ei dynnu'n ôl gan yr Aelod a'i cynigiodd, ond dim ond:

(i) mewn pwyllgor sy'n ystyried trafodion Cyfnod 2, os na fydd aelod o'r pwyllogr hwnnw yn gwrthwynebu; neu

(ii) mewn trafodion Cyfnod 3, trafodion y Cyfnod Adrodd, neu yn y Cyfnod Ailystyried, os na fydd Aelod yn gwrthwynebu.

Cydsyniad Ei Mawrhydi a Dug Cernyw

26.67 Os yw Mesur arfaethedig yn cynnwys unrhyw ddarpariaeth, neu'n cael ei ddiwygio i gynnwys unrhyw ddarpariaeth a fyddai, pe bai'n cael ei chynnwys mewn Bil ar gyfer Deddf Senedd y Deyrnas Unedig, yn gofyn cydsyniad Ei Mawrhydi neu gydsyniad Dug Cernyw, rhaid i'r Cynulliad beidio â thrafod y cwestiwn a ddylai'r Mesur arfaethedig gael ei basio (neu ei gymeradwyo yn dilyn y Cyfnod Ailystyried) nes bod y cydsyniad hwnnw ar gyfer y ddarpariaeth honno wedi'i ddynodi gan aelod o'r llywodraeth yn ystod y trafodion ar y Mesur arfaethedig mewn cyfarfod o'r Cynulliad.

Penderfyniadau Ariannol

26.68 Rhaid i'r Llywydd benderfynu ym mhob achos a oes angen penderfyniad ariannol ar gyfer Mesur arfaethedig o dan Reolau Sefydlog 26.69 i 26.74.

26.69 Os yw Mesur arfaethedig yn cynnwys darpariaeth:

(i) sy'n codi gwariant ar Gronfa Gyfunol Cymru; neu

(ii) y byddai ei heffaith debygol yn arwain at:

(a) cynnydd arwyddocaol yn y gwariant a godir ar y Gronfa honno;

(b) gwariant arwyddocaol sy'n daladwy o'r Gronfa honno ar wasanaeth neu ddiben newydd; neu

(c) cynnydd arwyddocaol yn y gwariant sy'n daladwy o'r Gronfa honno ar wasanaeth neu ddiben presennol,

ni chaniateir cymryd dim trafodion ar y Mesur arfaethedig mewn unrhyw Gyfnod ar ôl Cyfnod 1 oni bai bod y Cynulliad wedi cytuno, drwy benderfyniad ariannol, y caniateir i'r gwariant neu'r cynnydd yn y gwariant gael ei godi o'r Gronfa honno neu, yn ôl fel y digwydd, ei dalu ohoni.

26.70 Os yw:

(i) Mesur arfaethedig yn cynnwys unrhyw ddarpariaeth sy'n gosod neu'n cynyddu (neu sy'n rhoi pŵer i osod neu i gynyddu)

unrhyw dâl, neu fel arall yn ei gwneud yn ofynnol (neu'n rhoi pwer i'w gwneud yn ofynnol) i unrhyw daliad gael ei wneud; a

(ii) yn ofynnol, gan neu o dan adran 120(1) o'r Ddeddf, i'r person y mae'r tâl neu'r taliad yn daladwy iddo dalu symiau a dderbynnir i Gronfa Gyfunol Cymru (neu os byddai'n ofynnol gwneud hynny heblaw am unrhyw ddarpariaeth a wnaed o dan adran 120(2)),

ni chaniateir cymryd dim trafodion ar y Mesur arfaethedig mewn unrhyw Gyfnod ar ôl Cyfnod 1 oni bai bod y Cynulliad, drwy benderfyniad ariannol, wedi cytuno â'r tâl, y cynnydd neu'r taliad.

26.71 Mewn perthynas â Rheol Sefydlog 26.70:

(i) bydd yn gymwys dim ond os yw'r tâl, y cynnydd yn y tâl neu'r taliad yn arwyddocaol; a

(ii) ni fydd yn gymwys os yw'r tâl, y cynnydd yn y tâl neu'r taliad:

(a) yn ymwneud â darparu nwyddau ac yn rhesymol o'i gymharu â'r nwyddau a ddarperir; neu

(b) wedi'i gyfeirio'n gyfan gwbl neu'n bennaf at adennill cost darparu unrhyw wasanaeth y mae'r tâl yn cael ei osod ar ei gyfer neu y mae'n ofynnol gwneud y taliad ar ei gyfer.

26.72 Os byddai gwelliant (neu welliannau) i Fesur arfaethedig, o'i dderbyn (neu o'u derbyn), yn golygu y byddai angen penderfyniad ariannol ar gyfer y Mesur arfaethedig hwnnw na fyddai ei angen fel arall, ni chaniateir cymryd dim trafodion ar y gwelliant (neu'r gwelliannau) oni bai bod y Cynulliad wedi derbyn cynnig ar gyfer penderfyniad ariannol o'r fath.

26.73 Dim ond aelod o'r llywodraeth a gaiff wneud cynnig ar gyfer penderfyniad ariannol. Ni chaniateir gwneud gwelliannau i gynnig o'r fath.

26.74 Oni bai:

(i) bod hysbysiad ynglŷn â chynnig ar gyfer unrhyw benderfyniad ariannol y gofynnir amdano mewn perthynas â Mesur arfaethedig gan Reol Sefydlog 26.69 neu 26.70 yn cael ei gyflwyno o fewn chwe mis ar ôl cwblhau Cyfnod 1; a

(ii) bod y cynnig yn cael ei dderbyn,

mae'r Mesur arfaethedig yn methu.

Hysbysu ynghylch Mesurau a Gymeradwywyd

26.75 Rhaid i'r Clerc hysbysu'r Cynulliad ynglŷn â'r dyddiad y bydd Mesur Cynulliad yn cael ei gymeradwyo gan Ei Mawrhydi yn y Cyfrin Gyngor.

Mesurau Arfaethedig yn Methu, yn Cael eu Gwrthod neu'n Cael eu Tynnu'n ôl

26.76 Os bydd Mesur arfaethedig yn methu neu'n cael ei wrthod gan y Cynulliad, rhaid peidio â chymryd dim trafodion pellach ar y Mesur arfaethedig hwnnw a rhaid peidio â chyflwyno Mesur arfaethedig sydd, ym marn y Llywydd, yn yr un telerau neu delerau tebyg, yn yr un Cynulliad o fewn y cyfnod o chwe mis ar ôl y dyddiad y methodd y Mesur arfaethedig neu y cafodd ei wrthod.

26.77 Mae Mesur arfaethedig yn methu os nad yw wedi'i basio neu wedi'i gymeradwyo gan y Cynulliad cyn diwedd y Cynulliad y'i cyflwynwyd ynddo.

26.78 Bydd cymeradwyaeth i gyflwyno Mesur arfaethedig yn unol â Rheol Sefydlog 26.91 yn peidio â bod pan gaiff y Cynulliad ei ddiddymu.

26.79 Caniateir i Fesur arfaethedig gael ei dynnu'n ôl ar unrhyw adeg gan yr Aelod sy'n gyfrifol amdano ond rhaid peidio â'i dynnu'n ôl ar ôl i Gyfnod 1 gael ei gwblhau ac eithrio gyda chytundeb y Cynulliad.

Mesurau Arfaethedig Pwyllgor

26.80 Mae Rheolau Sefydlog 26.81 i 26.83- yn gymwys i Fesurau arfaethedig pwyllgor yn unig.

26.81 Caiff unrhyw bwyllgor gyflwyno Mesur arfaethedig pwyllgor sy'n ymwneud â chylch gorchwyl y pwyllgor.

26.82 Nid yw Rheolau Sefydlog 26.9 i 26.12 yn gymwys i Fesurau arfaethedig pwyllgor.

26.83 Yng Nghyfnod 1, caiff yr Aelod sy'n gyfrifol am Fesur arfaethedig pwyllgor gyflwyno cynnig bod y Cynulliad yn cytuno ar egwyddorion cyffredinol y Mesur arfaethedig.

Mesurau Arfaethedig Comisiwn

26.84 Caiff y Comisiwn gyflwyno Mesur arfaethedig sy'n ymwneud â swyddogaethau'r Comisiwn.

Mesurau Arfaethedig Aelod

26.85 Mae Rheolau Sefydlog 26.86 i 26.94 yn gymwys i Fesurau arfaethedig Aelod yn unig.

26.86 Mewn achos pan oedd Aelod yn Aelod sy'n gyfrifol am Orchymyn arfaethedig Aelod a ddaeth yn Orchymyn yn y Cyfrin Gyngor a wnaed gan Ei Mawrhydi o dan adran 95 o'r Ddeddf, caiff yr Aelod hwnnw gyflwyno un Mesur arfaethedig Aelod sy'n ymwneud â'r Gorchymyn hwnnw o fewn naw mis i'r dyddiad y cafodd y Gorchymyn ei wneud. Nid yw hyn yn effeithio ar hawl yr Aelod i ymuno â balot a gynhelir o dan Reol Sefydlog 26.87.

26.87 O dro i dro, rhaid i'r Llywydd gynnal balot i benderfynu ar enw Aelod heblaw aelod o'r llywodraeth a gaiff ofyn am gytundeb i gyflwyno Mesur arfaethedig Aelod.

26.88 Rhaid i'r Llywydd gynnwys yn y balot enwau'r holl Aelodau hynny sydd wedi gwneud cais am gael eu cynnwys ac sydd wedi cyflwyno'r wybodaeth cyn y balot sy'n angenrheidiol o dan Reol Sefydlog 26.90.

26.89 Ni chaiff Aelod sydd wedi cael cytundeb i gyflwyno Mesur arfaethedig Aelod o'r blaen yn y Cynulliad hwnnw wneud cais i gael ei gynnwys yn y balot.

26.90 Yr wybodaeth sy'n angenrheidiol cyn y balot yw:

(i) teitl arfaethedig y Mesur arfaethedig; a

(ii) Memorandwm Esboniadol y mae'n rhaid iddo gynnwys:

(a) amcanion polisi y Mesur arfaethedig; a

(b) manylion unrhyw gefnogaeth a gafwyd i'r Mesur arfaethedig, gan gynnwys manylion unrhyw ymgynghori a wnaed.

26.91 O fewn 25 diwrnod gwaith i ddyddiad y balot, caiff Aelod sy'n llwyddo mewn balot gyflwyno cynnig sy'n gofyn i'r Cynulliad gytuno iddo gyflwyno Mesur arfaethedig Aelod er mwyn i'r wybodaeth cyn y balot a gyflwynwyd o dan Reol Sefydlog 26.90 gael ei rhoi ar waith.

26.92 Rhaid trefnu bod amser ar gael i drafod cynnig a gyflwynir o dan Reol Sefydlog 26.91 o fewn 35 diwrnod gwaith ar ôl dyddiad y balot (heb gyfrif dyddiau gwaith mewn wythnos pan na fydd y Cynulliad yn eistedd).

26.93 Os derbynnir cynnig o dan Reol Sefydlog 26.91, caiff yr Aelod sydd wedi cael cytundeb i gyflwyno Mesur arfaethedig, o fewn naw mis i dderbyn y cynnig, gyflwyno Mesur arfaethedig Aelod er mwyn i'r wybodaeth cyn y balot a gyflwynwyd o dan Reol Sefydlog 26.90 gael ei rhoi ar waith.

26.94 Os gwrthodir cynnig o dan Reol Sefydlog 26.91, ni chaiff Aelod ymuno ag unrhyw falot a gynhelir o dan Reol Sefydlog 26.87 am gyfnod o chwe mis ar ôl gwrthod y cynnig os yw amcanion polisi y Mesur arfaethedig y mae'n ceisio cytundeb i'w gyflwyno yr un fath i raddau helaeth ag amcanion polisi y Mesur arfaethedig y cyfeiriwyd ato yn y cynnig a wrthodwyd.

Mesurau Brys Arfaethedig Llywodraeth

26.95 Os yw'n ymddangos i aelod o'r llywodraeth fod angen Mesur Brys, caiff gynnig bod Mesur arfaethedig llywodraeth, a gyflwynir yn y Cynulliad, yn cael ei drin fel Mesur Brys arfaethedig llywodraeth.

26.96 Caiff cynnig o dan Reol Sefydlog 26.95 gynnig hefyd y caiff Mesur Brys arfaethedig llywodraeth gael ei gyflwyno heb y Memorandwm Esboniadol sy'n ofynnol o dan Reol Sefydlog 26.6.

26.97 Pan gyflwynir Mesur Brys arfaethedig llywodraeth, rhaid cael datganiad gan yr Aelod sy'n gyfrifol amdano i gyd-fynd ag ef, sef datganiad y byddai darpariaethau'r Mesur arfaethedig ym marn yr Aelod o fewn cymhwysedd deddfwriaethol y Cynulliad.

26.98 Os yw'r Cynulliad yn cytuno ar gynnig o dan Reol Sefydlog 26.95:

(i) rhaid i ddarpariaethau Rheolau Sefydlog 26.99 i 26.104 fod yn gymwys i Fesur arfaethedig o'r fath; a

(ii) rhaid i'r Aelod sy'n gyfrifol amdano gynnig yr amserlen ar gyfer ystyried Cyfnodau 1 i 4 (neu unrhyw Gyfnod Ailystyried) ar gyfer y Mesur Brys arfaethedig llywodraeth.

26.99 Caiff cynnig o dan Reol Sefydlog 26.98(ii) gynnig ymdrin â'r holl gyfnodau mewn un diwrnod mewn wythnos eistedd.

26.100 Caiff yr Aelod sy'n gyfrifol wneud unrhyw newidiadau dilynol mewn amserlen a sefydlwyd o dan Reol Sefydlog 26.98(ii) ag y gwêl yn dda, ond rhaid rhoi rhesymau dros y newidiadau hynny.

26.101 Nid yw Rheolau Sefydlog 26.7 i 26.12, 26.16 i 26.18, 26.28 i 26.30, 26.45 a 26.46, a 26.50 a 26.59 yn gymwys mewn perthynas â Mesurau Brys arfaethedig llywodraeth.

26.102 Yng Nghyfnod 1, rhaid i'r Aelod sy'n gyfrifol amdano gyflwyno cynnig bod y Cynulliad yn cytuno ar egwyddorion cyffredinol y Mesur Brys arfaethedig llywodraeth.

26.103 Rhaid i Gyfnod 2 gael ei ystyried gan bwyllgor o'r Cynulliad cyfan a'i gadeirio gan y Llywydd. Caiff y Llywydd a'r Dirprwy bleidleisio mewn trafodaethau o'r fath dim ond wrth ddefnyddio pleidlais fwrw yn unol â Rheol Sefydlog 6.20.

26.104 Os yw Aelod yn bwriadu cyflwyno gwelliant i Fesur Brys arfaethedig llywodraeth, rhaid i'r Aelod roi unrhyw hysbysiad ynglŷn â'r gwelliant hwnnw y bydd y Llywydd yn penderfynu arno ar gyfer y Cyfnod hwnnw.

RHEOL SEFYDLOG 27 – Is-ddeddfwriaeth (ac eithrio Is-ddeddfwriaeth sy'n Ddarostyngedig i Weithdrefn Cynulliad Arbennig)

Memoranda Esboniadol

27.1 Rhaid cael Memorandwm Esboniadol i gyd-fynd ag unrhyw offeryn statudol neu offeryn statudol drafft a osodir gerbron y Cynulliad a rhaid i'r Memorandwm Esboniadol gynnwys unrhyw Asesiad Effaith Reoliadol a baratoir mewn perthynas â'r offeryn.

Cynnig ar gyfer Dirymu (Gweithdrefn Penderfyniad Negyddol)

27.2 Yn achos unrhyw offeryn statudol:

(i) sy'n agored i gael ei ddirymu yn unol â phenderfyniad gan y Cynulliad; neu

(ii) sy'n cael ei osod ar ffurf drafft ond nad yw'n gallu cael ei wneud os caiff y drafft ei anghymeradwyo,

caiff y Cynulliad, heb fod yn hwyrach na 40 diwrnod ar ôl i'r offeryn gael ei osod, benderfynu i ddirymu'r offeryn neu, yn ôl fel y digwydd, i anghymeradwyo'r drafft.

27.3 Caiff unrhyw Aelod gyflwyno cynnig sydd i'w benderfynu o dan Reol Sefydlog 27.2.

27.4 Ni chaniateir gwneud gwelliannau i gynnig sydd i'w benderfynu o dan Reol Sefydlog 27.2.

Cynnig ar gyfer Cymeradwyo (Gweithdrefn Penderfyniad Cadarnhaol)

27.5 Yn achos unrhyw offeryn statudol neu offeryn statudol drafft a osodir gerbron y Cynulliad nad yw, oni bai bod y Cynulliad yn ei gymeradwyo drwy gynnig, yn gallu:

(i) cael ei wneud;

(ii) dod i rym; neu

(iii) parhau mewn grym ar ôl y cyfnod a bennwyd yn y deddfiad sy'n rhoi'r pŵer i wneud yr offeryn,

caiff unrhyw aelod o'r llywodraeth gyflwyno cynnig o dan Reol Sefydlog 27.5 i gymeradwyo'r offeryn neu'r offeryn drafft.

27.6 Ni chaniateir gwneud gwelliannau i gynnig o dan Reol Sefydlog 27.5.

27.7 Ni chaniateir ystyried cynnig o dan Reol Sefydlog 27.5 yn y cyfarfod llawn nes y bydd naill ai:

(i) y pwyllgor sy'n gyfrifol am y swyddogaethau a ragnodir yn Rheolau Sefydlog 21.2 a 21.3 ac unrhyw bwyllgor arall, sydd

wedi rhoi'r hysbysiad a grybwyllir yn Rheol Sefydlog 27.8, wedi cyflwyno adroddiad ar yr offeryn neu'r drafft; neu

(ii) 20 diwrnod wedi mynd heibio ers i'r offeryn neu'r offeryn drafft gael ei osod,

pa un bynnag yw'r cyntaf.

27.8 Os bydd unrhyw bwyllgor, ac eithrio'r pwyllgor sy'n gyfrifol am y swyddogaethau a ragnodir yn Rheolau Sefydlog 21.2 a 21.3, yn bwriadu cyflwyno adroddiad ar offeryn neu offeryn drafft y mae Rheol Sefydlog 27.5 yn gymwys iddo, rhaid iddo roi hysbysiad i'r llywodraeth ei fod yn bwriadu gwneud hynny heb fod yn hwyrach na saith diwrnod ar ôl i'r offeryn neu'r drafft gael ei osod.

27.9 Os bydd unrhyw bwyllgor yn ystyried unrhyw offeryn neu offeryn drafft y mae Rheol Sefydlog 27.5 yn gymwys iddo, caiff yr aelod o'r llywodraeth a'i gosododd (neu aelod arall o'r llywodraeth a enwebir gan Brif Weinidog Cymru i fod yn gyfrifol amdano) fod yn bresennol yn y pwyllgor a chymryd rhan yn nhrafodion y pwyllgor sy'n ymwneud â'r offeryn neu'r drafft ond ni chaiff bleidleisio.

Peidio â Diwygio Offerynnau

27.10 Ni chaniateir diwygio offeryn statudol neu offeryn statudol drafft y mae Rheolau Sefydlog 27.2 neu 27.5 yn gymwys iddo.

Tynnu Offerynnau yn ôl

27.11 Caniateir i offeryn statudol neu offeryn statudol drafft a osodwyd gerbron y Cynulliad gael ei dynnu'n ôl ar unrhyw adeg gan yr aelod o'r llywodraeth sy'n gyfrifol am yr offeryn hwnnw.

Cyfrifo Dyddiau

27.12 Wrth gyfrifo unrhyw gyfnod o ddyddiau at ddibenion Rheol Sefydlog 27, rhaid peidio â chymryd i ystyriaeth unrhyw amser pryd y bydd y Cynulliad wedi'i ddiddymu neu ar doriad am fwy na phedwar diwrnod.

Cynigion Eraill mewn Perthynas ag Offerynnau neu Offerynnau Drafft

27.13 Nid yw Rheolau Sefydlog 27.1 i 27.9 yn rhagfarnu hawl unrhyw Aelod i gyflwyno unrhyw gynnig arall mewn perthynas ag offeryn neu offeryn drafft.

Cymhwyso'r Rheol Sefydlog at Is-ddeddfwriaeth Arall

27.14 Mae Rheolau Sefydlog 27.1 i 27.13 yn gymwys hefyd, gydag unrhyw addasiadau angenrheidiol, i unrhyw is-ddeddfwriaeth arall (ac eithrio is-ddeddfwriaeth sy'n ddarostyngedig i'r Weithdrefn Cynulliad Arbennig o dan Reol Sefydlog 28) ar ffurf adroddiad, canllawiau, cod ymarfer neu ddogfen arall y mae unrhyw ddeddfiad yn ei gwneud yn ofynnol iddynt:

(i) cael eu gosod gerbron y Cynulliad, a

(ii) bod yn ddarostyngedig i unrhyw fath o weithdrefn Cynulliad sydd â'r un effaith neu effaith gyfatebol i'r rhai a grybwyllir yn Rheol Sefydlog 27.2 neu 27.5.

RHEOL SEFYDLOG 28 – Gweithdrefn Cynulliad Arbennig

28.1 Mae Rheol Sefydlog 28 yn gymwys i sut mae Gweinidogion Cymru, Prif Weinidog Cymru neu'r Cwnsler Cyffredinol yn arfer unrhyw bŵer i wneud neu i gadarnhau is-ddeddfwriaeth sydd, yn rhinwedd unrhyw ddeddfiad, yn destun gweithdrefn Cynulliad arbennig.

28.2 Rhaid peidio â chymryd bod deiseb a gyflwynir yn unol â Rheol Sefydlog 28 yn ddeiseb sy'n dod o fewn Rheol Sefydlog 23 ac, at ddibenion Rheolau Sefydlog 28, y "deisebydd" neu'r "gwrth-ddeisebydd" yw'r person sy'n cyflwyno'r ddeiseb neu'r wrth-ddeiseb yn y drefn honno.

28.3 Ni chaniateir i unrhyw is-ddeddfwriaeth sy'n ddarostyngedig i weithdrefn Cynulliad arbennig gael ei gwneud neu ei chadarnhau oni bai ei bod wedi'i gosod gerbron y Cynulliad a'i bod wedi cydymffurfio â Rheolau Sefydlog 28.4 i 28.26.

28.4 Ni chaniateir i is-ddeddfwriaeth y mae Rheol Sefydlog 28 yn gymwys iddi gael ei gosod gerbron y Cynulliad nes y cydymffurfiwyd â gofynion y deddfiad galluogi (os oes gofynion o'r fath) mewn perthynas â'r canlynol:

(i) cyhoeddi neu gyflwyno hysbysiadau;

(ii) ystyried gwrthwynebiadau;

(iii) cynnal ymchwiliadau neu drafodion eraill cyn i'r is-ddeddfwriaeth gael ei gwneud neu ei chadarnhau,

ac nes y bydd yr aelod o'r llywodraeth sy'n gyfrifol am yr is-ddeddfwriaeth wedi ardystio y cydymffurfiwyd â hwy.

28.5 Yn ddarostyngedig i Reol Sefydlog 28.4, caiff yr aelod o'r llywodraeth sy'n gyfrifol am yr is-ddeddfwriaeth osod drafft ohoni gerbron y Cynulliad a rhaid iddo roi hysbysiad cyhoeddus ynglŷn â hawl unrhyw berson i gyflwyno deiseb i'r Cynulliad yn erbyn ei gwneud neu ei chadarnhau.

28.6 Rhaid i'r hysbysiad gael ei gyhoeddi o leiaf unwaith mewn o leiaf un papur newydd sy'n cylchredeg yn yr ardal y mae'r is-ddeddfwriaeth ddrafft yn ymwneud â hi. Rhaid i'r hysbysiad ddatgan:

(i) effaith gyffredinol yr is-ddeddfwriaeth ddrafft a lle y gall gael ei harchwilio yn y Cynulliad ac mewn man yn yr ardal y mae'n ymwneud â hi;

(ii) y caniateir i ddeisebau gael eu cyflwyno i'r Llywydd yn erbyn yr is-ddeddfwriaeth ddrafft o fewn y cyfnod o 20 diwrnod gwaith sy'n dechrau ar y diwrnod y cyhoeddir yr hysbysiad gyntaf mewn papur newydd;

(iii) y caiff deiseb naill ai gofyn i ddiwygiadau penodol gael eu gwneud i'r is-ddeddfwriaeth ddrafft cyn iddi gael ei gwneud (gan bennu'r diwygiadau y gofynnir amdanynt), neu ofyn iddi beidio â chael ei gwneud; a

(iv) bod yn rhaid i'r deisebydd roi sylw i unrhyw ganllawiau ysgrifenedig a gyhoeddir gan y Llywydd ar y mater hwn.

28.7 Y Llywydd sydd i fod yn gyfrifol am dderbyn deisebau.

28.8 Os na ddaw deiseb i law o fewn y cyfnod a bennwyd yn Rheol Sefydlog 28.6(ii), rhaid i'r Llywydd gyflwyno adroddiad yn unol â hynny i'r Cynulliad cyn gynted â phosibl.

28.9 Os bydd y Llywydd yn cyflwyno adroddiad yn unol â Rheol Sefydlog 28.8, caiff yr aelod o'r llywodraeth sy'n gyfrifol am yr is-ddeddfwriaeth ei gwneud neu ei chadarnhau.

28.10 Rhaid i'r Llywydd ystyried unrhyw ddeiseb sy'n dod i law a rhoi gwybod i'r Cynulliad am ei chynnwys a nifer y llofnodion arni cyn gynted â phosibl ar ôl i'r cyfnod a bennwyd yn yr hysbysiad cyhoeddus ddod i ben.

28.11 Mae gan ddeisebydd sail wreiddiol dros wrthwynebu os byddai'r is-ddeddfwriaeth yn effeithio ar ei eiddo neu ei fuddiannau. Mae gan ddeisebydd sy'n gymdeithas amwynder neu'n gorff tebyg sail wreiddiol o'r fath dros wrthwynebu os byddai'r is-ddeddfwriaeth yn effeithio ar fuddiant y mae'n ei gynrychioli.

28.12 Os yw'r Llywydd o'r farn nad yw unrhyw ddeiseb sy'n dod i law yn datgelu sail wreiddiol dros wrthwynebu'r is-ddeddfwriaeth (neu ran ohoni), rhaid i'r Llywydd hysbysu'r deisebydd yn unol â hynny a chaniatáu i'r deisebydd gyflwyno sylwadau iddo.

28.13 Ar ôl ystyried unrhyw sylwadau o'r fath, os daw'r Llywydd i'r casgliad bod deiseb:

(i) yn datgelu sail wreiddiol dros wrthwynebu'r is-ddeddfwriaeth (neu ran ohoni); neu

(ii) heb ddatgelu sail wreiddiol o'r fath dros wrthwynebu,

rhaid i'r Llywydd gyflwyno adroddiad ar y ffaith honno i'r Cynulliad cyn gynted â phosibl a hysbysu'r deisebydd yn unol â hynny.

28.14 Mewn achos sy'n dod o fewn Rheol Sefydlog 28.13(i), rhaid i adroddiad y Llywydd ddatgan bod yn rhaid i'r ddeiseb gael ei hystyried gan y Cynulliad.

28.15 Mewn achos sy'n dod o fewn Rheol Sefydlog 28.13(ii), caiff yr aelod o'r llywodraeth sy'n gyfrifol am yr is-ddeddfwriaeth ei gwneud neu ei chadarnhau.

28.16 Mewn achos sy'n dod o fewn Rheol Sefydlog 28.13(i) ac os yw'r ddeiseb yn gofyn i ddiwygiadau gael eu gwneud i'r is-ddeddfwriaeth, caiff y Llywydd benderfynu y byddai'r diwygiadau y gofynnwyd amdanynt, ym marn y Llywydd, yn effeithio ar fuddiannau personau eraill.

28.17 Os bydd y Llywydd yn penderfynu o dan Reol Sefydlog 28.16 fod y ddeiseb yn gofyn am unrhyw ddiwygiad o'r fath, rhaid i'r Llywydd:

(i) cynnwys yn ei adroddiad i'r Cynulliad o dan Reol Sefydlog 28.13 ei benderfyniad o dan Reol Sefydlog 28.16;

(ii) rhoi gwybod i'r deisebydd am ei benderfyniad o dan Reol Sefydlog 28.16; a

(iii) gwahodd gwrth-ddeisebau.

28.18 Os caiff gwrth-ddeisebau eu gwahodd yn unol â Rheol Sefydlog 28.17(iii), mae darpariaethau Rheolau Sefydlog 28.6 i 28.15 yn gymwys i'r gwrth-ddeisebau hynny fel y maent yn gymwys i ddeisebau.

28.19 Os bydd y Llywydd yn cyflwyno adroddiad i'r Cynulliad fod yn rhaid i ddeiseb gael ei hystyried gan y Cynulliad, rhaid i'r Pwyllgor Busnes gyfeirio deiseb o'r fath (ac unrhyw wrth-ddeiseb) at bwyllgor sydd i'w sefydlu yn unol â Rheol Sefydlog 16.5 i ystyried y ddeiseb (a'r wrth-ddeiseb) ac i gyflwyno adroddiad yn unol â Rheol Sefydlog 28.22.

28.20 Nid yw Rheolau Sefydlog 17.12 (Aelod yn peidio â bod yn aelod o bwyllgor os yw'n ymuno â grŵp gwleidyddol neu'n ymadael ag ef), 17.48 (dirprwyo yng nghyfarfodydd pwyllgorau) a 17.49 (Aelodau nad ydynt yn aelodau o'r pwyllgor yn cymryd rhan mewn cyfarfod pwyllgor) yn gymwys i bwyllgor a sefydlir o dan Reol Sefydlog 28.19.

28.21 Mae gan y deisebydd, unrhyw wrth-ddeisebydd, yr aelod o'r llywodraeth sy'n gyfrifol am yr is-ddeddfwriaeth ac unrhyw geisydd am yr is-deddfwriaeth hawl i gael eu gwrando gerbron y pwyllgor naill ai yn bersonol neu drwy gael eu cynrychioli.

28.22 Rhaid i'r pwyllgor gyflwyno adroddiad i'r Cynulliad gydag argymhelliad y dylai'r is-ddeddfwriaeth:

(i) peidio â chael ei gwneud neu ei chadarnhau;

(ii) cael ei gwneud neu ei chadarnhau heb ei diwygio; neu

(iii) cael ei gwneud neu ei chadarnhau gydag unrhyw ddiwygiadau sy'n hwylus ym marn y pwyllgor er mwyn rhoi ar waith yn llwyr neu'n rhannol unrhyw ddeiseb (neu wrth-ddeiseb) a chydag unrhyw ddiwygiadau canlyniadol, os oes rhai, sy'n briodol ym marn y pwyllgor.

28.23 Os bydd y pwyllgor yn adrodd na ddylai'r is-ddeddfwriaeth gael ei gwneud neu ei chadarnhau, ni chaniateir cymryd rhagor o drafodion ynglŷn â hi, ond nid yw hyn yn atal aelod o'r llywodraeth rhag gosod rhagor o is-ddeddfwriaeth ddrafft gerbron y Cynulliad.

28.24 Os bydd y pwyllgor yn adrodd y dylai'r is-ddeddfwriaeth gael ei gwneud neu ei chadarnhau heb ei diwygio, caiff yr aelod o'r llywodraeth sy'n gyfrifol am yr is-ddeddfwriaeth ei gwneud neu ei chadarnhau.

28.25 Os bydd y pwyllgor yn adrodd y dylai'r is-ddeddfwriaeth gael ei gwneud neu ei chadarnhau gyda diwygiadau, caniateir iddi gael ei gwneud neu ei chadarnhau gyda'r diwygiadau hynny.

28.26 Os bydd yr aelod o'r llywodraeth sy'n gyfrifol am yr is-ddeddfwriaeth o'r farn nad yw'n hwylus ei gwneud neu ei chadarnhau fel y cynigiwyd ei diwygio, naill ai mae'n rhaid iddi gael ei thynnu'n ôl (heb ragfarnu gosod rhagor o is-ddeddfwriaeth ddrafft gerbron y Cynulliad) neu caiff yr aelod o'r llywodraeth sy'n gyfrifol amdani gyflwyno cynnig y dylai'r Cynulliad gytuno iddi gael ei gwneud neu ei chadarnhau heb y diwygiadau a argymhellwyd gan y pwyllgor.

RHEOL SEFYDLOG 29 – Cydsyniad mewn Perthynas â Biliau Senedd y DU

Biliau Senedd y DU sy'n Gwneud Darpariaeth y mae Angen Cydsyniad y Cynulliad ar ei chyfer

29.1 Yn Rheol Sefydlog 29, ystyr "Bil perthnasol" yw Bil sy'n cael ei ystyried yn Senedd y DU ac sy'n gwneud darpariaeth ("darpariaeth berthnasol") mewn perthynas â Chymru:

(i) at unrhyw ddiben sydd o fewn cymhwysedd deddfwriaethol y Cynulliad (ac eithrio darpariaethau cysylltiedig, canlyniadol, trosiannol, dros dro, atodol neu ddarpariaethau arbed sy'n ymwneud â materion nad ydynt o fewn cymhwysedd deddfwriaethol y Cynulliad); neu

(ii) sy'n dwyn effaith negyddol ar gymhwysedd deddfwriaethol y Cynulliad.

Memorandwm Cydsyniad Deddfwriaethol

29.2 Rhaid i aelod o'r llywodraeth osod memorandwm ("memorandwm cydsyniad deddfwriaethol") mewn perthynas â'r canlynol:

(i) unrhyw Fil gan Lywodraeth y DU sy'n Fil perthnasol pan y'i cyflwynir i'r Tŷ cyntaf, a hynny dim mwy na phythefnos fel rheol ar ôl ei gyflwyno;

(ii) unrhyw Fil Aelod Preifat yn Senedd y DU a oedd yn Fil perthnasol pan y'i cyflwynwyd ac sy'n dal yn Fil perthnasol ar ôl y cyfnod diwygio cyntaf yn y Tŷ y'i cyflwynwyd ynddo, a hynny dim mwy na phythefnos fel rheol ar ôl iddo gwblhau'r cyfnod hwnnw;

(iii) unrhyw Fil a gyflwynir yn Senedd y DU sydd (neu a fyddai), yn rhinwedd gwelliannau:

(a) a dderbynnir; neu

(b) a gyflwynir gan un o Weinidogion y Goron neu a gyhoeddir gydag enw un o Weinidogion y Goron yn eu cefnogi,

yn y naill Dŷ neu'r llall, yn gwneud darpariaeth berthnasol am y tro cyntaf neu y tu hwnt i derfynau unrhyw gydsyniad a roddwyd o'r blaen gan y Cynulliad, a hynny dim mwy na phythefnos fel rheol ar ôl i'r gwelliannau gael eu cyflwyno neu eu derbyn.

29.3 Rhaid i femorandwm cydsyniad deddfwriaethol:

(i) crynhoi amcanion polisi'r Bil;

(ii) pennu i ba raddau y mae (neu y byddai) y Bil yn gwneud darpariaeth berthnasol; a

(iii) esbonio a fernir ei bod yn briodol i'r ddarpariaeth honno gael ei gwneud ac iddi gael ei gwneud drwy gyfrwng y Bil.

29.4 Caiff y Pwyllgor Busnes gyfeirio unrhyw femorandwm cydsyniad deddfwriaethol at bwyllgor neu bwyllgorau i'w ystyried.

29.5 Os caiff memorandwm cydsyniad deddfwriaethol ei gyfeirio at bwyllgor neu bwyllgorau i'w ystyried yn unol â Rheol Sefydlog 29.4, rhaid i'r Pwyllgor Busnes sefydlu a chyhoeddi amserlen i'r pwyllgor neu'r pwyllgorau ystyried y memorandwm a chyflwyno adroddiad arno.

Cynnig Cydsyniad Deddfwriaethol

29.6 Pan gaiff memorandwm cydsyniad deddfwriaethol ei osod, rhaid i'r llywodraeth gyflwyno cynnig ("cynnig cydsyniad deddfwriaethol") y mae'n rhaid iddo ofyn i'r Cynulliad gytuno i ddarpariaeth berthnasol gael ei chynnwys mewn Bil perthnasol.

29.7 Rhaid i gynnig cydsyniad deddfwriaethol sydd wedi'i gyflwyno gael ei ystyried gan y Cynulliad.

29.8 Os caiff memorandwm cydsyniad deddfwriaethol ei gyfeirio gan y Pwyllgor Busnes i'w ystyried gan bwyllgor neu bwyllgorau yn unol â Rheol Sefydlog 29.4, ni chaniateir trafod y cynnig cydsyniad deddfwriaethol naill ai:

(i) nes bod y pwyllgor wedi cyflwyno adroddiad arno yn unol â Rheol Sefydlog 29.4; neu

(ii) nes y dyddiad cau erbyn pryd y mae'n ofynnol i bwyllgor gyflwyno adroddiad arno yn unol â Rheol Sefydlog 29.5.

RHEOL SEFYDLOG 30 – Hysbysu mewn Perthynas â Biliau Senedd y DU

Biliau Senedd y DU sy'n Gwneud Darpariaeth y mae Angen Hysbysu'r Cynulliad yn ei chylch

30.1 Yn Rheol Sefydlog 30, ystyr "Bil perthnasol" yw Bil sy'n cael ei ystyried yn Senedd y DU ac sy'n gwneud darpariaeth ("darpariaeth berthnasol") mewn perthynas â Chymru (ac eithrio darpariaeth berthnasol sy'n ddarpariaeth berthnasol o fewn ystyr Rheol Sefydlog 29.1):

(i) sy'n cael effaith sylweddol ar swyddogaethau Gweinidogion Cymru neu'r Cwnsler Cyffredinol; neu

(ii) sy'n cael effaith ar gymhwysedd deddfwriaethol y Cynulliad (ac eithrio darpariaethau cysylltiedig, canlyniadol, trosiannol, dros dro, atodol neu ddarpariaethau arbed).

Datganiadau Ysgrifenedig mewn Perthynas â Biliau Perthnasol Senedd y DU

30.2 Rhaid i aelod o'r llywodraeth osod datganiad ysgrifenedig mewn perthynas â:

(i) unrhyw Fil gan Lywodraeth y DU sy'n Fil perthnasol pan y'i cyflwynir i'r Tŷ cyntaf, a hynny dim mwy na phythefnos fel rheol ar ôl ei gyflwyno;

(ii) unrhyw Fil Aelod Preifat yn Senedd y DU a oedd yn Fil perthnasol pan y'i cyflwynwyd ac sy'n dal yn Fil perthnasol ar ôl y cyfnod diwygio cyntaf yn y Tŷ y'i cyflwynwyd ynddo, a hynny dim mwy na phythefnos fel rheol ar ôl iddo gwblhau'r cyfnod hwnnw;

(iii) unrhyw Fil a gyflwynir yn Senedd y DU sydd (neu a fyddai), yn rhinwedd gwelliannau:

(a) a dderbynnir; neu

(b) a gyflwynir gan un o Weinidogion y Goron neu a gyhoeddir gydag enw un o Weinidogion y Goron yn eu cefnogi,

yn y naill Dŷ neu'r llall, yn gwneud darpariaeth berthnasol, a hynny dim mwy na phythefnos fel rheol ar ôl i'r gwelliannau gael eu cyflwyno neu eu derbyn.

30.3 Rhaid i'r datganiad ysgrifenedig:

(i) crynhoi amcanion polisi'r Bil;

(ii) pennu i ba raddau y mae (neu y byddai) y Bil yn gwneud darpariaeth berthnasol; a

(iii) esbonio a fernir ei bod yn briodol i'r ddarpariaeth honno gael ei gwneud ac iddi gael ei gwneud drwy gyfrwng y Bil.

RHEOL SEFYDLOG 31 – Adroddiadau ar y Trafodion

31.1 Rhaid i'r Comisiwn wneud trefniadau, yn unol â gofynion adran 31(6) o'r Ddeddf, lle y bo'n gymwys, ar gyfer:

(i) cadw cofnod o benderfyniadau'r Cynulliad, gan gynnwys penderfyniadau pwyllgorau ac is-bwyllgorau;

(ii) cofnodi trafodion y Cynulliad, gan gynnwys trafodion pwyllgorau ac is-bwyllgorau a gynhelir yn gyhoeddus; a

(iii) cyhoeddi'r cofnod hwnnw o benderfyniadau ac adroddiad ar y trafodion.

RHEOL SEFYDLOG 32 – Ymddygiad y Cyhoedd

32.1 Caiff y Llywydd wneud rheolau a fydd yn pennu'r amodau y mae'n rhaid i aelodau'r cyhoedd a fydd yn bresennol yn nhrafodion y Cynulliad neu'n cymryd rhan ynddynt gydymffurfio â hwy.

32.2 Caiff y Llywydd ei gwneud yn ofynnol i unrhyw aelod o'r cyhoedd gael ei wahardd o drafodion y Cynulliad os yw'n ymddwyn yn anystywallt neu'n groes i'r drefn, neu os yw'n ymyrryd fel arall â chynnal busnes y Cynulliad yn y modd priodol.

32.3 Mae gan gadeirydd pwyllgor bwerau cyfatebol i bwerau'r Llywydd o dan Reol Sefydlog 32.2 os yw'r aelod o'r cyhoedd yn bresennol yn unrhyw un o drafodion y pwyllgor hwnnw neu'n cymryd rhan ynddynt.

RHEOL SEFYDLOG 33 – Ail-wneud y Rheolau Sefydlog, eu Diwygio a'u Hatal

Ail-wneud y Rheolau Sefydlog a'u Diwygio

33.1 Rhaid i'r Pwyllgor Busnes, o fewn amser rhesymol, ystyried unrhyw gynnig a wneir iddo gan o leiaf chwe Aelod ar gyfer ail-wneud y Rheolau Sefydlog neu ddiwygio'r Rheolau Sefydlog, a chyflwyno adroddiad ar y cynnig hwnnw (a chaiff unrhyw ddiwygiad o'r fath fod yn ddiwygiad ar unrhyw Reol Sefydlog neu ran o Reol Sefydlog).

33.2 Rhaid i gynnig ar gyfer ail-wneud y Rheolau Sefydlog neu ddiwygio'r Rheolau Sefydlog gael ei gyflwyno a'i gynnig mewn cyfarfod llawn gan y Pwyllgor Busnes.

33.3 Os caiff penderfyniad i ail-wneud y Rheolau Sefydlog neu i ddiwygio'r Rheolau Sefydlog ei basio drwy bleidlais, nid yw'n dod i rym oni bai bod o leiaf ddwy ran o dair o'r Aelodau sy'n pleidleisio yn cefnogi'r cynnig.

33.4 Daw penderfyniad i ail-wneud y Rheolau Sefydlog neu i ddiwygio'r Rheolau sefydlog i rym ar unwaith oni bai bod y penderfyniad yn darparu fel arall.

33.5 Caiff penderfyniad i ddiwygio'r Rheolau Sefydlog ddarparu bod unrhyw Reol Sefydlog, neu unrhyw ddiwygiad iddi, yn un dros dro (a phennu pa mor hir y bydd yn parhau).

Atal y Rheolau Sefydlog

33.6 Caniateir i unrhyw Reol Sefydlog neu unrhyw ran ohoni gael ei hatal dros dro at ddiben neu ddibenion penodol ac mewn perthynas â diwrnod penodol drwy gynnig a gyflwynir gan unrhyw Aelod.

33.7 Os caiff cynnig i atal Rheol Sefydlog neu ran ohoni dros dro ei basio drwy bleidlais, nid yw'n dod i rym oni bai bod o leiaf ddwy ran o dair o'r Aelodau sy'n pleidleisio yn cefnogi'r cynnig.

33.8 Rhaid i gynnig o dan Reol Sefydlog 33.6 gael ei gyflwyno nid llai nag un diwrnod gwaith cyn ei fod i gael ei ystyried gan y Cynulliad, ond caiff y Llywydd ganiatáu i gynnig o'r fath gael ei wneud heb hysbysiad os yw'n fodlon na fyddai gwneud hynny yn gamddefnydd ar weithdrefnau'r Cynulliad nac yn amharu ar hawliau lleiafrifoedd yn y Cynulliad.

33.9 Rhaid hysbysu'r Aelodau ar unwaith cyn gynted ag y caiff cynnig o dan Reol Sefydlog 33.6 ei gyflwyno.